

B
ROTO
BIBLIOTEKA
X-100
S F

UJED KOBRE

Broj **3** • 100 dinara

S. TYRKLEY

NAUČNA FANTASTIKA X – 100

SVESKA 3/1985

B
ROTO
BIBLIOTEKA
X-100
S F

S. Tyrkley

UJED KOBRE

V. D. direktora NIŠRO »DNEVNIK«
JOVAN SMEDEREVAC

V. D. glavnog i odgovornog urednika
OOUR »IZDAVAČKA DELATNOST«
ILIJA VOJNOVIĆ

Odgovorni urednik Red. knjiž. izdanja
MILORAD PREDOJEVIĆ

Urednik izdanja
GRADIMIR PAŠĆANOVIĆ

Korektori:
ANĐA SILAK
OLIVERA KOVČIN

Recenzent
RASTISLAV DURMAN

Tehnički urednik
SLAVKA BOŠNJAKOVIĆ

Tiraž 25.000 primeraka

Izdaje i štampa: Novinska, izdavačka i štamparska radna organizacija »DNEV-
NIK«, OOUR »IZDAVAČKA DELATNOST«, Bulevar 23. oktobra 31, Novi Sad. Tele-
fon (021) 621-555. Broj žiro-računa 65700-603-6350

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

UJED KOBRE

1

- Rik Muni!
- Viktor Ladonga!
- Džoe Makfrac!
- Beni Kater!

Čovek u uniformi tamno-plave boje, koja je označavala instruktora druge klase, spusti spisak iz kojeg je pročitao imena i pomeri se u stranu. Zvao se Kendal i ponosio se svojom sposobnošću da brzo proceni ljude. Bio je krupan, širokih ramena, tvrdog lica i prodornog pogleda. Iznad svega cenio je snagu. Kritički je osmotrio četvoricu koji su se probijali kroz ostale kandidate i išli k njemu. Na prvi pogled, bio je zadovoljan onim što je video. Sva četvorica prozvanih bili su po njegovom ukusu. Uniforma polaznika zatezala se na njihovim snažnim prsima, bili su visoki i markantnih crta lica. Nije znao šta se nalazi u njihovim glavama, ali osećao je silinu koja je izvirala sa ta četiri nepomična lica. Dobro je, pomisli Kendal, biće nešto od ovih. Ako prođu njegove testove... Okrenuo se na peti i iščekivao u sobi iz koje je maločas izašao. Četvorica prozvanih sledila su ga u stopu.

Prostorija u koju su ušli bila je znatno manja od prijemne,

ali zato mirnija i potpuno izolovana od spoljnih zvukova. Kendal zauze mesto za stolom koji se nalazio na uzdignutom podijumu, s leve strane vrata. Ispred njega nalazile su se providne kabine sa slušalicama i komandnim tablama. Svaka kabina je bila zvučno izolovana od druge. Pokazao im je na kabine, rekavši:

– Zauzmite mesta, svaki u po jednoj kabini, tako da između dvojice budu dve prazne kabine. Stavite slušalice na uši i čekajte moj poziv. Tako!

Četvorica se smestiše u kabine, postupivši po Kendalovim instrukcijama. Bili su ćutljivi i mirni, pripravnici na testove kojima će uskoro biti podvrgnuti. Kendal nastavi:

– Sve u redu? Dobro. Nastavljamo. Slušajte me pažljivo, ništa neću dva puta da ponovim. Vi ste, čim ste dospeli kod mene, prošli prve, preliminarne testove o psihofizičkoj konstituciji i stanju u kome se nalazite. Ovi testovi predstavljaju važnu pojedinost u obuci i od njih zavisi da li ćete uspeti u naumu da budete primljeni među nas...

Rik Muni se nasmeši za sebe. Svaki od instruktora ponavljao je jedno te isto: njegovi testovi su najvažniji, najznačajniji, naj-

teži... Skromnost ovde nije bila vrlina. Ali, takve misli nisu se mogle opaziti na njegovom licu. Nastavio je da sluša, pažljivo baš kao i ostali.

— Vama je poznato da je Grad u opasnosti, — nastavljao je Kendal, mršteći guste obrve i streljajući ih podozrivim pogledom — da je neprijatelj nemilosrdan u svojim namerama. Mi moramo da se branimo. Zato i postojimo. A vi želite među patroldžije. Pa, dobro... Zato sam ja tu da vas proverim. Počinjemo... Viktor Ladonga! Da li ste vi...

Klik! Zvuk nestade iz Rikovih slušalica, što je bio siguran pokazatelj da je Kendal odabrao prvog sagovornika. Znao je da testovi dugo traju, tako da je imao vremena da se opusti. Polako je opružio noge i olabavio mišiće vežbom koju je davno naučio. U takvim trenucima opuštanja, misli bi navirale iz podsvesti i Rik nije mogao da ih obuzda. Tako je bilo i sada. Film iz prošlosti odvio se još jednom...

2

Sve je počelo tri meseca ranije Rik je radio u napornoj trećoj smeni u laboratorijama tečne plastike, bio je umoran i izlomljen, budući da je radno vreme proveo na nogama. Osećao se kao pregažen stotinama besomučnih nogu, izmrcvaren i slomljen. Laboratorije su bile pretrpane i bučne, ali kad je izašao na površinski nivo, sudario se sa Gradom. Kao i uvek, masa se valjala ulicama, sudarajući se i večito negde žureći. Sva ta

lica, nema i bez osećaja, sa providnim i praznim očima, umarala su ga. Požurio je na prevoz i bešumno vozilo istovarilo ga je pred kulom u kojoj je stanovao. Mislio je na Manuelita, dok ga je brzi lift nosio naviše.

Stan je bio prazan.

Činjenica ga je udarila kao malj posred lica. Nije bilo Manuelita! Tumarao je po dvema sobama pokušavajući da dopre do saznanja gde bi klinac mogao da bude, sve dok nije bacio pogled na kućni terminal na pisacem stolu i uključio ga. Zablistala su crvena digitalna slova, sa lakonskom porukom:

ODLAZIM IZ GRADA. MANUELITO.

Vrlo jednostavno i vrlo kratko. Osetio je muku u želucu i isprovraćao se u kupatilu. Od toga mu nije bilo nimalo bolje. Dugo je sedeo i buljio u slova koja su igrala pred njegovim očima. To je moglo da znači samo jedno.

Manuelito je postao begunac!

Išcezao je, pobegao, nestao. A Rik je znao šta ta reč označava. Opasnost se sada nadvila i nad njim samim.

Morao je brzo da reaguje. Nije sumnjao da je Manuelito negde dobro sakriven, ako već nije uspeo da išcezne iz Grada. Tu nije bilo pomoći, sad je trebalo da vodi računa o sebi samom. Da sve prijavi i da bude spreman na mnoga neugodna Pitanja.

Grad.

Jedino šta je Rik poznavao i poštovao. Veliki, sveobuhvatni Grad. Grad, u kome je on, Rik,

bio samo zrno praha, jedinka koja je sačinjavala mnoštvo. Ali, gde i kako je sve počelo?

Rik to nije znao. Poznavao je samo činjenice koje su bile dostupne mnoštvu koje je davno upoznao.

Grad nije oduvek bio ovakav kakav je sada. Grad se menjao, rastao, živeo. Grad je bio svojevrsni, kompleksni organizam.

Rik nije mogao znati za to vreme kad je Grad bio bez kupola. Priroda ga je okruživala, bilo je i drugih većih i manjih naseobina ljudi. Sve dok nije nastupila kataklizma. Sve se promenilo iz korena, nastao je kaos i razaranje. Mnoštvo drugih radova nestalo je u stihiji. Samo što su upravljači Rikovog Grada u prošlosti uspeali da sagledaju sve moguće posledice kataklizme. Ona ih nije dočekala nespremne. Grad je pravovremeno počeo da se zaštićuje kupolama, da se zatvara, Saobraćaj sa drugim zonama je obustavljen, a, na kraju, i trajno prekinut. Grad se okrenuo sebi i toga se čvrsto držao.

Talasi radijacije besneli su izvan Grada, ali kupole su izdržale. Grad je preživeo i opstao. Upravljači su mogli da budu zadovoljni radom konstruktora, ali nije bilo mesta trijumfu. Bilo je potrebno održavati gigantski organizam.

Upravljači su sastavili norme.

Sve je u normama bilo strogo regulisano i sistematizovano, počevši od kontrole rađanja, ljudskog ponašanja, rada i sveobuhvatnih delatnosti.

Tle ispod Grada otvorilo je svoja nedra i sirovine su se crple. Ipak, upravljači su znali

da to ne može predstavljati trajno rešenje. I neka od generacija upravljača uspeala je da razreši gorući problem.

Ovaj Grad pronašao je superplastiku. Metali su polako zamenjivani. Super-plastika pokazala je izvanredna svojstva: mogla se presovati, kovati, rastezati. Mogla se načiniti providnom, ali i nepropustljivom za svetlost. Bila je mnogostruko tvrđa od pojedinih metala, elastična, ali i vrlo otporna. To je za Grad bilo rešenje.

Plastika je ušla u svakodnevicu, stari materijali su menjani, Grad je odbacivao nasledenu metalnu košuljicu davne prošlosti. Grad je disao superplastikom.

Onda je neka od generacija upravljača naišla na izgled, nepremostivu prepreku. Nije se znalo kud bi se sa silnim otpadom. Pronašlo se privremeno rešenje u vidu kompromisa: na samim ivicama Grada, u spoljnim kupolama, slagao se svekoliko otpad, dovlačen iz svih njegovih krajeva.

Tako su nastala slagališta.

Predstavljala su ogroman venac otpada i starih materijala oko Grada, u samim spoljnim kupolama; tone i tone materijala i krša, koji se tu decenijama slagao. To je predstavljalo minorni, sekundarni problem, nad kojim nijedna generacija upravljača nije htela da gubi vreme.

Sve do vremena sadašnjeg u kome je živeo i Rik. Udarac koji je zadesio moćni Grad bio je iznenadan i silovit, protresao je same temelje i uzdrmao vlast upravljača.

Najmlada generacija žitelja počela je da beži.

Da nestaje, iščezava...

Kada je shvaćena suština i prihvaćena konkretna opasnost već je bilo kasno. Deca su sve masovnije bežala. Džinovski gradski organizam bio je zaražen opasnom bolešću.

Tako su nastali begunci.

Rik zaškrguta zubima. Taj mali, izluđeni polubrat navalio mu je na leđa masu problema. Zašto, zaime Grada, zašto? On, Rik, rintao je u smenama, samo da bi im obezbedio što bolji život. Ni on nije voleo prenatrpani Grad jedinki, ali znao je samo za njega. Šta je svu tu dečurliju moglo da vuče izvan kupola? Pa, napolju je carovala radijacija, smrt, jalova i izgrižena zemlja, bespuće. Kakvo je to ludilo obuzelo te male, divlje pse, koji su okrenuli leđa Gradu i bežali iz njega? Kuda? Kuda?

Srećna okolnost po Rika bila je što je u vreme Manuelitovog bekstva bio na radu. Teško da bi mogao objasniti kako se to desilo da je bio kod kuće i, recimo, spavao. Bio je obasut bujicom pitanja, ali su ga na kraju pustili. Morao je da se pretvara, da besni i psuje, jer ga je to donekle vadilo iz nevolje. Znao je da nije jedini kome se to desilo. Bilo je mnoštvo drugih begunaca širom Grada.

Ali, mir nikako nije dolazio. Gubio je san, bio je razdražljiv i nervozan, nigde nije mogao da se skradi. Počeo je polako i brižljivo da prikuplja informacije. Neke stvari postajale su mu jasnije.

Deca su bežala i Grad i on nije mogao da ih zaustavi. Bilo je praktično nemoguće proizvesti dovoljno androida da decu budu čuvari. Skrivala su se u slagalištima i odatle se gubila izvan Grada. A slagališta su bila ogromna.

Grad je bio u opasnosti. Bez generacije koja je bežala, bio je osuđen na smrt. Laganu, ali neumitnu smrt.

Odgovor je brzo pronađen.

Rik je za to čuo jednoga dana na poslu. Bio je prepun brige za Manuelita i činilo mu se da je to jedino rešenje i za njega samoga. **Morao** je da ga pronađe i vrati u Grad, nije mogao da ga ostavi na milost i nemilost onima koji su ga odveli. Jedino je njega imao i ništa drugo mu nije bilo vrednije. Zato se i prijavio na test za patroldžije.

Patrolna služba bila je odgovor Grada. Neprekidno se patroliralo kroz slagališta i vrebalo na begunce. To je bila šansa za Rika i on je nije ispustio. Jedini način da se nekako približi Manuelitu bio je da i sam postane patroldžija.

3

— Rik Muni! Hej, čoveče, jeste li gluvi? Rik se trže iz misli. Kendal se drao u slušalice. Bio se zamislio i nije čuo prvi poziv.

— Da, da, čujem — promrmlja Rik — samo sam malo...

— Malo, a? — Kendalov glas bio je pun ironije. — Ovo nije mesto da se čovek izgubi u mislima, Muni. Ne spava se otvorenih očiju, nego se očekuje moj poziv!

Rik proguta ovu tiradu. Nije smeo da pokaže svoj bes ili nezadovoljstvo, želeo je da dospe u patrolnu službu.

– Slušam – reče mirno. – Oprostite, Kendal.

– Hm, u redu – nastavi pomirljivo Kendal. – Ali, da se ništa slično ne ponovi, Muni! Vi ste poslednji od ispitanika. Moram da vas upozorim da apsolutno iskreno odgovarate na moja pitanja. Svaki lažni odgovor, neiskrenost ili izvrđavanje, automatski će biti registrovani. Da vas podsetim, na samom početku bili ste podvrgnuti serumu istine. Tada su vaši odgovori zabeleženi u Centralnom kompjuterskom sistemu i ja upoređujem ranije i sadašnje odgovore. Jasno?

– Potpuno – odgovori Rik. Kendal je već počeo da ga nervira, samo što to nijednim gestom nije pokazao.

– Nastavljamo – reče Kendal. – Zašto ste napustili svoj posao u laboratorijama?

Nije mogao da prikriva nestanak Manuelita. To je i Kendalu svakako bilo poznato. Zato je rekao:

– Želim da stupim među patroldžije iz jednog razloga, a taj je da pronađem svog polubrata koji je među beguncima, pretpostavljam.

– Pretpostavljate?

– Nije ostavio konkretan odgovor, ali to je bilo jedino mesto gde je taj šugavi balavac mogao da ode. Napravio mi je veliku sramotu i želim svojeručno da mu savijem kičmu.

Kendal je nešto progundao, ali je Rik osetio da ga je njegov odgovor zadovoljio. Doza gneva

u Rikovom glasu pokolebala je i sumnjičavog Kendala. Bio je stari lisac, dugo u ovom poslu i trebalo je dosta veštine da ga neko obmane.

– Posao patroldžije je naporan, Muni. Plaćen jeste, ali ovde je neprestano glava u torbi. Deca su se opastrvila i ne prezaju od napada. I patroldžije ginu, Muni.

– To me neće pokolebati, instruktore. Red se mora uspostaviti.

– Da, da... – progunda Kendal. – Da čujemo nešto o vama, Muni. Šta vas još privlači ovom poslu? Zarada? Žeđ za opasnošću i uzbuđenjima? Jeste li nastrani? Lovačka euforija?

Kendal začuta. Očigledno je očekivao odgovor.

– Rekao sam – odvrati Rik. – Nemam šta da dodam ranijem odgovoru, sem da me ništa od svega toga ne privlači.

– Ali, vaš brat je među beguncima, Muni – Kendalov glas je bio za nijansu mekši. – Kako ćete udariti na njega? To su, ipak, deca.

Rik ljutito odgovori:

– Samo polubrat. I biće mi zadovoljstvo da ga se dočepam.

Mogao je osetiti kako Kendal nervozno razmišlja i u kom smeru idu njegove misli. Bio je siguran da mu Kendal nimalo ne veruje. Podozrivo su gledali na sve koji su imali nekog među beguncima. Još uvek Grad nije znao ko im pomaže. Nije se moglo uzeti kao činjenica da deca sama organizuju i sprovode bekstva iz Grada.

Rik je osetio kako mu nervoza puni vene, kako kruži po telu, udarajući u svaki deo kao

vatreni čekić. Sve je zavisilo od Kendala; on je davao zeleno svetlo. Možda će upravo neverica, sumnja i nepoverenje prema njemu prevagnuti. Rik je bio gotovo siguran da su instruktori sve to imali pred sobom. Ali, šta će odlučiti u njegovom slučaju?

Kendal coku jezikom:

— U redu, Muni. Na pitanja ste odgovorili iskreno, kompjuter nije dao nijedan pokazatelj vašeg neslaganja sa ranijim odgovorima.

Rik je ćutao. Naučio je da je istrčavati se glupost. Naoružan strpljenjem, čekao je.

— Dobro, Muni — prozbori najzad Kendal. — Da predemo na pojedina konkretna pitanja koja tretiraju brzinu vaših reakcija. Obratite pažnju na svetlosne simbole i odgovorite mi...

Rik odahnu. Znao je da je prošao. Ostatak testova obavio je besprekorno i bez greške.

Sva četvorica sačekali su rezultate u prijemnoj prostoriji. Na velikom panou, koji je bio postavljen na zidu, među ostalima zasvetleše i njihova imena. Riku se svali teret sa leđa — uspeo je!

Susreo je pogled Benija Katera. Momak je bio plav, plavih očiju i širokog osmeha. Imao je čvrst stisak ruku i nekako su odmah sva četvorica našla zajedničke teme. Viktor Ladonga se retko smejao, ali je zračio umnošću. Džoe Makfrac je imao brz jezik i britak odgovor, tako da su se sva četvorica umnogome dopunjavali.

— Pa, — Beni je prekinuo tišinu — prošli smo, zar ne? Recimo da ja častim prvu turu, ako među ovim zidovima postoji iole dobar bar.

— Prihvata se, — reče Rik — moja je sledeća.

— Govorite mojim jezikom — nasmeja se Džoe. — Ti Viktore? Ideš s nama?

Viktor klimnu i pođe za ostalima. Sišli su spiralnim stepenicama do veliko prostorije sa dosta stolova. Međutim, nije bilo mnogo patroldžija. Prepoznali su stare po boji njihovih uniformi. Za razliku od njihove, patroldžije koji su već imali konkretne zadatke na terenu nosili su crnu uniformu sa sivim oznakama Grada na rukavima.

— Ljupki su, zar ne? — našali se Beni. — Momci, eto vam budućnosti.

— Nemoj da te čuje Kendal — upade Džoe. — Taj posvuda ima uši. I idi već jednom po to piće.

Ipak, razgovor nije tekao onako kako je Rik mislio. Jedan po jedan tonuli su u svoje misli. Piće je zaokupljalo i ono malo slobodne pažnje. Rik je sada bio siguran da i ostalu trojicu muče slične misli. Napustili su to mesto posle ispijenog pića, zamišljeni i ćutljivi.

Nedelje su prolazile u naporim telesnim vežbama: bivao je udaran, udarao je, padao i dizao se! Posle obuke sastajao se sa Benijem ili Džoem i silazili su do bara. Viktor se obično povlačio u svoju sobu. Dani su se nizali i svi su osećali nestrpljenje. Želeli su napolje, u akciju.

Toga jutra Beni je došao kod Rika. Prodrmao ga je za rame i izbacio iz kreveta. – Hajde, ustaj – reče. – Zar si zaboravio? Danas dolazi onaj glavonja iz Centrale. Držaće nam neko strašno predavanje. Zucka se da je to sve, sledi izlazak.

Rik se gundajući spremi, ali pođe za Benijem. Zanimalo ga je šta još novo može da se čuje. Dosadilo mu je ovo ležanje i čekanje na izlazak. Ili su ih namerno podvrgavali ovakvom testiranju, proveravajući njihove živce.

Projekciona sala je bila skoro puna. Njih dvojica zauzeše svoja stara mesta, uz Viktora i Džoa. Očekivali su dolazak najavljenog, u tišini.

Čovek koji je ušao u salu odmah je Riku postao antipatičan. Bio je zdepast i proćelav velike, okrugle glave, s koje su sijale sitne, lukave oči. Imao je snažne ruke, koje je neprestano stezao. Smestio se u sedište, malo izdignuto iznad njih, koji su ga okruživali u polukrugu, tako da je bez napora mogao sve da ih vidi.

– Zovem se Filips – reče došljak. – To bi za upoznavanje bilo sve. Vaša imena su mi poznata, kao i dosijeji.

Bio je stvarno glavonja, jer je nosilo uniformu sa oznakama instruktora prve klase. Za njih se znalo da su u samom centru u Gradu, u neposrednom dodiru sa upravljačima. Filips baci brzi pogled na sva ta lica. Zapazio je sumnju, zainteresovanost, oprez; pratio je mimiku, brze trzaje očiju. Ta nervoza bila je dobra, patroldžije su želele akciju i izlazak.

Žmirnuo je i nastavio:

– Ovo je, mogu vam to sada reći, poslednji razgovor pred vaš izlazak u akciju. Morate biti upoznati sa svim činjenicama, i najmanja pojedinost mora vam biti kristalno jasna. Ne smete, ponavljam, ne smete nikada u susretima sa beguncima pokazati ni najmanju simpatiju, ni najmanje samilosti.

Bacio je pogled na ljude koji su ga slušali. Sačekao je sekund-dva, a zatim rekao: – Znam da među vama ima pojedinaca koji imaju rođake... tamo. Zato vam i govorim. Grad je uložio u vas goleme svote, Grad vam veruje, Grad očekuje od vas uspeh i samo uspeh. Pratite li me?

Gundanje sa nekoliko mesta dalo mu je potvrdu. Flipsove sitne, lisičje oči zatrepataše.

– Begunci su realnost s kojom smo se suočili. Ali, mi ih sve moramo vratiti nazad. Grad je u opasnosti, najvećoj do sada. Šta smo mi, vi, ja... – mahnuo je rukom.

– Mi smo deo jednog velikog organizma. A taj organizam je upravo Grad. Grad koji nas je iznedrio i obezbedio nam život. Svi smo mi deo tog ogromnog organizma koji pulsira i raste. Raste, da, ali sada? Deca su zaražena, deca iznenada odlučuju da napuste Grad, beže, skrivaju se u slagalištima, napadaju patroldžije, ubijaju... Da, da, dobro ste čuli – ubijaju!

Flipsova ruka se grčila. Rik je primetio dugu brazgotinu koja je nestajala u rukavu. Sad je znao otkud taj pomamni izraz na iskrivljenom licu, znao je gde je izvor silne mržnje koju Flips

nije krio. Predugo je bio u patrolama, u svakom slučaju. A neki od susreta sa beguncima doneo mu je neizbrisivu brazgotinu.

— Grad! — Flipsov glas podigao se u snažni krešcendo. — Grad, taj organizam, napadnut je, bolestan, zaražen zlom! A šta radi, gospodo, organizam kad je zaražen bolešću?

Nije sačekao odgovor, već je sam nastavio:

— Organizam se brani! Organizam stvara leukocite, koji napadaju uzročnike bolesti i uništavaju ih! To ste vi! Vi ste odgovor Grada beguncima! Vi ćete stati na put toj maloj gamadi koja se drznula da uzdrma naše svete istine. Oni beže — kud? Svi znamo da je izvan gradskih kupola pustoš i smrt. Ako neki oblici života i postoje, to su samo stravični mutanti koji su gori od noćnih mora. Deca su zaludena, to je činjenica.

Jedna ruka se podiže. Džoe je tražio reč. Flips mu dopusti klimanjem glave. — Recite, Makfraj.

— To su ipak deca, instrukture. Ma kako bila inteligentna, nemoguće je da sama sve organizuje: i bekstvo, i skrivanje u slagalištima i uspešan izlazak iz Grada. Zar gradsko obezbeđenje nije otkrilo ko stoji iza toga?

Flips klimnu:

— Umesno pitanje, Makfraj. Da, obezbeđenje je nešto iščeprkalo. Ulovljeni su podvrgnuti hipnotičkom tretmanu, ali vrlo malo se iz njih moglo izvući. Ni oni ne znaju mnogo. Uglavnom, među decom kruži neverovatna bajka — da napolju cveta život, i slične gluposti. Bilo je i neko-

liko desetina otpadnika iz samog Grada koji su organizovali baze u slagalištima. Sačica bezumnika, svakako! To je velika epidemija, i mi tome moramo stati na put.

Rik se nasmeja u sebi. Flips je vešto izbegao da da konkretan odgovor. Nije želeo da im sve kaže: oni su planirani za mašine, ali mašine ne misle. Nije im trebalo davati sve podatke. Čemu?

Flips se nakašlja i protrlja ožljak.

— Sad ćemo privremeno preći na projekcije. Videćete patrolu u akciji, sam lov, i taktiku begunaca. Pre toga, pokažu vam nešto: budite pažljivi, vrlo pažljivi...

Okrenuo se i iz pregrade iza sebe pažljivo izvadio jedan predmet umotan u meku plastiku. Odmotao ga je i podigao iznag glave.

— Ovo što vidite je oružje koje koriste begunci. Sečivo je jako lako i precizno, njime vrlo vešto barataju i još bolje se služe. Nož je strahovito oštar i predstavlja opasno oružje. Ovim pažljivo rukujte...

Pružio ga je prvom i pokazao da ga uputi dalje. Flips nastavi:

— Rekao sam da begunci ubijaju. Sad i sami možete videti čime. Nikad ne ulazite u kobnu grešku — nemojte u njima gledati slabu, nezaštićenu i nemoguću decu! To su zmijske, male, otrovne, opasne zmijske koje ujedaju! Da li ste čuli za reč — **kobra**? Ako niste spavali na kompjuto-predavanjima, mogli ste i to da zapazite. To je bila najopasnija otrovnica iz starog sveta. Brza, otrovna, ubistvena.

Kobra. E, to su begunci koje ćete vi loviti. Zmije, koje će ujesti na najmanji znak vaše neopreznosti. A to, to što držite u svojim rukama i što zagledate, to je njihov ujed, **ujed kobre!**

Rik je držao nož u rukama. Bio je oko tridesetak centimetara dug, izuzetno oštrog sečiva. To je bio savršen rad, plastika je pokazivala izuzetnu obradu i idealnu težinu, tako da je i dečja ruka mogla da ga s lakoćom baci. Davolji pronalazak. Najezžio se pri pomisli da sam bude proboden ovim oružjem.

Flips se svirepo smeškao, pravilno tumačeći njegovo mrštenje:

– Da, Muni – prozborio je iznenada. – Time će vas napasti vaš Manuelito. Šta ćete uraditi? Gledati ili pravilno reagovati?

Nije sačekao Rikovu reakciju, već je brzo produžio:

– Nikad ne zaboravite šta sam vam rekao! Vi ćete izaći napolje, vi ćete biti lovci. Ali, i lovci upadaju u zamke, najčešće sopstvene! Nikakve samilosti, nikakvog sažaljenja! Udariti brzo i precizno, i lov je gotov! Da pogledamo...

Na terminalu ispred sebe uključio je aparaturu ispred sebe i sala utonu u tamu. Zid iza njegovih leđa blesnu svetlošću i Flips se pomeri u stranu. Ekran je zablistao i slike živnuše.

– Kretaćete se kvadrantima u slagalištima pomoću specijalnih mobila koje sada gledate. Laki su i brzi, i za veštog vozača u vožnji neće biti problema. Montirali smo kamere na svakom mobilu, svaka akcija biće

kasnije razmatrana i ocenjivana. Gledajte...

Rik ugleda mobil koji je jurio kroz krš i otpad. Vozač i suvozač su se cerili, hitajući za čudnim vozilom ispred sebe.

– To što oni slede je omiljeno vozilo begunaca – dvotočkaš. Naši neprijatelji ih time snabdevaju; svakako, ta dečurlija nikada ne bi uspela da ih konstruišu. Prokletnici koji žele kaos u Gradu, zaverenici protiv upravljača i večitog Grada! Pratite kako su te zmije vešte u kretanju kroz taj krš, dvotočkaš je jako jednostavne konstrukcije, podnosi težinu dvojice i razvija solidnu brzinu. Na otvorenom ne može da izmakne mobilu, ali u ovom kršu to mu uspeva. To je stara taktika begunaca. Dok jedni zavaravaju patrolu, ostali pokušavaju da se dočepaju puta i izlete iz kupola. Gledajte sad...

Mobil je naglo skrenuo i zakačio prednjim branikom dvotočkaš. Begunci, kojih je bilo dvoje, izgube ravnotežu i udariše u otpad. Mobil se zaustavi i lovci iskočiše.

– Obratite pažnju kako šinteri pristupaju lovinu... – Flips se naceri – Ah, da... možda vam je čudan izraz, ali oni se tako nazivaju u slengu; to je odmaćeno pa je prihvaćeno. Pratite kako prvi šinter koristi svoju mrežu. Ne prilazi na rastojanje sa koga može da postane meta beguncu, oprezan je... Rik je osećao kako u njemu ključa bes. Šinteri su baš i postupali kao da love divlje pse. Cerili su se i vitlali svojim mrežama. Prvi je snažno hitnuo mrežu i zahvatio jednog od begunaca. Dečakov nož odleteo je u prazno a

lepljiva plastika ga je svog obuhvatila. Drugi šinter je prilazio devojčici ljuljajući mrežu desnom rukom, iskošen da bi predstavljao što manju potencijalnu metu. Ali, desilo se neočekivano – devojčica je naglo skočilo napred i hitnula sečivo. Zvuka nije bilo, ali slika je uhvatila izraz bola i iznenađenja na lovcemovom licu.

– Tako prolaze neoprezni – prokomentariša Flips. – Zmija je ujela, i taj šinter bio je nesposoban dva meseca. Budala je mogla da bude i mrtva. Nikada ne potcenjujte, nemojte da vas zbune te golubije oči i krotak izraz. Male zmije će vas ujesti kad se najmanje nadate.

Prvi šinter nije ponovio grešku svog kolege. Privlačio je žrtvu sigurnim pokretima i kratkim i brzim udarcem u lice onesposobio je. Riku se okrete utroba. Šinteri su postupali nemilosrdno i krajnje brutalno. Međutim, nije davao glasa od sebe. Sedeo je, ćutao i posmatrao.

– Jedno pitanje, instruktore – čuo je Benijev glas.

– Samo napred, Kater, samo napred – reče Flips.

– Zašto šinteri nemaju pouzdanije oružje? Mreže mogu da omanu.

Flips klimnu odobravajuće glavom i isključí projektor. – Pametno, Kater. Da, zašto? Jednostavno – sva rešenja su se pokazala nepouzdanim. Probano je sa plastiko-revolverima i nije išlo. Dešavalo se da se meci odbijaju od krša, ta pašćad je vrlo brza i dolazilo je do ranjavanja na našoj strani. Najzad, Grad ne želi da ih neutra-

liše, Grad želi da begunce vrati nazad, da ih izleči od te ludačke epidemije koja je obuzela njihove mozgove. Upravljači žele human pristup tom problemu. Elektro-šokovi su otpali u startu. Ostale su mreže i vaša preciznost i umešnost.

– Vidite, – nastavio je Flips – oni su tu, u slagalištima. Ona Flipsove znamo, ogromna. U njima su i baze, ne retko smo ih otkrivali, ali uvek bezuspešno. Išćezavali su na vreme, korak ispred nas svakom prilikom. Kao da imaju šesto čulo. U slagalištima pomagači begunaca sastavljaju dvotočkaše i organizuju bekstva, spremaju taktiku. Verovatno drogiraju tu ludu balavurdiju koja hrli kao leptir na užarenu svetlost.

Bacio je pogled po svima.

– Sada znate sve. Videli ste naša sredstva i njihove odgovore. Predočena vam je opasnost koja visi nad vama. Od vas se traži uspeh i rezultati, vi ste ruka Grada, sredstvo i lek koje će zatvoriti tu ranu na organizmu koji nas sve sadrži u sebi. Vi morate i umete. To je sve, patroldžije. Sada imate sastanak sa instruktorom Brekerom u sali za vežbanje.

Nije se ni osvrnuo na njih. Izašao je i ostavio ih da među sobom raspravljaju o viđenom. Rik je znao da je vreme sedenja prošlo. Dolazila je akcija i lov na begunce.

A pre ili posle možda će se sresti i sa Manuelitom. Manuelitom koji će jurnuti na njega prepun mržnje. I šta će se onda dogoditi? Jaz koji će se tada stvoriti između njega i Manuelita ni-

kad neće moći da bude prebrođen.

4

Nečija ruka nemilosrdno ga je drmusala i košmarni san se prekide kao paučina. U ušima mu je odzvanjalo Benijevo urlanje:

— Rik! Rik, do vraga! Hoćeš li da ustaneš već jednom?

Rik se trže i skoči kao oparen. Protresao je glavom i umorno se zagledao u Benija:

— Uh! Izgleda da sam se uspavao...

— Da je samo to — nastavi Beni. — Instruktor Breker besni u sali za vežbanje i baca gomilu kletvi na tvoj račun. Trebalo je odavno da se pojaviš.

Rik ustade i skoči pod tuš.

— U redu je — reče — dolazim. Hvala, Beni.

Ovaj se naceri i odmahnu rukom. Izašao je a Rik ubrza sa oblačenjem. Breker je bio podlac koji je uživao da kinji sve redom, a naročito se okomio na njega, Rika. Šta li mu je danas spremio?

Do sale za vežbanje brzo je stigao. Nastao je muk kad se pojavio. Lica su se okrenula k njemu. Ljudina, koja mu je bila okrenuta leđima pokrete se i pokaza svoje ružno lice.

Instruktor Breker bio je za glavu viši od Rika i tridesetak kilograma teži. Izgledao je kao oklopljena stena, nabijen masom mišića i sala. Vrat kao i da nije postojao na tom truplu, glava je izvirala iz čudovišnog spleta ruku, ramena i grudi. Bila je potpuno gola, bez ijedne vlasi, načičkana mnogim ožilj-

cima. Rik je znao da je Breker često koristio svoju masivnu lobanju kao opasno oružje. Neoprezni su to dosta puta iskusili na svojoj koži. Obrazi na Brekerovom licu naduli su se od podsmeha kojim je sačekao Rika. Debele usne otkrile su mnoge mnoge rupe u ogromnim ustima. Izbuljene oči neprestano su fiksirale svaki Rikov pokret. Breker je bio u boričkom trikou i lagano je ljuljao lovačku mrežu u svojoj desnoj ruci. Bilo je očevidno da je spreman za surovi obračun.

— Gle, gle, — razdrao se Breker, animirajući sveskoliku pažnju u sali — pa to je naš budući lovac na begunce! Muni, Muni! Šta ti misliš gde si? U letovalištu? Svi rade i vežbaju a naš junak — spava!

Smeh, mada je to pre ličilo na zvuk koji se javlja pri cepanju hartije, ispunio je salu. Na mnogim licima pojavio se zlorad osmeh. Rik nije bio omiljen kod većine šintera zbog svog principijelnog stava. Nije voleo da se muva oko Brekera i starijih šintera. Mnogi bi voleli da ga vide slomljene kičme na podu.

»Samo brbljaj, Brekeru«, mislio je Rik, »samo brbljaj!« Polako se približio i ušao u arenu. Prostor je bio jasno obeležen tankim, plavim, plastičnim strunjačama, gde su se izvodile sve vežbe borbe licem u lice. Bio je miran i pribran, znao je da Breker namerava da ga izazove na borbu. Jezikom je napipao par šupljina u ustima — to je bila Brekerova podla rukotvorina. Ali, sad je došlo vreme za uzvraćanje. Sada je Rik bio onaj koji će udariti.

Brbljivac je nastavio u istom tonu:

— Pa, Muni, jesi li raspoložen za jednu praktičnu demonstraciju?

— Budi jasniji, Breker — odgovori Rik mirno.

Namerno je ispustio ono »instruktor«, želeći da Brekera što više izazove i zapali. Nije se prevario. Tamnocrveni pečati obliše Brekerovo lice. Rik se nije uplašio, nije se povlačio; šta više — napadao je i podrugivao mu se pred svima. Besno je uzvatio:

— U arenu, Muni! Vreme je da ispitam koliko si spreman za akciju! Ako ne uspeš protiv mene, nikad nećeš izaći napolje! Ti znaš ko te čeka napolju, Muni, je l' da znaš?

Aluzija je bila očigledna, ali Rik otrpe. Susreo je Benijev pogled i video znak podrške. Džoe i Viktor podigoše palac — bili su uz njega! Iskočio je iz trenerke i ostao samo u borilačkom trikou.

— Kako ti kažeš, Breker. Dobro si me naučio ovih meseci... Naročito, kako da napadam iznenada...

Breker frknu i zateže ruku sa mrežom.

— Laješ, Muni, laješ... Ali, preseće ti uskoro! Ti ćeš da fingiraš begunca, a ja ću biti šinter... Brani se, Muni, dobro se brani. Hoću da čujem kako moliš...

Ostali napraviše krug oko arene i Rik je znao da jedan od njih dvojice mora da ostane na podu. Breker će iskoristiti sve podmukle trikove iz svog arsenala i neće oklevati da mu slomi vrat. Bio je podla životinja

koja je uživala mučeći druge. Sada je imao i mrežu i morao je da bude brz, veoma brz, da bi izbegao sve Brekerove napade. Brekerova težina i masivnost predstavljali su zamku, Rik je najbolje znao kako je ta telesina u stanju da se hitro pokrene. Morao je da se uzda u svoju brzinu i munjevitu reakciju.

Rik počeo lagano da kruži oko Brekera, ne dozvoljavajući mu da ga ulovi mrežom. Nekoliko puta fjučnula je kroz vazduh, ali Rik je sa lakoćom izbegao. Znao je da Breker namerno sporije baca, želeći da ga zavarava svojom lažnom nemoći. Kada god bi Breker jurnuo, Rik se hitro izmicao, praveći kolutove ili salta napred. Krajem oka primetio je nekoga na uzdignutoj platformi. Flips! Sedeo je i posmatrao borbu. Rik je počinjao da shvata kako ga nikad nisu ispuštali iz vida. Zašto bi inače instruktor Filipsove klase dolazio da posmatra borbu?

Nije imao vremena za dalje razmišljanje, Breker je bio pred njim, mahao je mrežom i približavao se korak po korak.

— Bežiš, Muni, ali dokle? Pre ili posle, moja mreža će te dohvatiti, a onda... Onda si moj, Muni!

— Brbljaš gluposti, Breker — odgovori Rik, plasirajući izvanredan udarac u istureni stomak. Nije proizveo ništa drugo do Brekerov prezrivi smeh.

— Ha, ha! Slabo udaraš, begunče, slabo!

Breker naglo suknu mrežom, raširivši je u vazduhu, i da se Rik nalazio samo sekund duže na istom mestu bio bi ulovljen. Bacio se na pod i brzo otkotr-

ljao izvan opasnosti. Mreža je pljusnula u prazno, izazvavši smeh Benija i Džoa. Breker ljutito frknu i pojuri ka Riku. Ovaj ga sačeka, eskivira mrežu kleknuvši i snažno udari desnom rukom između Brekerovih nogu. Ovaj zaurla i pade na kolena. Rikova peta zahvati ga po bradi i baci na pod.

Telesina je urlala a lice je bilo deformisano jezivim grčem. – To nikako nisi smeo da uradiš, Muni – kleo je Breker. – Polomiću ti svaku koščicu, kunem se!

– Nosi se, Breker – odvrati brzo Rik, izazivajući ga. Osećao je umor, znao je da dugo neće moći parirati džinu koji je bio polulud od bola. Morao je se koncentriše za jedan odlučujući udarac. Sve ovo bi drugoga načisto oborilo, a Brekera je samo totalno razdražilo. Kao da šamarom zid, pomisli Rik skakućući s noge na nogu. Breker je mumlao i mahao mrežom. Iznenada je prebaci u levu ruku i zamahnu. Rik odskoči, ali upade u zamku. Breker munjevito vrati mrežu nazad i napravi široku lepezu.

Rik je prekasno odskočio, mreža ga je zahvatila i obavila mu se oko desne nadlaktice. Svom snagom se ukopao u pod, odupirući se Brekerovom privlačenju.

Telesina je likovala. Cerio se, čvrsto zategnuvši mrežu kojom je ulovio Rika. Bilo je nemoguće da je otrgne sa svoje nadlaktice, vremena za to nije bilo.

– Moj si, Muni... – urlao je Breker – lomiću te dugo, dok ne zacviliš za milost! Počni još sad da moliš, psu!

Ako dospe među te ručerde, Riku nema spasa. Nije sumnjao u koban završetak svoje sudbine, i to mu se nimalo nije dopadalo. Munjevito je razmišljao tražeći rešenje. Nije mogao još dugo da se koprca. Breker se izživljavao, privlačeći ga polako. Uživao je u svom trijumfu. Da li je to kraj?

Spazio je Flipsa koji se nagnuo i pažljivo posmatrao sve detalje borbe. Flips! Da li je on, ili neko drugi stajao iza svega ovoga? Te rastvorene usne govorile su Riku da se naslađuje Brekerovom nadmoći.

Rik napreže svu snagu i za trenutak zaustavi Brekerovo privlačenje. Mišići su mu se napeli do pucanja, pretvorio se u jedinstvenu živu mašinu koja se napinjala pod ogromnim pritiskom. Breker je urliknuo i pojačao svoje privlačenje. Rik se odupre svom preostalom snagom a zatim...

...telo se preobrazi u oprugu, katapult, koji suknu kroz vazduh u pravcu Brekera. Udario je u tu široku, razvaljenu rupu koja je predstavljala razjapljena Brekerova usta, spazivši samo neskriveno, ogromno iznenađenje u njegovim očima kad je svom silinom, obema nogama, udario u lice...

Dugo je stajao pod tušom, puštajući da mu mlazevi tople i hladne vode smiruju grč u mišićima i celom telu. Nije ni opazio Benija koji mu se približio.

– Strašan udarac, Rik – reče Beni. – Ta svinja je najzad dobila svoju porciju! Vilica mu je slomljena a jezik gotovo pre-

grizen. Bice van svega mnogo meseci!

– Bilo je: ili on ili ja, Beni – odgovori Rik. – Siguran sam da bi mi slomio kičmu da me je dohvatio. To sam mu pročitao u očima.

– Filip je sedeo na platformi. Išezao je odmah kad si smlavio Brekera.

– Primetio sam ga – reče Rik. – Nепrestano mi je za petama, ili meni ili nekome od nas četvorice. Sve mi je tu mutno, Beni. Nikad nisam bio protiv Grada.

Beni se nelagodno premesti s noge na nogu.

– Nije moja stvar, Rik, ali...

– Hajde, napolje s tim, Beni – reče Rik. – Nemam mnogo prijatelja među šinterima, ali ti si jedan od trojice. Dakle?

– Onaj gad, Breker, širio je laži dok se nisi pojavio u sali – prozbori Beni i dalje gledajući u stranu. – Rekao je da ti je brat među beguncima.

Rik zaustavi vodu. Besno udari pesnicom o zid.

– Sve je u redu, Beni. Najzad, taj gad je govorio istinu! Moj polubrat je zaista među beguncima.

5

Rik, Beni, Džoe i Viktor sedeli su u Viktorovoj sobi. Čitali su dok Rik ne prekide tišinu:

– Pa? Šta je sad ovo? Partija ćutanja?

Džoe se nasmeja:

– Rik je u pravu. Viktore, ti si nas pozvao. O čemu se radi?

Na Viktorovom čelu pokazase se nove bore.

– Stvari se komplikuju, momci. Igrom slučaja svi smo

ovde zbog nevolje. Rikov polubrat je među beguncima, to već znamo. Ni mi ostali nismo bolji. A to je izazvalo sumnju onih u »Centrali.

– Zašto? – upade Rik. – Nikad nisam imao ništa protiv Grada. Normalna je reakcija što pokušavam da klinca izvučem iz ruku tih izludelih kućica.

– U redu, Rik, u redu... Samo ne zaboravi činjenicu: niko od ostalih nema takve probleme. Imam utisak da su nas četvoricu namerno pustili među šintere.

Džoe se namršti:

– Govoriš kao da si savršeno siguran. U čemu je štos, Vik?

Viktor izbeže odgovor:

– Sva ta lica koja nas okružuju... Samo želja za novcem i lovom. To su izvrnuti tipovi koji nemaju milosti. Takvi im u potpunosti odgovaraju a ne mi. Glave im ne služe za razmišljanje.

Beni ga prekide:

– Hoćeš li time da nam kažeš kako sumnjaju u nekog od nas?

– Možda – odgovori Viktor.

– Možda.

– Ne razumem zašto bi to odgovaralo upravljačima, pa i celom Gradu – reče Rik. – Mi nemamo nikakve veze sa tim otpadnicima što pomažu beguncima. Čitava ta igra me zamara. Nastavio je. – Ja, jednostavno, želim Manuelita natrag.

Viktor se nasmeja. Njegov smeh bio je prepun gorčine. Za momenat je izgledao star, bled i slomljen.

– Tvoja naivnost oduševljava, Rik. Grad, Grad... Sve je to lepo, ali istina po neki put može biti grublja, ja to znam.

Džoe istrusi svoje piće:

— Ja nemam razloga da mnogo volim ovo čudovište što se naziva Gradom i gmiže pod kupolama. Štaviše, mrzim ga. Bacali su me s posla na posao, izbacivali pa vraćali. Čudno, ali sve sam trpeo, a i kud bih? Prisilni rad u tunnelima nikad me nije oduševljavao.

Džoe je bio krupan, mlad čovek, svojih dvadeset i neku godinu. Pleća su mu bila široka, grudi razvijene i snažne, a noge dugačke. Lice mu je bilo jako opaljeno, znak da je dugo proveo uz dubinske lampe. Mada je bio brz na jeziku, oči su mu često bile skupljene i bez sjaja. Nalio je još jedno piće.

— Meni su klinci bili simpatični, sve to njihovo bežanje u slagališta i ostalo. Zašto da ne zavire i napolje? Na kraju, doživio sam da budem šinter i da ih lovim. Ali, nisam imao izbora.

Ostali su ćutali. Razgovor je usiljeno tekao, ali pričali su tako kao da su svi zaokupljeni sopstvenim mislima.

— Tu smo gde smo — reče Viktor. — Više nema povlačenja. Pazite na svoje glave, momci. Da se razilazimo, sutra je izlazak. Saznao sam da su svakog od nas utrpali u tim sa jednim starijim šinterom.

— Drugim rečima — upade Rik — imaćemo posmatrača.

— Tako nekako — klimnu Viktor.

Noć je sporo isticala iz svoje mračne ograde. Rik se nervozno prevrtao na ležaju — san nikako nije dolazio na oči. Mučila su ga mnoga pitanja na

koja trenutno nije mogao da nađe prihvatljive odgovore.

Zašto su deca bežala? Čime su bila zaslepljene i zaludena? Manuelito je bio među tim malim piranama, možda će im poslužiti kao mamac da bi se drugi izvukli. A šinteri su postajali sve nemilosrdniji, niko nije želeo da završi sa sečivom u stomaku, među hrpom otpada iz davne prošlosti.

Manuelito...

Koliko je on, u stvari, poznavao svog polubrata? Malo, gotovo ništa. Viđali su se u njegovim pauzama između smena, razmenjivali kratke poruke na kućnom terminalu — i to je sve! Manuelito je bio povučen, ćutljiv, mrzeo je zagušeni Grad, metež, učitelje-androide. A on, Rik, bio je umoran, preumoran za razgovor kada bi se vratio.

Zar je moguće da je nešto egzistiralo van kupola i Grada? Rik nije verovao u takvu mogućnost, toliko puta je gledao filmove o spoljnjem svetu; bila je to samo pustoš i pojedini retki primerci mutiranog života. A deca su bežala upravo tamo, kao da su vođena nepoznatim nagonom. »Kao leminzi«... pomislio je, trenutno se prisećajući čudnih životinja iz prošlosti. Ali Manuelito... Uspeo je da se poveže i jednostavno nestane. Kako se provukao kroz gradsku vrevu do krajnjih kupola? I da li je uopšte još živ?

Odgovori nisu dolazili, pitanja su neprestano navirala, san se stopio s mrakom. Rik uzdahnu. Nije više imalo smisla razbijati glavu tim nepoznaticama. Bio je šinter; sutra je izlazio na patroliranje, u lov. Grad

je to tražio, Grad je to zahtevao od njega. I on će morati tako da postup^a

6

Rik otvori novi paketić zasladene plastike i vešto ga ubaci u usta. Sedeo je za volanom mobila, odsutno zagledan negde u daljinu, ali dokle god mu je dopirao pogled, bio je samo krš i otpad. Slagališta su imponovala svojim gigantskim dimenzijama; čitav jedan stari, metalni svet bio je nabacan u kružnim vencima oko Grada.

Nastavio je da žvaće, i dalje zaokupljen sopstvenim mislima. Upravo zbog toga i dobio je svoj nadimak – Vilica. To ga nije ljutilo, činilo mu se da u najvećoj meri i odgovara istini – vilica mu se neprestano pomerala. Šinteri su, najzad, gotovo svakom davali nadimke.

Mobil u kome se Rik nalazio sa suvozačem bio je sklonjen u jednom prolazu, miran i vrebaujući. Rik zagriže jače. Prokleta plastika, pomisli. Sve na njemu je od nje, sav Grad bio je od raznih vrsta plastike, svuda plastika, plastika, plastika! Mora da sam i sam od nje, prokleo je nemo. Ispljunu komadić i lagano stade da razmotava drugi. Pogled mu pade na suvozača i odmah je izgubio i ono malo raspoloženja koje je imao.

Patroldžija Trejpmen bio je u dlaku kopija Rikovog bivšeg instruktora Brekera. Ista bikovska šija, ogromna glava na kratkom vratu, sitne, zejtinjave i nadasve pohotne oči, masivno telo nabijeno salom i mišićima,

koje je jedva smeštao u sedište – odmah je postao antipatičan Riku. Ipak, najviše ga je nervirala činjenica da Trejpmen nije skrivao svoju netrpeljivost k njemu i neumorno brbljanje. Ta široko razvaljena usta stalno su mlela gluposti i raznorazne budalaštine. Neprekidno je pokušavao da isprovocira Rika, postavljajući pitanja koja ga se nikako nisu ticala. Rik ga je ignorisao, što je još više pojačavalo Trejpmenovu mržnju. Iz usta mu je izbijao grozan zadah i Rik je morao neprestano da žvaće, ne bi li to nekako izbacio iz glave.

Mada je prošlo nekoliko meseci, Rik nije naleteo ni na jednog begunca. Drugi su se hvalisali svojim lovinama i uspesima, a on je ćutao. Uvek mu je u mislima bio Manuelito; proveravao je stalno, ali njegov polubrat nije bio među ulovljenom decom. Pamtio je ta sitna lica ispunjena neizmernom mržnjom ka šinterima, pitao se kakav je Manuelito sada, posle sveg ovog vremena razdvojenosti.

Retko se viđao sa Benijem i ostalima, bili su razbijeni po dežurstvima. Želeo je da sa nekim razmeni misli a sa Trejpmenom nije hteo da razgovara osim službeno. Ta masna svinja išla mu je na nerve svojim besmislenim upadicama i neskrivenom nastranošću. Ali, trpeo je. Ovo je bio jedini način da sazna nešto o Manuelitu.

Zvučni sonar je zakucio i iz razmišljanja ga je prenulo Trejpmenovo urlanje:

– Hej, Vilice! Zar ne čuješ kako kuca? Pokreći ovo čudo,

inače će nam lova proleteti kroz prste!

Rik uključi starter, prese-
kavši pogledom Trejpmena.

– Ne urlaj, čuo sam te! U sva-
kom slučaju, moraju proći po-
red nas, zar ne?

Mobil je poskočio a Trejpmen-
ova telesina se nabi u sedište.
Rik izvuče vozilo na put i ubrza.
Iz nekoliko manjih prolaza isko-
čiše dvotočkaši. Bilo ih je
ukupno tri, sa po dvojicom begu-
naca. Vriskali su i vitlali oštrim
sečivima u svojim šakama. Pro-
bijali su se kroz krš vrlo vešto,
izbegavajući krupnije prepreke.
Ovde su bili u prednosti, jer je
Rik morao da pazi da ne lupi o
nešto. Begunci su bili odeveni u
čudna, iskrpljena odela; više je
to ličilo na krpe nego na nešto
korisno; bili su dugih kosa i
nisu skrivali svoje namere. Se-
čiva su bacana na mobil, ali Rik
je vešto izbegavao projekte.

Naglo je skrenuo u poprečni
prolaz i za tren ih izgubio. Sada
je povećao brzinu, idući para-
lelno s putem sa kojeg je skre-
nuo.

Trejpmen zaškrguta ost-
acima od zuba:

– Šta radiš, Vilice? Opet
neko tvoje mudrijanje?

Rik ispljunu plastiku iz usta
kroz prozor:

– Dosta, Trejpmen! Ja vozim
i zato prekini da lupetaš glupo-
sti i pusti me da radim! Namera-
vam da im presečem put, eto, to
mi je namera!

Trejpmen se isceri.

– Za trenutak sam pomislio
da ćeš ih pustiti da zbrišu. Bar
dvoje ćemo maznuti, a to je lova,
bratac! Moja mreža odavno
zvrji prazna!

»Prokleti idiote«, mislio je
Rik, prokleti, prljavi kopilanu,
sa svojom prljavom lovom!«
Tako rado bi mu smestio par
udaraca u to mesište, ali to bi
sve bacilo u vodu.

– Zadrži svoja razmišljanja
za sebe – odseče Rik naglo izro-
nivši na oveću raskrsnicu. U
pravi čas, jer jedan dvotočkaš
nalete na njih u punoj brzini.
Begunac koji je vozio bio je pot-
puno zatečen i nespreman za
ovakav nagli obrt situacije. Lu-
pili su o ojačani branik mobila i
zavrteli se u vazduhu. Tresnuli
su, nošeni inercijom, u krš, dok
se dvotočkaš pretvorio u razva-
ljeni komad plastične mašine-
rije. Druga dva vešto iskoristiše
zabunu i projuriše mimo njih,
gubeći se u poprečnim prola-
zima.

Trejpmen se zadovoljno nas-
meja. Lovina je bila ošamućena
i bez šansi za bekstvo. Otvorio
je vrata i pošao ka njima. Onda
zastade i okrete se Riku.

– Šta je s tobom, Vilice? Zar
nećeš da pomeriš svoju guzicu i
zaradiš lovu kojom te Grad
plaća? Ili si slab prema ovoj
maloj žgadiji?

Riku pojuri krv u glavu, ali
odustade od bilo kakve gnevne
reakcije. Lagano je izašao iz
mobila, posmatrajući dvoje be-
gunaca koji su ošamućeno usta-
jali i tresli glavama. Trejpmen
vešto otkači mrežu koja mu je
visila o desnom boku i protrese
je. Bila je spremna za bacanje.

– Ne prilazi suviše blizu, Vi-
lice, – reče – uvek su spremni
za neku podlost.

Kapa s glave jednog begunca
pade i dugačka kosa prosu se
po ramenima. Devojčica se zbu-

njeno ogledala a zatim hitro poseže u odelo. Izvadila je sjajnu oštricu. Rik se naježi. Koliko straha i mržnje u tom pokretu!

— Oho-ho — Trejpmen se cerio i vrteo mrežom — mala zmija je spremna za svoj ujed. E, ovog puta neće ići... Drži je, Vilice, ona je tvoja. Ovaj drugi begunac je moj. Ovako!

Brzo je hitnuo mrežu, koja fuknu kroz vazduh. Dečak nije imao vremena da eskivira, još ošamućen od pada. Pokušao je da se izmakne, ali mreža je bila brža. Pljusnula je o njega, sasvim ga obuhvativši. Trejpmen je likovao, polako privlačeći lovinu koja se koprcala.

Rik pogleda devojčicu koja je držala ispruženo sečivo. U njenim očima video je sve: strah, mržnju, želju za osvetom, prezir. Odustade da razvije mrežu. Lagano joj se približavao, ispruženih ruku.

— Budi mirna, — rekao je — ne želim da ti učinim nažao. Budi mirna.

Trejpmen je dovukao svoju lovinu i kratkim udarcem je onesposobio. Okrenuo se Riku i povikao:

— Jesi li lud, Vilice? Baci mrežu, ludače, bacaj tu svoju prokletu mrežu!

— Umukni, Trejpmen! Ona je još dete! Vidiš koliko je preplašena.

— Budalo! — zaurla Trejpmen. — Ne prilazi na domet noža! Uhvati je mrežom!

Rik se nije osvrtao na Trejpmenovo dranje. Polako je prilazio, ispruženih ruku, fiksirajući te širom razrogačene oči. Devojčica na kraju, naglo spustivši

ruku, zajeca. Rik se okrete Trejpmenu.

— Rekao sam ti da su to još deca i...

Prekasno je spazio pokret krajem oka, reakcija mu je bila zakasnela i užasno spora. Pokušao je da napravi poluokret, ali mogao je samo da oseti vatreni bol na desnoj strani grudi. Nož je, precizno hitnut, pogodio Rika u desnu stranu, otvarajući kapije bola. Zacrvenelo mu se pred očima, pokleknuo je i pao na kolena. Peklo je, strašno je peklo i bolelo u isti mah; iznenadna magla pala mu je na zenice i više nije znao gde se nalazi. Kao kroz mrak čuo je Trejpmenovu viku, ne videvši da je ovaj ponovo hitnuo mrežu, sprečivši begunca da se izgubi u otpadu. Magla ga je obuzela u svoje bolno okrilje...

Nije znao koliko je ležao na tlu ni koliko je bio u nesvesti. Iznad sebe video je nacereno Trejpmenovo lice i nije mu bilo ništa bolje od toga. Gurao mu je u usta neke pilule i pritiskao nešto na grudi.

— Ti si prokleta budala, Vilice. Znao sam da će te ta ušljiva sentimentalnost odvesti ravno u pakao. Trebalo bi da te pustim da ovde iskrvariš, ali to bi mi natovarilo nepotrebne probleme.

— Hoćeš li već jednom da zatvoriš ta usta — progrca Rik — muka mi je od toga.

Trejpmen snažno pritisnu ranu i Rik zajeca.

— Nezahvalan si, Vilice, jako nezahvalan. Zapamtiću to, najzad. Moraćeš da se izboriš za

svoj život. Ovaj zavoj od dermo-
plastike izdržaće do baze, a
posle vidi šta ćeš. Ja ostajem sa
svojim ulovom, čekaću pomoć iz
baze. Uspu ću da ga malo ispi-
tam. Kreći, Vilice...

Još jednom mu je jako pritis-
nuo ranu, zadovoljno se cereći.
Udarac vrelog bola proširi se
kroz Rikov mozak kao tečna
lava. Morao je da nekako
smogne snage i ustane, da se
uvuče u mobil i otkotrlja do
baze, ako nije želeo da iskrvari
ovde. Dermoplastika nije mogla
da večito drži.

Jeknuo je i uz veliki napor
ustao. Otetura se do mobila i
svalio se na sedište vozača.
Pred očima mu je igralo i kroz
stegnute prste kapala je krv.
Nije želeo da suludom mani-
jaku Trejpmenu pruži to zado-
voljstvo. Uključio je starter i
mašina proradi. Sad je trebalo
dobiti bitku s vremenom.

Mobil je poskakivao po nerav-
nom terenu, a Riku se činilo da
ga vreli bičevi neprestano obasi-
paju bolom sa svih strana. U re-
trovizoru ugledao je sitno lice
prepuno mržnje. Njegov begu-
nac ležao je vezan na zadnjem
sedištu. Morao je... morao je da
pokuša...

— Zašto... zašto si to uradila?
— promucalo je.

Grč mržnje nije popustio.
Stegnute usne otvorile su se
taman toliko da bi sa njih skliz-
nuo odgovor.

— Prokleti šinteri! Žao mi je
što nisam osvetila Mika i ubila
te! Mi smo ulovljeni, ali Mungos
će nas već osvetiti!

Mungos? O čemu je ovo izlu-
deno dete govorilo? Bio je iznu-
ren krvavljenjem, borio se da

uskladi svoje pokrete i veliku
brzinu vozila koje je grabilo ka
bazi i spasu, a pokušavao je da
nešto izvuče iz male.

— Molim te... — otpočeo je —
ja... ja imam mlađeg brata
među vama... beguncima...
Reci... reci mi... on... Manue-
lito se zove... Reci mi jesi li ga
videla?

Malo lice je napravilo prez-
rivu grimasu i pljunulo u njego-
vom pravcu. — Crkni, šinteru! I
ti i ovaj Grad! — to je bilo sve
što je izvukao iz nje.

Borio se sa svojom posusta-
lošću, grčevito stegnuvši volan
oznojenim dlanovima. Dermo-
plastika na rani je popuštala i
krv je isticala. Izbio je na ravan
drum prema bazi i dao najveći
gas. Valjda će neko uhvatiti na
sonaru njegov mobil, ili će pri-
metiti njegov ludački dolazak.
Uključio je zvučnu sirenu i lu-
pio glavom o volan. Sve je oti-
calo neznano kuda, bol je bila
reka u koju se utapao. Smrt je
bila tu, gotovo da je osećao njen
kužni i hladni dah.

Ruke mu spadoše s volana i
on se svali na prvo sedište. Mo-
bil bez vozača naglo skrete i
okrznuvši par stubova, udari o
zid baze.

Ali, Rik je već bio u dubokoj
nesvesti.

7

Dve nedelje kasnije mogao je
da primi prvu posetu. Benijeva
rašćupana glava pojavi se na
vratima. Bio je nasmejan i ra-
spoložen. Prišao je ležaju i do-
bro protresao Rikovu ruku. Rik
napravi bolnu grimasu.

— Hej, lakše malo, medvede!
Taman je zaraslo.

– Hajde, hajde – cerio se Beni – mala ogrebotina, a ti već zabušavaš. A mi ostali šinteri muku mučimo napolju.

Rik se nasmeja a zatim se naglo uozbilji.

– Kako je tamo? – upita.

Beni zavrte glavom:

– Nikako. Stalno ima novih slučajeva bekstva. Dopremimo pet-šest, a duplo više nam pobegne. Loše.

– Šta je bilo sa malom koju sam dovezao?

– Misliš na Milerovu? – Beni sleže ramenima. – Zamisli, njeni su bili »A« operatori u kompjuterskom centru! A ipak je otišla među begunce.

Rik gnevno udari rukom po ivici ležaja:

– Samo gubim vreme crvljajući ovde! Manuelito je tamo, siguran sam. Moram napolje, moram da ga pronađem!

Benijeva šaka blago ga pritisnu nazad.

– Polako, Rik. Doći će i to na red. Uglavnom, jedva si sačuvao glavu. Bio si opasno iskrvario. Onaj kopilan Trejpmen stavio ti je sasvim tanak dermoplast na ranu.

– Dobre – promrsi Rik. Onda naglo podiže pogled. – Šta je bilo sa njegovim ulovom?

Beni je buljio negde u zid.

– Ne znam – reče. – Nisam siguran. Na kraju, vratićeš se ponovo na isto mesto. Sve nepotrebno može da te optereti.

– Mutan si, Beni. Kao da nešto kriješ od mene...

– Ne, ne... Najzad, uskoro izlaziš iz bolnice, uverićeš se i sam u stanje. Klinci izleću kao zaslepljeni leptiri, a mi se muvamo okolo izlažući se njihovim

projektilima. Još dvojica su oladila, Rik. Jedan je bio sa Džoem, nije stigao ni da baci mrežu.

– Sećam se tog tipa – reče Rik. – Činilo mi se da je iskusn.

– I bio je – saglasi se Beni.

– Ali, ti mali stvorovi iz slagališta unekoliko su izmenili taktiku. Ovoga je pogodilo s leđa. Džoe se jedva izvukao s mobitom.

– Ludnica – reče Rik. – Taj nagon je nešto najjače za što sam čuo. To što ih vuče napolje, u smrt.

– Smrt? – Benijeva obrva se izvi nagore. – Smrt? – ponovi.

– To oni kažu, Vilice... A ko je od nas bio napolju i sam se u to uverio? Niko. Bar ja ne znam nikog. Rik se namršti.

Govoriš kao Viktor. Samo lupaj glavu glupostima. Jasno je da je napolju pustoš, valjda i ti ne veruješ u to?

Beni je nervozno šetao gore-dole po sobi.

– Ni u šta ja ne verujem! Šta više, mislim da je Viktor u pravu. To sam i rekao Flipsu na sastanku koji smo imali.

– Flipsu?

– Da. Našao je za shodno da se ponovo dokotrija iz Centrale. Tupio nam je pola dana o nezadovoljstvu upravljača našim poslom, pokazivo nekakve grafikone i statistiku. Suština je u tome da ih mi ne lovimo u meri u kojoj oni beže. Ispalo je da nas uzalud plaćaju.

– I šta je Rešeno?

Beni huknu kroz nos:

– Uglavnom, ništa. Primaju se novi, koji ne bi prošli ni trećinu testova koje smo mi prolazili. Kao da su ih pokupili iz po-

dzemnih rudnika. Surovi su, nemilosrdni, beskrupulozni.

Rik besno zaškrguta zubima.
– Tako...

– Tako – nastavi Beni. – Ja nisam izdržao. Rekao sam tom namirisanoj Flipsu šta mislim o svemu. Jasno sam mu stavio do znanja da svi ovde nismo budale.

– Flips je podmukla zmija – reče Rik. – Čuvaj ga se.

– Oh, znam ja to – odgovori Beni. – Pojačali su našu prislistru, uvek je neko uz mene, Viktora i Džoa. Paze ne svaku našu reč. Izgleda, nikako ne mogu da provale ko pomaže beguncima. Svakako, reč je o velikoj povezanosti, jer klinci sami ne bi mogli ništa. Ako otpišemo nekoga spolja...

– To je izvesnost – upade Rik.

– U redu, u redu... Rekoh, ako to uzmemo kao izvesnost onda su koreni otpora u samom Gradu. Ulovljeni begunci su kao stena, iz njih ništa nije izvučeno. Koliko znam, brisano im je sećanje i bačeni su u specijalni centar za prevaspitanje. Upravljači su sigurno besni kad je Flips tako često među nama.

– I njegov položaj se ljuđa – reče Rik.

– Svakako. I još nešto: begunci koje smo ulovili neprestano su spominjali jedno ime. Shvatio sam to kao da imaju moćnog zaštitnika.

– Kakvo ime? – upita Rik. Nešto se pokrenu u delovima njegovog iskrzanog sećanja.

– Mungos. Svi su se pozivali na njega kao na osvetnika. Baš tako – Mungos!

Mungos... Sad se sećao! To ime spomenula je i devojčica koju je dopremio u bazu! – Šta znaš još o tome? – upita Rik.

– Malo. Stalno je među beguncima, odeven u crno juri na dvotočkašu i organizuje sva njihova bekstva. Neulovljiv je, strahovito pokretan i brz, i ubistveno precizan svojim oružjem. Mnogi od šinteri okreću mobilu kad ga spaze.

– Gadan tip – nasmeja se Rik.

– Ništa smešno. Izgleda da su ga shvatili ozbiljno. Shvatićeš i ti kad ti budem rekao još jednu stvar, koju sam ostavio za kraj.

– A to je?

– Da bi sprečili osipanje među šinterima i česta ranjavanja, naoružali su nas kolu-umrtvljivačima.

Rik oseti kako mu se grče mišići.

– Kolu-umrtvljivač nerava?

– Tačno, momče. Udara silno i na daljinu. Ti mali đavoli nemaju više nikakve šanse sa svojim noževima. Nijedan šinter neće im se više približiti. Naciljaš i opališ. Kolu-umrtvljivač učini ostalo i – hop! Lovina je tu, nepokretna i onesposobljena. Jednostavno i lako.

– Pa onda, – upita Trejpmen – opet si među šinterima, Viliće, a? Izležavanju je kraj.

Cerio se, posmatrajući Rika uz sebe. Rik je žvakao svoj uobičajeni paketić slatke plastike i buljio kroz prozor mobila. Trejpmenovo brbljanje nije ga se uopšte doticalo.

Ipak podiže obrvu i napravi neodređenu grimasu.

– Pa, morao sam, Trejpmen, svakako sam to morao. Vidim da vi nikako ne možete da izađete nakraj sa nekim zamaskiranim tipom... Kako ono beše – Mun... ah, da! Mungos, je li tako?

Teška telesina podrhtavala je na svom sedištu. Trejpmen je piljio u Rikovo nacereno lice, osećajući kako mu se ovaj neskriiveno ruga.

– Ti kao da si mu dorastao, Vilice, a?

– A zašto da ne? Kažu da je brz, biću još brži. Pa mi smo neumoljivi šinteri, zar nije tako? Od nas se krije ova izluđena dečurlija, ili se varam?

– Naravno, naravno – upade Trejpmen. – Lako je biti jak na rečima, Vilice. Videću te ako natrapamo na njega... Njegov bumerang je opasno oružje, a on se krije kao zmija kame-njarka. Ujeda brzo i smrtonosno.

Rik nije mnogo zarezivao Trejpmenova objašnjenja, osećao je da se ovo brdo mesa pored njega u stvari plaši nepoznatog osvetnika. Stezao je u rukama kolu-umrtvljivač i neprestano zverao levo-desno oko mobila. Strah je bio kao nova bora na tom masnom licu.

– Ja te u potpunosti shvatam, Trejpmene, – reče Rik – I imam rešenje za taj novi problem. On zastade i prebaci pogled na brdo sala kraj sebe. – Koliko znam, za Mungosa je raspisana ogromna premija. E, pa kad kojim slučajem naletimo na njega, ti se samo malo pomeri u stranu. Ostalo je moj posao. Ja sam pravi profesionalac za taj posao.

Trejpmen posprdno iskrivi svoja debela usta. – O, ma ne-moj? Rik Vilica, najbolji među šinterima... Samo – koga je Trejpmen spasao smrti, koliko se sećam, a?

Rik pljucnu kroz prozor. Ovo je bila istina, a on je proklinjao sebe zbog te stare neopreznosti. Sad je ova mešina masti mogla to da mu nabacuje na glavu.

– I sad bi trebalo da ti pevam slavopojke zahvalnosti – nastavi Rik. – Uloviću Mungosa za tebe i namirićemo račun.

Trejpmen prokune:

– A, ne, Vilice! Ko bude brži, nek nosi sve!

Vremena za dalju prepirku nisu imali. Sonar je zapištao svom silinom. Trejpmen se trže i otkači kolu-umrtvljivač.

– Do vraga, tu su! Uključi kameru, Vilice, i jurnimo među te male gadove! Juhuu! – razdrao se iz sveg glasa. – Osećam lov u vazduhu! Vilice, ovo je moj dan!

Rik pokrenu mobili i vozilo iz busije izlete na drum. Brzo je smotao ulevo i izbi na širok put koji je ravno vodio do krajnjih kupola. To je bio put nade za sve begunce.

Dvotočkaša je bilo najmanje deset. Stuštili su se sa svih strana i ubrzavali. – Eno ga! Eno ga! – urlao je Trejpmen, pokazujući napred. Rik bolje osmotri. Na jednom dvotočkašu ugledao je crnu priliku kako maše rukom. Prestrojili su se i razleteli sporednim putevima.

Rik se s mukom probijao kroz krš. Sa svih strana bubnjalo je o krov mobila; bilo je očigledno da su upali u dobro pripremljenu zamku. Krš je pre-

tio da ih zatrpa i Rik jedva uspe da se izvuku iz tog prolaza.

– Njega hoću, Vilice, Mungosa!

»I imaćeš ga«, pomisli Rik, usmerivši mobil ka dvotočkašu koji je iskočio iz sporednog prolaza. Sjajna sečiva udariše u mobil i jedno prolete kraj Rikove glave.

Postajalo je vruće i Rik ubrza do maksimuma, sprečavajući dvotočkaš da skrene. Trejpmen nacilja, ali promaši. Jak naboj rasprši se o kršu okolo.

Rik naglo skrete i branikom zakači lako vozilo begunaca. Vozač nije mogao da se zaustavi i udari o izlomljeni metalni zid. Vitko, crno telo prolete kroz vazduh i spretno se dočeka na noge. Drugi nije imao takvu sreću: ležao je, onesvešćen, na tlu.

Trejpmen se nakezi u Rikovom pravcu:

– Šta sad kažeš, Vilice, a? Stari šinter ima njuh za ovakve stvari. Pogledaj kako mirno stoji, ulovljen kao zmiya u kavezu.

Izašao je i teatralno zalupio vratima. Kolu-umrtvljivač je ostavio u mobilu, vrteo je samo mrežom lagano se približavajući prilici u crnom. Rik je sada imao priliku da je bolje osmotri. Tesno pripijeni crni kostim ništa nije otkrivao: moglo je samo naoko da se zaključí kako je tajanstveni Mungos vitak i veoma pokretljiv. Lice je bilo pokriveno, i cela glava, samo su kroz otvore za oči divljom mržnom sijale zenice.

Rik se nasloni na mobil, odvijajući paketić plastike. Zanimalo ga je kako će Trejpmen

izaći nakraj s Mungosom. Odnos u snazi bio je neuporediv u korist šintera, ali Mungos se nije pomerao s mesta. Čekao je u polusagnutom stavu, miran i oprezan. Rika je čudilo što nema drugih begunaca; mogli su izvršiti direktan napad, ali njih nije bilo. Ili su se plašili dejstva kolu-umrtvljivača, ili... Nije znao.

– Dosta si bežao, mali – oglasi se Trejpmen. – Sad je tome došao kraj. Niko ne može da se nekažnjeno igra sa mnom, pa ni ti.

Pokušavao je da rečima skrene pažnju Mungosa sa svojih ruku koje su pripremale mrežu za odlučujuće bacanje. Ali, Mungos je netremice fiksirao sve pokrete koje je Trejpmen pravio. Stajao je i hladno ga posmatrao. Riku se činio kao nešto malo više izrastao dečak. Onda je po prvi put čuo i Mungosov glas. Bio je mek i gladak.

– Ti zaslužuješ da umreš, Trejpmene. I ja ću se postarati za to, ti prljavi kućkin sine! Posle svega što si činio svojim zarobljenicima, prljavi manijače!

Zaprepašćen onim što je čuo, Rik za trenutak nije mogao da reaguje. Odjednom je shvatio sve – i Benijevo izbegavanje da govori, i Trejpmenova čudna zadržavanja nakon akcija, svu psihičku izlomljenost ulovljenih begunaca, sve je postalo kristalno jasno. Samo je ukočeno stajao i posmatrao borbu.

A Trejpmen je gnevno hitnuo mrežu, koja pogodi prazninu. Istina koju je Mungos otkrio, Trejpmena je izbezumila i razjarila. Njegova nastranost bila je

otkrivena i sad je morao da ućutka Mungosa. Samo, to nije teklo kao što je on očekivao. Mungos nije pokazivao nameru da beži, samo je izmicao od lep-ljive mreže, skako i kotrljao se, i uvek ostajao u sigurnosti.

– Kako se osećaš, Trejpmene? Želiš li da i meni slomiš kosti, da me dugo i sporo lomiš, zar ne, Trejpmene? Ti si jedna obična, prljava i podla kukavica?

– Mala zmijo! – zaurlo je kolos i bacio mrežu koja pljusnu o krš. Mungosa na tom mestu više nije bilo. Dahtao je i sve sporije baca. Onda se Trejpmen okrete Riku koji je stajao i sve to nemo posmatrao.

– Vilice, dvolično kopile! Uzmi taj kolu i ustreli ovog gada! Ne stoj kao budala, šta će-kaš?

Rik prezrivo pljunu na stranu:

– Čekam da ti odustaneš, Trejpmene. Ja ću se pozabaviti Mungosom, ali sam. Lova onda postaje samo moja!

– Vraga! – razdra se zapenušano truplo. Odbacio je mrežu i posegnuo u unutrašnji džep svog kombinezona. Izvukao je dugo i sjajno sečivo – nož begunaca!

Rik se sledi. Stari prljavko pokupio je to oružje od neke svoje žrtve i sada, polulud, kreće sa tim na Mungosa. A šta je on tu mogao da uradi? Da stoji i gleda.

– Zapušiću ta tvoja usta jednom zauvek. Niko te ne traži živog, Mungose, niko.

Prilika u crnom se nasmeja. Zvučalo je skladno i melodično. Ruka mu nestade iza leđa. Bio

je to trik kome je Trejpmen našeo. Trznuo se u stranu, postavivši se bočno ka Mungosu. Druga ruka izlete iz ramena i neki oblik, zakrivljen i sjajan, proseće vazduh. Rik instiktivno saže glavu, ali to nije bilo naci-ljano na njega.

Trejpmen iznenada zaurla životinjsim krikom. Uhvatio se za lice i pade na kolena. Između stegnutih prstiju kuljala je krv.

Nepogrešivom tačnošću, snagom i brzinom, Mungosov bu-merang lišio ga je pola obraza, usne i celog nosa...

8

Stajao je naspram Mungosa, svojim telom zagrađujući njegovu slobodu. Rik je u ruci stezao kolu-umrtvljivač, spreman za izbacivanje naboja. Trenutačno pražnjenje dovodilo je do gotovo istovetnog naglog grča mišića i nerava i žrtva bi se jednostavno bespomoćna srušila na tle.

Trejpmen je bio u nesvesti, možda mrtav, nije to zna. Prilika u crnom fiksirala ga je. On je bio šinter i po svim pravilima morao je da ga ulovi. Možda su i ostale ekipe na putu ovamo: svako oklevanje može mu nатовariti na vrat masu nerešivih problema.

Ali, jednostavno nije mogao da to uradi. Spustio je cev i pomerio se u stranu. Čudan izraz prelete preko Rikovog lica, izraz koji je Mungosa zaustavio u pokretu. Izraz rezignacije i opuštanja. Ovo nije bila Rikova bitka, on nikada nije mogao da bude pravi šinter, nikad hlad-

nokrvno da ispaljuje naboje i obara begunce ili da ih lovi mrežom. Da nije bilo Manuelita nikad ne bi dospeo ovamo. A ipak...

Rikova vilica se steže a crte oko usana postadoše tvrde. Ko je bila ova zamaskirana prilika, šta ju je gonilo da ih napada? Mnogo toga bilo mu je nerešivo u ovaj mah. Podigao je cev i upravio je u Mungosa. Ovaj se uspravi i pogleda ga bez straha.

– Ti si drukčiji – reče odjednom. – I nećeš to učiniti, zar ne?

Prokleta štene kao da je čitalo njegove misli. Nije to mogao hladnokrvno da uradi, ne zaista.

– Recimo da smo izjednačeni, Muni – reče Mungos. Rik se zapanji. Kako je Mungos mogao znati njegovo prezime? Ako... ali to je bila ludačka pomisao!

– Ja sam mogao da te neutrališem još na početku, ali nisam to uradio. Ti sada samo jednostavno vraćaš dug.

Lagano je prošao pored Rika, ne dodirnuvši ga. Nešto se pokrenu u prolazu i dvotočkaš sa malim vozačem kliznu do Mungosa. – Nikad nisam bez pratnje – beli zubi su blesnuli kroz uzak prorez. – Nekoliko bumeranga uvek je bilo upereno i u tvoja leđa.

Rik je sam sebi izgledao kao najobičnija budala. Stajao je i buljio u priliku koja je sedala na dvotočkaš. Možda nikada više neće biti u prilici da naleti na Mungosa. Ali, sad bi to ličilo na samoubistvo.

– Trejpmen je još živ – reče iznenada Mungos. – Prepu-

štam ga tebi, Muni. Mada mislim da više od njega nećete imati koristi. On zaslužuje da umre, Muni. Ali, to nije i rešenje. Begunci, kako nazivate ovu slobodoumnu decu koja su jedina prihvatila istinu, u velikom su škripcu, Grad ne želi da ih pusti, a ja ih nikad neću ostaviti same sebi.

Dvotočkaš se pokrenu i Rik se trže. Još je bilo vremena za uspeh, još je postojala izvesna šansa.

Kao da mu je čitala misli, prilika u crnom zaustavi vozača.

– Znam šta ti je u glavi, Muni. Ako to nameravaš, uradi odmah. Da li će to da ti vrati nazad Manuelita? Da li ćeš postati heroj među ostalim šinterima? Ili ćeš se izjednačiti sa ovim što leži? Nisam želeo da ga ubijem, mada sam to lako mogao da učinim. Smrt bi bila suviše lak izlaz za njega.

Dvotočkaš se lagano okrenuo i nestao među kršem. Male prilike nestadoše s vidika odnoseći sve za sobom. Rik je stajao i buljio za njima. Osećao se prazan, čudno prazan, kao zaostavština daleke mržnje, kao stvar koja pripada nekom drugom vremenu. I od toga saznanja nije mu bilo ništa bolje.

– Ali, kažem ti, Beni, – Rik je uporno ubeđivao svog prijatelja – Mungos mi je znao prezime! Kako? Znao je i da je Manuelito među beguncima, to su njegove reči.

– Onda si rešio jednu dilemu – Beni ga potapša po ramenu. Sedeli su u bari i pijuckali svoje razređeno piće, izmešano sa sti-

mulativnom drogom. To je bilo uobičajeno sredstvo za zadovoljstvo šintera. – Sada znaš da je Manuelito živ i da je u nekoj vrsti kontakta sa Mungosom. Svakako, oni pažljivo prate naše kretanje i znaju ko su šinteri. Onaj ko nekoga prepozna, pretpostavljam, obaveštava Mungosa. Nema sumnje, Mungos im je vođa, a Manuelito te je negde video i to mu je rekao. Možda si upravo zbog toga još živ.

– Misliš li da Manuelito zna za mene?

– Siguran sam u to, Rik. Mada, da budem iskren, mali nikad neće pristati da se vrati u Grad.

Rikov pogled otvrdnu.

– To je već moj problem. Umeću da ga nateram na to ako zatreba.

Benijev pogled bio je pun duboke ozbiljnosti.

– Zašto se ne staviš u njegov položaj, Rik? Možda ta deca vide dalje i više od nas? U redu da nekoliko njih pogreši, ali nikako svi! Niko od njih se nije dobrovoljno vratio u Grad. Uvek uz zaslugu nas šintera.

– Do vraga s mudrovanjem, Beni. Ja verujem Gradu i mislim da izvan njega ništa ne egzistira. Suviše je u prošlosti bilo užasa da bi sve moglo toliko brzo da se oporavi. Ne, ne verujem u takve bajke.

Beni ga uhvati za mišicu.

– Slušaj... Kako bi bilo da dovršimo ovo piće i da skoknemo do Viktora. Tamo je i Džoe. Mislim da ti je potrebno jedno dobro otrežnjenje. A i pojedine njuške ovde mi se nimalo ne sviđaju... Ne volim kad

ovako pilje u mene, to mi podiže pritisak a onda se slabo kontrolišem...

Ispili su piće i čutke izašli iz bara. Našli su se u hodniku u kome su se nalazile njihove sobe. Beni se osvrte oko sebe a onda mahnu glavom Riku. – Upadaj – reče. Zatvorio je brižljivo vrata za njima.

U sobi su već bili Viktor i Džoe. Stegli su jedan drugome ruku, a Džoe je prvi prekinuo tišinu:

– Pažnja je sada usredsređena na tebe, Rik. Susreo si se sa Mungosom i izvukao živu glavu. Pogotovu kad se zna kako je gadno udesio Trejpmena.

– Gad je označio Rika kao krivca za sve – upade Beni.

– Hitac u prazno – reče Rik. – Moja reč protiv njegove.

– Na kraju, ta svinja je dobila šta zaslužuje – dodade. Susrete Viktorov pogled. – Pa? Šta je to što još ne znam o veličanstvenom Gradu?

– Begunci su u pravu – odgovori mirno Viktor.

– Ne razumem – reče Rik. – Budi jasniji.

– Napolju, izvan kupola, izvan Grada, postoji život: nov, zelen, plav, oplemenjen.

– Nastade neugodan tajac. Rik je klizio pogledom od jednog do drugog. Zašto mu sve to sada govore? Da nije...

– Ti si lud – reče Viktoru.

– Možda, – odgovori ovaj – ali rekao sam ti istinu.

– To bi značilo da je sve ono što nam je Grad do sada servirao laž – upade Rik.

– Čekaj malo, Rik – nadoveza se Džoe. – Viktor je, pre

dolaska među šintere, radio na mestu gde je bio u dodiru sa obiljem informacija koje su priticale izvan Grada.

— Ja sam u takvom položaju da ti to mogu ispričati, Rik, — reče Viktor — a tvoje je da li ćeš to prihvatiti, ili ne. Bio sam »A« operator u kompjuterskom centru u srcu Grada. Znam da su nekoliko godina robotizovane i androidske ekipe slane izvan Grada. Tajno, svakako. Rezultati su bili zapanjujući. Radijacija je bila skoro na nuli, vegetacija se potpuno obnovila, atmosfera iščistila. Sve je to bila vrhunska tajna, ali ja sam provalio kod, tako da sam mogao da se ubacim u protok informacija. Bio sam izluđen tih dana, ali morao sam da se suočim sa istinom.

— Mora da si pogrešio — Rik je bio i dalje uporan u svojoj tvrdoglavosti. — Napolju su mutanti.

— Da, — reče Viktor — pojedini oblici života su, pod uticajem radijacije, mutirali. Ali, ne predstavljaju neku opasnost za čoveka.

— Zašto? — upita Rik. — Zašto bi to Grad krio od svih nas?

— Ne od svih — nastavi Viktor. — Upravljačima je išlo na ruku da se o tome uopšte ništa ne zna. Ko bi želeo da i dalje bude u ovoj našoj prenatrpanoj košnici od Grada? Šta bi se desilo sa njihovom kastom vladara? Ništa. To je odgovor.

— A deca?

— Klinci su to nekako provalili. Hiljade njih skitalo je po slagalištima, ali se vraćalo. Neko je hteo da zadovolji svoju radoznalost. Iznenadenje koje ih je če-

kalo napolju bilo je, pretpostavljam, fascinantno. Jedino bi dečji um mogao sve to mirno da prihvati. I zatim su počeli da beže. Da obaveštavaju jedni druge, i proces je počeo. Kad se mamutska tvorevina pokrenula, bilo je kasno da se sve to preseče. Grad je možda tek tada spoznao koliko mu sopstvena grandioznost smeta u reakcijama.

— Šta si ti uradio s informacijama? — upita Rik.

Viktor sleže ramenima.

— A šta bih? Znao sam gde bih završio kad bi se sve otkrilo. U isto vreme, nekako, dva dečaka su mi pobegla. Bio sam očajan, u groznoj situaciji. Nisam mogao da ih osuđujem, ali znao sam šta znači očajanje — rekao je osmehnuvši se umorno.

Slika sveta u Rikovim očima počela da dobija drugačiju oštrinu. Njegov otpor se topio, te umesto da se prepire, svađa ili čudi Viktorovim rečima, počela da ga razumeva.

— Još nešto — dodade Džoe — bilo je i drugih. A oni su stali na stranu dece, vesti su se širile, sve je postalo masovna euforija, lavina se pokrenula.

— A sad očigledno sumnjaju u nas — reče Beni. — Osećam lepljive poglede na sebi.

— Sve je to iznenađujuće za mene — reče Rik. — Priznajem da nikad nisam razmišljao na taj način, možda sumnjao, ali ovo... Zatresao je glavom. — Usput nas i motre. Nije im bilo teško da povežu neke činjenice: Viktor je radio na osetljivom mestu u kompjuterskom centru, sve to ostavlja i javlja se među

šintere. Sumnjivo. Ima nekog među beguncima, kao i ja. Ne znam šta da kažem. Ipak, ostaje mi samo jedno — da se sam uverim u tvoje reči, Vikторе.

Nijedan od njih ništa više ne reče.

9

Na oglasnoj tabli Rik ugleda titrajuće ime pored svog: Bad Krank! Znači, dobio je dežurno oko koje će uvek biti uz njega. Pa, lepo, znao je i on igru. Pritisnuo je tipku pored svog imena, kao znak da je krenuo u patrolu. Otpočinjala je nova šinterska igra.

Pred izlazom stajao je neki tip čija mu je faca bila potpuno nepoznata. Imao je izraz javca koji oprezno viri iz svoje sigurne jame. U momentu kada je Rik želeo da prođe, tip ispruži ruku i zatvori prolaz.

— Zar ne bi prvo pokazao identifikacionu karticu? — nakezio se, nadmeno se proseći pred Rikom.

— U sobi je — odvrati lenjo Rik. — Broj 54. Zašto se ne prošetaš i pogledaš?

Jazavičasto lice poprими okrutan izraz. Oči se skupiše u tanku crtu.

— Ti si neki šaljiv momak. Vilica, pretpostavljam? E, pa ne može tako, Vilice... Lepo se okreni, i nazad po karticu! Da ne ponavljam dva puta, važi?

Rikova leva šaka polete na više i pogodi lakat jazavičaste face. Tip se zatetura i iznenadno izgubi ravnotežu. Rik ga brzo ščepa za revere kombinezona i snažno zamahnu glavom — tup! tup! Čelo tipa puče od

preciznih i silovitih udaraca. Rik podiže koleno i raspali ga po stomaku. Tip jeknu i skljoka se kao deformisana mašina na tle. Sa dva prsta Rik mu podiže bradu i upilji se u njegove staklaste oči.

— Pomeri tu svoju debelu tele-sinu i prošetaj do sobe 54. Tamo je kartica koja te interesuje, zapamtio si, zar ne? I nikad više ne stavljaј svoju prijavu ruku ispred mene!

Odgurnuo ga je i glava još jednom udari o zid. Rik se okrete i izađe u hodnik. Prešao je u hangar sa mobilima.

Kraj mobila već je čekao Bad Krank. Rik ga brzo osmotri. Bio je suvonjav i ispijenog lica. Neodoljivo ga je podsećao na lisicu, slepljenih ušiju i žmirkavog pogleda koji je skakao s mesta na mesto.

Izbegao je upoznavanje, obišao mobil i seo na mesto vozača. — Ja sam Muni, — reče kratko kad se Krank uvuče na susedno mesto. — Zovi me Vilica ako ti odgovara, kao što to čine i svi ostali. Ti si Krank, znam. Idemo, Krank.

Mobil je startovao i oni izleteše ih hangara. Do slagališta su ćutali; svako je bio zaokupljen svojim sopstvenim mislima. Rik je osećao na sebi ispitivački Krankov pogled, ali nije reagovao.

Krank prvi progovori:

— Pa, kako ide s tim malim zmijama?

— Ide — odgovori kratko Rik.

— Nisi baš pričljiv — reče Krank.

— Kako s kime — odvrati Rik.

— Šta te interesuje?

Krank se naceri.

– Lova. Mnogo love. Žene su papreno skupe ovde u bazi.

– Sve zavisi koliko si marljiv na poslu.

– Bićeš zadovoljan, Vilice. Trejpmen je bio moj prijatelj. Pričao mi je o tebi.

Rik ga skresa pogledom.

– Tako?

Krank ubrza sa odgovorom.

– Naravno, imao je maler. Niko nije uspeo da se provuče pored Mungosa. Sem Vilice, svakako...

Rik naglo zakoči i Krank polete napred, snažno udarivši o providnu, plastičnu šoferšajbnu.

– Moraćeš da pripaziš, Bad – reče Rik, dok je Krank trljao povređeno čelo – ovde su moguća svakojaka iznenađenja. Morao sam naglo da zakočim, ovo je naša busija.

– Da, da... – promrmlja Krank – kapiram. I šta sad radimo?

– Pa, nisi ti od juče u ovom poslu, Krank. Ili se varam? Verovatno ti je prijatelj Trejpmen ispričao šta šinteri u patrolama rade. Sedimo i čekamo, ponekad kružimo, uglavnom lovimo. To je suština. I, na kraju, primamo lovu.

– To me već mnogo više interesuje – naceri se Krank. Izgledalo je, sudeći po širokom osmehu, da je zaboravio malopredašnji incident. Samo se Rik nije varao, Krankove oči govorile su drukčije – sijale su pritajenom mržnjom.

Vreme je proticalo užasno sporo. Rik je žvakao meku plastiku, a Bad Krank je zverao

okolo, postavljajući glupa pitanja, tu i tamo ubacujući i poneko provokativno. Rik ga u stvari nije slušao, bio je zabavljen svojim mislima. Razmišljao je o Manuelitu, o svemu onome što ga je duboko pogodilo u razgovoru sa Viktorom.

Sonar zapišta i Rik se trže.

– Tu su – reče brzo. – Krank, budi spreman sa mrežom.

– Zašto s mrežom? – upita Krank. – Zar da rizikujem da me ti mali besni psi izbuše svojim noževima? Stezao je kolumrtvljivač u rukama. – Ovo je za begunce jedini odgovor.

– Neće moći – reče Rik pokrećući mobil. – Dok si sa Vili-com, igraš igru koju Vilica hoće. A ja kažem da se kolu ne upotrebljava u mojoj ekipi. Samo mreže, Bad.

– Zašto, do vraga! – prasnu Krank bacajući kolu na zadnje sedište.

– Mogao bi pogrešno da dozi-raš naboj, a prejaki udar mogao bi da usmrti tu dečurliju. Ne želim da ikog od njih nosim na svojoj savesti. Ako sam šinter, nisam ubica, jasno?

Krank promrsi nešto sebi u bradu. Bilo je jasno da je imao oprečno mišljenje, ali nije se usudio da dalje protestuje. Nešto u Rikovom glasu nateralo ga je da umukne. Znao je govorkanja koja su pratila Munija Vili-cu – da je neumoljiv, opak i nemilosrdan kad mu neko stane na žulj.

Rik izbi iz busije na otvoreni drum, u pravom momentu da prepreči put zahuktalom dvotočkašu. Vozač na njemu pokuša okret, ali bio je još uvek nevešt

u takvim finesama. Izbegao je mobil, i umesto u njega, tresnuo u krš sa strane.

— Vidiš — reče Rik otvarajući vrata. — To je sve. Sada ih samo treba pokupiti. Sedi i posmatraj, ovo je moj posao. Uputio se beguncima sasvim lagano, ne želeći da ih još više poplaši svojim naglim pokretima. Bili su delimično ošamućeni padom, ali su se stisli jedno uz drugo. Dečak se postavi ispred devojčice, izvukavši bumerang. To je bilo opasno oružje: Rik je znao da mnogo rizikuje.

— Ne želim vam zlo — rekao je zastavši na udaljenosti. — Niko vas neće povrediti. Ja ću vas prevesti do Grada, niko vam ne želi ništa nažao.

Dečak se piskutavo nasmeja.

— Prokleti šinteru! Nećeš nas zavarati bajkama! Znamo šta se dešava sa onima koje uhvatite! Ne prilazi dalje!

Šta je mogao još da kaže? On ih je lišavao jedine stvari koju su želeli — izlaz, slobodu, svoj daleki san. On im je nudio odmazdu Grada, ispitivanja, brisanje sećanja. Šinter, prokleti šinter!

— Tamo su vam roditelji i...

Dalje nije mogao jer udar kolu-umrtvljivača udari u begunce, koji s krikom tresnuše o tle. Rik se besno okrete.

— Bad! Prijava kopile! Naglo je pojurio ka mobilu i iščupao iz ruku zapanjenog Kranka kolu, tresnuvši ga levicom u vrh brade. Bad tresnu o vrata mobila, a Rik nastavi da ga udara bez milosti, sve dok nije osetio da ga je onesvestio. Prokletnik! Pokvario je sva njegova nastojanja da urazumi decu i opalio na

svoju ruku. Potrčao je nazad i kleknuo kraj nepokretne dece. Bila su živa, udar kolu-umrtvljivača nije bio fatalan. Blago im je podneo pod nos kapsulu sa ostrim mirisom, pljeskajući ih po obrazima. Krv i boja polako su se vraćali u onemoćala tela i Rik sa zadovoljstvom primeti da se vraćaju svesti.

Trgli su se i skočili, buljeći u njega.

— Sve je u redu — reče Rik. — Sedite na dvotočkaš i idite tamo kud ste se zaputili.

Znao je da mu ne veruju, nosio je oznake i kombinezon šintera, govorio je kao šinter, a postupio ipak drukčije. Povukao se do mobila posmatrajući ih. Nije se obazirao na onesvešćenog Kranka: zanimali su ga klinci.

Oni su se nešto došaptavali a zatim prišli svom vozilu, skočili na njega i izgubili se u daljini. Eto, pomisli Rik, načinio sam otvorenu izdaju Grada, omogućio beguncima da nestanu. Ali, osećao je veliko zadovoljstvo zbog toga.

Tek tada obratio je pažnju na Kranka. Prvo je ukonio kasetu sa filmom iz kamere na krovu mobila, kao što je već jednom uradio — kad je ono Trejpmen nastradao u borbi sa Mungosom. Zamenio ju je sa praznom, snimale su se jedino borbe i sam lov. Kasetu je hitnuo daleko u otpad, da je niko nikad ne pronađe. Nije zaboravljao na oprez.

Zatim počeo nemilosrdno da šamara Kranka. Ovaj počeo da se bacaka i psuje vraćajući se svesti. Rikov udarac ga je dobro uspavao.

– Hej, prekini Vilice! Šta ti je?

– To bi ja tebe trebalo da pitam – odgovori Rik odmičući se od Kranka. – Šta je značio onaj hitac iz kolua?

– Ali, video sam kako je onaj deran uperio bumerang u tebe! Mislio sam da ti je potrebna pomoć!

– A šta sam ja mogao da mislim, Krank? Iznenada i bez moje dozvole vadiš kolu i ispaljuješ u moja leđa.

Krank se razmaha rukama.

– Ne, nisam to hteo, kunem se, Vilice! Sve je to greška, zaista greška!

– Dobro, Bad. Bio sam besan i zato sam naglo reagovao. Ubuđuce znaj – više nikad ne čini to iza mojih leđa.

10

Flips, instruktor prve klase, ležao je u svojoj sobi na tvrdom, plastikom prevučenom kauču i pokušavao da se smiri. Lice mu je bilo upalo i blede, i s vremena na vreme tiho je ječao i stenjao. Bio je bolestan od iznenadnog potresa i straha, i nije mogao da se oslobodi čudnog osećanja da svakog trenutka svet i kupole mogu da mu se svale na glavu.

Smak sveta nastao je kad je primio poziv.

To je značilo da upravljač želi da razgovara sa njim.

Ali, zašto?

Flips je skočio s ležaja i počeo tiho da psuje. Trljao je svoju golu lobanju i vrteo se unao-kolo. Dosad nikada nije dobio tako urgentan poziv. Upravljači

su imali tradicionalni način komuniciranja sa podređenima, u koje je i on, kao instruktor prve klase, spadao. Sve je do sada bilo u redu.

Do sada!

Te reči odjeknuše u njegovom mozgu. Istina od koje je bežao vraćala mu se ponovo, po ko zna koji put. To je značilo da će od njega tražiti objašnjenja. A šta je on mogao da im kaže, kad ni sam mnogo nije znao?

Begunci se nisu zaustavili, najmlađa generacija bežala je nezaustavljivim procesom. Flips se naježi. On je bio odgovoran za rad šintera.

Oh, prokletstvo!

Prokle i počeo da se oblači. U određeni čas morao je biti u Centralnoj kuli, pred licem upravljača. Ništa određeno nije mu padalo na um, jedino se pouzdao u svoju intuiciju i snalažljivost. Ako to može predstavljati iole vrednu garanciju za vađenje iz ovog košmara.

Na ulicama je vladala uobičajena gužva, mada su svi nekud žurili. Flips se vozio svojim službenim mobilom hitajući ka Centralnoj kuli. Izašao je iz mobila i osvrnuo se oko sebe. Verovatno su ga već posmatrali. Sigurnim korakom uputio se ka unutrašnjosti sedišta upravljača.

Lift je bio bešuman i strelovit. Na glavnom nivou lift je stao. Flips proguta knedlu kad se dva andrioda zaustaviše pred njim. Brzo su ga pretražili i ustanovili da ništa opasno nema uz sebe. Pogled na njihova gipsana lica naterao mu je jezu niz kičmu. Pošao je za njima dugačkim, blistavo osvetljenim hodnikom. Stali su ispred jednih

vrata i postavili se sa obe strane. Kad bude izlazio ili će ga vratiti do lifta, ili... O tome nije želeo ni da razmišlja.

Prostorija je bila u polutami. Flips odjednom oseti da mu se vraća hladnokrvnost. Sve je išlo za jednim utiskom: da ga nateraju na povlačenje, strah, nedoumicu. Stari psihološki trikovi koje je i sam primenjivao u svom radu.

Ipak, uzdrhtao je kada je prilazio slabo osvetljenom podijumu. Odmah je prepoznao upravljača Misavu. Te prodorne oči grabljivice koje su ponirale u njega, tanke stegnute usne na mršavom, asketskom licu, orlovski nos i prsti koji su bili nad tipkama terminala, govorili su mu samo jedno – upravljač Misava bio je navikao na moć.

– Zvali ste me? – reče Flips. Nije mogao da sakrije iznenadnu zebnju u glasu.

Košcati čovek u senci slabo se osmehnu.

– Flipse, – začu se promuklo prozivanje – vama se nismo nadali. Ovo je zaista prijatno iznenađenje. Sigurno donosite prijatne vesti?

Flips se zagrcnu. Počinjalo je sarkazmom a čime će se završiti?

– Pozvali ste me – odgovori.

– Zar? Ah, da, da... Mnoge stvari stoje pred nama upravljačima, pa se ponešto i zaboravi...

Glas upravljača odjednom postade oštar kao brijač. Prodorne oči zalepiše se za Flipsove zenice.

– Šta se dešava sa vašim šinterima? Kompjuteri registruju sve slabije rezultate. Akcija zaustavljanja begunaca nije ur-

odila nikakvim konkretnim plodom. Zašto?

Flips zamuca:

– Moji izveštaji govore o suprotnom. Šinteri svakodnevno dopreme izvestan broj ulovljenih.

– Izvestan broj? Govorite o izvesnom broju kao da su u pitanju stotine! Vi ste idiot, Flipse! Najobičnija budala, koju vuku za nos! Zar mislite da bismo se oslonili samo na vaše glupe izveštaje? Naš Centar registruje ulov – i šta vidimo? Nekolicinu dečurlije koju vraćate.

– Ali, ja nisam na terenu... Ja insistiram...

– Nedovoljno insistirate Flipse, nedovoljno! Grad je ogroman i dugoročne projekcije nalažu nam veliko širenje, a to je generacijski posao, shvatate? A ko će to da uradi? Niko u ovom Gradu nije besmrtan, sve do sada postizalo se upravo dugogodišnjim, vekovnim, generacijskim radom. Kako sada? Gde sada kad najmlađa generacija beži? Kako da ih zaustavimo? Prismotrom? Ko će paziti na svako dete u ovom Gradu? To je apsolutno nemoguće, jer povećanjem broja robota i androida prouzrokovali bismo još veći metež i nedostatak prostora. Mehanizmi održavanja života u Gradu i onako su preopterećeni: zato je nužno proširenje. Ali, to je decenijski rad. A šta mi vi donosite, vi i vaša služba? Ništa. Gluposti, prazne reči, ništa.

– Ako dozvolite ja...

– Dosta! Glas upravljača Misave bio je neumoljiv. – Govorićete tek kad vam ja to dozvolim. Niste otkrili ni ko stoji iza begunaca. Zar ne shvatate da i među

šinterima ima onih koji ih podržavaju i omogućuju im bekstvo? Zašto ne proučavate procenat ulovljenih begunaca po ekipama? Zašto vam služi ta glava? Suviše mnogo uživate u parangu, suviše mnogo, Flipse!

Pri spomenu na njegov porok, na čudnu mešavinu opojnih trava – parang, – Flips zadrhta. Kako je mogao pomisliti da nešto može izmaći upravljačima?

– Ja... – zamuca.

– Dosta. Parang je vaša stvar sve dok ne počne da utiče na posao koji obavljate. A taj posao pokazuje loše rezultate. Znamo kakva je dečja psihologija: kad im nešto dosadi vraćaju se nazad. Ali niko, **niko** od begunaca ne vraća se nazad! Shvatate li šta to znači za ostale u Gradu!

– Pa...

– Umuknite! Svakako, ne shvatate! To znači da su u pravu kad beže, to znači da još nepokolebljivije počinju da veruju da je Grad zao za njih, da ga treba napustiti, ostaviti, pobeći. A Grad, Flipse, šta ostaje Gradu? Grad će umreti bez najmlađe generacije vrlo brzo! To valjda i vi shvatate.

Flips je ćutao i premeštao se s noge na nogu.

– Rekli ste da i među šinterima...

– Da! – prekide ga Misava.

– Da, tako sam rekao. Kompjuterski se pokazalo da određen broj šintera nema nikakve ili beznačajno slabe rezultate, a svi su plaćeni. Zašto? Ili namerno demontiraju svaku akciju ili ih propuštaju da beže! Grad ne može da sada uništi sla-

gališta. To bi nam odnelo vreme koje više nemamo. Zato...

– Da? – Flips u tome zastajkivanju uoči šansu za sebe. Možda je bilo još nade za njega.

Misava pritisnu tipku na terminalu.

– Gledajte, – reče – na ekranu pred vama izaći će imena šintera o kojima sam vam pričao. Na njih obratite pažnju, i ako se situacija nastavi kao dosad, eliminišite ih.

– Razumem – reče Flips buleći u imena koja su se pojavila. Tako... tako... To su znači bili oni.

– Pogrešio sam, upravljaču – rekao je skrušeno. – Opustio sam se, verovao potčinjenima. Ne umem da čitam tuđe misli. Ja sam samo slušao vaše instrukcije i nastojao da učinim ono što je najbolje za zaustavljanje begunaca. Ali, vidim da je to bilo nedovoljno. Ali sada...

– To su prave reči, Flipse! Morate uvek biti podozriv prema svima, iskušenje da i sami zavire napolje može ih odvlačiti u poslu. Ljudi su, pomisliće – zašto deca? O čemu je reč? Razumete?...

– Šta ih vezuje da ne učine isto?

Na licu upravljača Misave zaiskrio je zagonetan osmeh. Zao osmeh.

– Grad je mislio na sve. To nikad neće moći da urade, Flipse. U to budite sigurni.

– Sada slušajte, Flipse. Vratite se nazad i uništite žarište bunta i podrške beguncima. Jesam li jasan?

Flips žestoko zakluma golom glavom.

– Da, da... biće po vašoj želji...

Misava pritisnu taster i vrata iza Flipsovih leđa bešumno kliznuše u stranu.

– Po želji Grada, Flipse, po želji velikog Grada. Uskoro želim rezultate i izveštaj. Ne koristite audiovizuelnu vezu nego sami dodite ovamo. I... ne zaboravite još nešto...

Flips se okrete na vratima. Upravljač Misava bio je sasvim u senci. Nalikovao mu je na pauka koji u mraku vreba u svojoj mreži, sa pipcima kao prstima na tipkama svog terminala. Ali, to mu je davalo ogromnu moć, time je pokretao ova monstruoza, gipsana lica u akciju. Pauk nastavi:

– Ne zaboravite, Flipse... Grad ne može još dugo da čeka...

Flips se nakloni i izađe. Vrata se bešumno sklopiše za njim i veliki teret skliznu sa njegovih oznojanih leđa. Kad bi sad povukao samo malo paranga iz svojih nargila, ali...

Nije smeo da gubi vreme. U liftu, dok je grabio ka tlu, imena mu izroniše iz sećanja pred oči. Imena četvorice šintera – Benija Katera, Džoa Makfraja, Viktora Ladonge i Rika Munija...

11

Rik je u sledećim nedeljama izvodio svoju sjajno režiranu predstavu sa Badom Krankom. Prvi su izlazili mobilom na teren, jurili su po slagalištima, uletali među begunce... Bilo je svega, samo što je to bilo jalovo, bez opipljivih rezultata. Rik je pokazivao fantastične sposob-

nosti u vožnji, upadao je u zasede, okršaje, ali su se oni uvek izvlačili. I dok su se oni krvili i bežali ili napadali, ostali su hitali ka spoljnim kupolama. Nekoliko puta susretali su se sa Mungosom, ali bez rezultata.

Bad Krank je i sam širio neverovatne priče o njihovim avanturama, o sukobima i jur-njavama. Bio ih je glas neustrašivih, ali najviše što su učinili bilo je da privedu već ulovljene begunce, koje bi drugi uhvatili. Rik je osećao da ovo ne može večito trajati, opazio je da je Flips neprestano u bazi, da urla na sastancima i zahteva sve veći broj ulovljenih begunaca. Bilo je jasno da se nit zategla do pucanja.

Mungos je postajao surovo neumoljiv. Onesposobio je tri kompletne ekipe, uvlačeći ih u pripremljene zasede. Među šinterima zavlada je panika: niko nije želeo da ide tamo gde je operisao Mungos. Niko, sem Rika...

A on i ostala trojica vešto su širili priče i preuveličavali podvige tajanstvenog osvetnika begunaca. Počela su izostajanja, moral je opasno spao. Opreznost im je popustila i Beni Karter je počeo otvoreno da iznosi neke svoje stavove. To je brzo došlo do Flipsa.

I udarac je bio uzvraćen.

Benija su dovezli tog popodneva. Sa njim u ekipi bio je neki novi tip, koga Rik nije poznavao. Ličio mu je na podmuklog ubicu. Objasnio je lakonski ceo slučaj. Ispadalo je da je Beni bio sam kriv. Prišao je suviše blizu

beguncu i ovaj ga je pogodio svojim nožem. Kratko i ubistveno jasno.

Rik susrete Džoa u hodniku. Video je da je i ovoga dosta pogodila iznenadna Benijeva smrt.

– Džoe – otpoče Rik – poznaješ li šintera koji radi sa Benijem?

– Nimalo – odgovori Džoe. – I siguran sam da su u sve umešani i drugi prsti. Beni nikad ne bi tako početnički naleteo na sečivo.

– Pōzabaviću se malo tim tipom – reče Rik. – Kako se zove?

Džoe se zamisli:

– Bark, mislim. Fit Bark, tako nekako. Šta nameravaš?

Rik sleže ramenima:

– Ništa, ama baš ništa. Samo me interesuje ime te zmiје. Neko mora da plati za Benijevu smrt, a videćemo šta ima o tome da kaže Bark. Vrlo brzo.

Rik je znao da sem Viktora i Džoa nema više nijednog prijatelja među šinterima. Osećao je i da ga ostali mrze, ali i da ga se plaše. Niko nije smeo otvoreno da nastupi. Ako je neko želeo da ga povredi preko prijatelja, uspeo je u tome. Rik je bio ispunjen gnevom i bolom zbog uzaludne prijateljeve smrti; znao je da je to podla nameštaljka. Bilo je kasno da beži, da se povuče, bio je u kaši do grla i sada je morao da se bori na njihov način.

Barka je našao u sali za vežbanje. Bio je samo u trikou za borbu i razgibavao mišiće dizanjem tereta. Rik mu je polako

prilazio, pažljivo ga ocenjujući. Fit Bark bio je pravilno građen, razvijenih udova i skladnih pokreta. Mišići su mu igrali ispod trikoa dok je vežbao. Pogledao je Rika ukočenim i hladnim pogledom. Nije izgledao umoran, samo mu je čelo bilo orošeno graškama znoja.

– O, čuveni Rik Vilica svratio je u vežbaonicu. Kojim povodom? – Žuti zubi pojaviše se ispod razmaknutih usana. Rik sleže ramenima.

– Ponekad dolazim da treniram kontakt. Samo sad nema raspoloženih.

Zloban sjaj bljesnu u Fitovim očima:

– Rekao si: kontakt? Znači li to da se upuštaš u borbe?

– Imao sam izvrsnog instruktora – odgovori Rik.

Bark se nadmeno nasmeši, ostavljajući teret.

– Čuo sam za to, Vilice. Ali, Breker nikad nije bio odgovarajući protivnik. Da probamo?

»I probaćemo«, pomisli Rik, »ali ne na tvoj način prljavko«. Namerno je igrao ovu igru, želeći da Bark prvi predloži borbu.

»Ti si ubio Benija i ja ću ubiti tebe. Samo napred, budalo, samo se prsi sa svojim mišićima. Nisi bio Beniju ni za pod nokat. A ti ćeš pokušati da mi slomiš vrat – sasvim slučajno. Ovoga puta biće obratno, Bark, biće obratno«.

Te misli kružile su mu glavom dok se lagano svlačio, ostavši samo u trikou. Igrao je na ivici oštrice, mogao je bilo ko da naide: borba je morala da bude vrlo uverljiva. Prosto, nesrećan slučaj. To se događa. Kao i napo-

lju, u slagalištima. Tamo su bili begunci, ovde će biti slučaj.

Krupni razbijač zabaci glavu i prsnu u smeh.

— Kako se sve lepo složilo, Vilice, ipak si ti gluplji nego što sam mislio.

— O, tako? A zašto, Bark?

Fitove oči igrale su kao dva novčića u čaši, dok je skakutao oko Rika. — Pa to... upravo sam mislio kako ću da te sredim, a ti si sam nadošao. Zar to nije smešno?

»Mnogo priča«, pomisli Rik, »i to mu je prva greška.« — Šta ti imaš protiv mene, Bark? Zar nije ovo prijateljsko ogledanje u snazi?

Bark se svirepo nasmeja:

— O, da... samo što iz ove sale za tebe nema izlaza, Vilice. Vrata su zaključana za tobom. Ti si sledeći na mom spisku. Tvoj plavi prijatelj bio je prvi. Nije dugo trajalo, veruj mi.

Rik oseti navalu gneva:

— Ipak si ti učinio tu podlost. Sumnjao sam u to, džukelo.

— Ali, to nikome nećeš moći da kažeš, Vilice, nikome.

»Samouveren je«, mislio je, a to je druga greška. Tip sa toliko grešaka je vrlo ranjiv. A Benijev ubica ne zaslužuje da živi.«

Bark zamahnu levom rukom, a zatim brzo ispravi telo i plasiira plitak udarac nogom u Rikovu slabinu. Od jačine udarca Rik posrnu i otkotrlja se po strunjači. Bark polete za njim, ali tresnu u prazno. I sam se brzo pridigao, na vreme da izbegne Rikov kontraudarac.

— Brz si, Vilice, ali ne kao ja...

— reče.

— Brbljaš, glupavko — odgovori Rik.

— Pa ti si još i duhovit, je li?

— viknu ljutito Bark jurnuvši k njemu. — Kao tvoj bivši prijatelj, a?

Dohvatio je Rikovu desnicu i izveo bacanje preko boka. Rik tresnu o pod, ali nogama poseče Barka, tako da ovaj prelete preko njega. Zabio mu je koleno u pleksus, izbivši mu vazduh. Našao se ispod Barka, ali je uspeo da mu savije vrat jednim preciznim nelzon-zahvatom.

Napeo je svoje mišiće, gonjen besom zbog Benijeve smrti. Držao je u rukama njegovog ubicu i nije se obazirao na njegove udarce, kletve i na kraju preklinjanja.

— Neee! — vrištao je bespomoćno Bark. — Slomićeš mi vrat, Vilice! Morao... ahhh... morao sam da to u-učinim...

»Da, huljo«, pomisli Rik, tako bi i sa mnom učinio. Ali, pesak tvoga života je iščileo. Zauvek, Bark. Zauvek.«

Pojačao je snažno zahvat i izvio telo nagore. Vratni pršljenovi prsnuše i Bark se beživotno opusti. Rik ga se otrese kao otrovne bube. Bio je izgiban i poprilično izubijan, ali Beni je bio osvećen. Ovo je bio rat, rat bez milosti.

Ostavio je telo na strunjači, povukavši ga od vratila. Dohvatio je svoj kombinezon i lagano ga navukao. Zatim se približi vratima. Tačno, hulja nije lagala: bila su zaključana. Sve se uklapalo, samo ovoga puta plan nije uspeo.

Snažno je zalupao:

— Otvaraj, budalo! Sve je gotovo!

Neko iz dubine hodnika pritrčao i ključ je počeo da se

okreće u bravi. Dok su se vrata otvarala, Rik začu:

– Sila si, Fit. Sredio si ga...

Onda se izbuljene oči suda-riše sa Rikovim zenicama koje su sijale mržnjom. Tip je zadrž-
tao od straha, sitni tip koga je Rik oduvek prezirao, tip koji se uvek privlačio uz njegove nepri-
jatelje. Čak mu nije znao ni ime. Nije ni bilo vredno.

– Iznenaden si? – odgovori Rik. – Ko je trebalo da izađe? Fit Bark, zar ne?

Tip zagrgolji, ali se plašljivo skloni u stranu.

– F-Fit... G-gde je Fit?

Rik se okreće u hodniku. – O, pa... imao je malu nezgodu, dru-
gar... Pao je s vratila i slomio vrat...

Tip je izbezumljeno buljio u Rika sekund-dva, a zatim pojuri unutra. Očigledno, tipovao je na pogrešnu osobu.

Kratka šaka sa debelim prstima isključila mikrofone. In-
struktor Flips je dugo piljio u suprotni zid svoje kancelarije. Rik Muni je predstavljao čvršći orah nego što je mislio. U skladu sa tim trebalo je izme-
niti i sredstva.

Izvukao si se, Muni... Ovog puta.

»Ali, sada ću ja da vodim igru. Ja, Flips«.

Ruke pritisnuše tajnu pre-
gradu u stolu i nestrpljivo doh-
vatiše nargile sa omamljućim parangom. Sad mu je to bilo po-
trebno, preko potrebno.

»Učio sam te da se čuvaš ko-
bri, Muni, suviše dobro sam te naučio. Moja greška, Muni. To je prošlost. Prošlost«.

Dim, magosioveni dim pa-
ranga. Puže kroz dušnik, pluća, telo... Opušta, otrežnjuje, daje snagu... i mržnju!

»Mrzim te, Muni.

Moram da te eliminišem, Muni. Ništa lično, ali Misava to želi. Misava, Upravljač. Shvataš, Muni?

JA želim da budem upravljač Grada. Ali...

Ali moraću da te eliminišem, Muni. Sve.

Dim...

Otvora mi viziju jednog dru-
gog, moćnijeg Grada, sa mnom u njemu, u vrhu, među ostalim upravljačima.

Flips, upravljač... Lepo zvuči, Muni, zar ne?

Opasan si, Muni. Ne oduvek. Cenio sam te, tvoju snagu i pre-
zir prema ostaloj bagri među šinterima. Bio si dobar, Muni. Previše dobar.

Ostao si živ, Muni. Sudario si se sa Mungosom i ostao živ. Greška, zar ne?

Kako je samo odjeknulo u pro-
storiji kad si slomio kičmu onom naduvenom idiotu, koji uz mišiće nije imao ni gram mozga. Brzo učiš, Muni. Suviše brzo.

Sada ja prvi udaram. Ja, Flips. Boleće Muni, Boleće mnogo. Ali, ti si šinter, ti si jak. Ti si ruka Grada.

Zbogom, Muni...

O, nek' se sve nosi... Dim, sada je trenutno to najvažnije... dim i eksplozije zadovoljstva u glavi, slike koje se otvaraju, moć, Grad...

Sve tone, sve se meša, stvar-
nost i imaginacija, grč napušta kratke, debele šake, gola loba-
nja orošena sitnim kapima

znoja ne trese se u transu, telo se opušta na udobnoj stolici podešenoj prema tom masivnom truplu, Flips tone kroz dim paranga u vrtlog boja i vizija...

12

Džoe Makfraja su doneli već sledećeg dana. Bio je mrtav, svakako. Riku, kao i ostalima, bio je zabranjen pristup u prostoriju gde se nalazio leš. Sledilo je kratko objašnjenje: telo je otpremljeno u Grad. Makfraj je sam bio kriv za svoju smrt. Jurij, njuška koja se vozila sa njim, imao je svoju verziju događaja. Džoe je napustio mobil i izašao radi »potrebe«. U tom trenutku, s vrha jednog brda otkočila se lavina i poklopila male-roznog Džoa.

Rik je bio besan do bola, ali je imao vezane ruke. Nije mogao da traži Jurija i da pokuša da iz njega iscedi priznanje. Momentalno je bio premešten na drugi kraj Grada, u drugu bazu. U stvari, trag mu se izgubio.

Viktor se povukao u sebe i izbegavao je razgovor sa Rikom. Smrt dvojice prijatelja pogodila ga je više nego što je mislio. Čutao je i rezignirano slegao ramenima.

Ali, događaji nisu čekali.

Bad Krank se bio dosta promenio. Više nije bio brbljiv, povukao se u sebe i čutao. S vremena na vreme bi samo gundao, stvarajući nervozu kod Rika:

– Zašto neprestano sedimo u busiji i čekamo da te male zmije

same izlete? Zašto ne bismo patrolirali i tražili ih? Ostao sam bez love, Vilice...

– Ti si vrlo glup, Bad – odgovori Rik. – Zašto ti služi ta majmunska glava? Osvrni se malo oko sebe – šta vidiš? Pogledaj ova brda krša, seti se kako je Makfraj nastradao. – Ne sećam se – progunda Bad.

Rik lupi šakom po volanu mobila:

– Ne sećaš se, Bad? Da, to bih morao da upitam tvog prijana Jurija... ali ga nema.

– Zašto mog, Vilice? Ja sa tim nemam ništa...

– Sa čim? Sa čim, Bad? Nizašta te ne optužujem.

– Makfraj je sam tražio đavola – promumla Bad. – Mnogo je brbljao o beguncima, a slabo ih je lovio. Sve mu se slupalo o glavu...

– A sada bi hteo da se i meni tako nešto dogodi. a Bad?

– Ne, Vilice, ne – zbrza Bad. – Samo sam...

– Samo drži jezik za zubima – odseče Rik. – Hajde, da prošetamo malo. Pokrenuo je mobil i izadoše na centralni put. Prolazili su lagano osmatrajući. Sve je bilo mirno, nigde nikakav sumnjiv pokret. Sonar je čutao.

– Zadali smo im prpu, a Bad? Surovi šinteri...

– Od toga moji džepovi nisu puniji... – mrmljao je Bad. Odjednom se trže i povuče Rika za rukav. – Pogledaj, Vilice, tamo! Eno jednoga!

Na ivici jednog od prolaza u slagalištu Rik primeti begunca. Hramao je, vukući desnu nogu. Izgledalo je da je povređen. – Možda je zamka – reče. Bilo bi suviše lako.

– Kakav trik? – povika Bad.
– To je moja lova! Ja idem, Vili-
lice. Ti čuvaj mobil ako se plašiš
jednog klinca!

Nasmejao se podrugljivo i iz-
leteo sa mrežom u jednoj ruci. U
drugoj je držao kolu-umrtvlji-
vač nerava. Kleknuo je i ispalio
jedan naboj. Udario je u nepos-
rednu blizinu begunca, koji se
saplete i pade. Ostao je nepo-
mično da leži. Bad podvrisnu i
potrča k njemu, vitlajući mre-
žom. – Moj je, moj... – urlao je.

Rik pljunu kroz prozor i iz-
vuče se iz mobila. Mesto mu se
činilo idealnim za prepad. Nije
mogao najbolje da okrene, niti
da manevriše mobilom – izgu-
bili su dosta vremena. Glupi
Bad se zaletio ne misleći na
leđa.

Njegovo čulo opasnosti pre-
kasno je reagovalo. Bad je bio
pogodio palog begunca i nije
gledao ništa drugo.

Rik je bio na po puta do Bada,
mobil mu je bio za leđima, kad
su odasvud izronili. Bilo ih je
najmanje petnaest, skakali su iz
krša, vitlajući svojim opasnim
oružjem. Bad ih je kasno prime-
tio i sledio se od užasa. Jedan
bumerang, nevešto lansiran,
prohuja mu pored glave. Bad
vrisnu i ostavi svoju lovinu. Stu-
štio se ka Riku, koji je zbunjeno
stajao, i sam zatečen. Par sečiva
okrznu Bada, koji je vrištao od
straha bežeći ka Riku. Ovaj se
trže i otkači svoju mrežu. Bad
mu se okači o leđa i Rik ga
otrese jednim pokretom. – Idio-
te! – viknuo je ljutito. – Ostao
si bez mreže i bez kolua. Ne visi
o meni, nego pazi na njihovo
oružje! Moramo do mobila!

Krug oko njih se sužavao, pro-
jektile su postajali sve precizniji.
Jedan zaseče Rikovu čizmu,
drugi mu zakači nadlakticu.
Bad je cičao od straha, drma-
jući Rikovu levu ruku.

– Bežimo, bežimo...

– Umukni, budalo! – zaur-lao
je Rik, zamahujući mrežom
držeći tako begunce na kakvoj-
takvoj razdaljini. Nisu mogli da
precizno upućuju svoje oružje
na njih dvojicu, nego su na-
sumce bacali bumerange u nji-
hovom pravcu. Nekako su došli
u blizinu mobila i Bad se naglo
otrže od Rika i baci se ka otvor-
enim vratima. Nekoliko bumer-
anga tresnu o vrata, ali Bad je
prošao neozleđen. Zalupio je
vrata i pokrenuo mašinu. Jur-
nuo je napred, udarajući o krš,
ali je uspeo da se okrene nazad
i izjuri na pravi put. Rik je raz-
rogačenih očiju buljio za njim.
Bad ga je hladnokrvno ostavio
beguncima na milost i nemilost.

A mala lica više nisu imala
dečji izraz: bila su izobličena
mržnjom. Vrištali su:

– Šinter! Šinter! Ubijmo šinte-
ra! Ubijmo ga! Isecimo ga, pro-
bušimo ga, razapnimo ga!

Bio je opkoljen i u bezizlaznoj
situaciji i samo je pitanje tre-
nutka kad će jedan od malih
đavola biti precizniji od ostalih
i pogoditi ga. Sada su se igrali
sa njim, pogađajući tle oko nje-
govih nogu, podvrisnujući i
trčeći oko njega. Mahao je mre-
žom, ali mušice su i dalje zujale.

Jedan begunac, crne, kudrave
kose zaustavio se na desetak
metara pred Rikom. Crne oči si-
jale su mržnjom, dok je lagano
prebacivao bumerang iz ruke u
ruku.

– Ja sam najbolji u gađanju, šinteru. Mrzim te, šinteru... Zbog tebe moji drugovi ne mogu napolje... Hajde, uhvati me mrežom, hajde šinteru...

»Mrzi me«, pomisli Rik. »Zašto, za ime velikog Grada? Zašto? Nikad me nije ranije video, nikad.«

Odgovor se oblikovao u njegovoj glavi: »A zašto da ne? Nosim omrznutu uniformu šintera, lovim njega i njegove drugove, vraćam ih nazad u Grad, gde im brišu sećanje i zauvek ih zatvaraju među kupole, bez nade za izlazak. Zašto me ne bi mrzeo?«

– Ne, Rič!

Jasan, zvonak glas odjeknuo je u trenutku kad je dečak zamahnuo. Dečak po imenu Rič se trže. Iz krša je iskočila prilika sva u crnom – Mungos!

Rič je nevoljno spustio ruku:

– Zašto ne, Mungose? Pa on je šinter... Lovi nas i vraća u Grad...

Mungos se postavi između Rika i malog Riča, koji još nije ispustio bumerang:

– Ma kako ti bilo teško da razumeš, ovaj šinter razlikuje se od drugih. Pokušaj, Rič.

Crna, kudrava kosa se zatrese:

– Drukčiji? Svi su oni isti, Mungose... Ja neću da mi brišu sećanje...

Mungos pride i lagano mu dodirnu lice:

– To niko neće da učini, Rič. Idite sada i ostavite me sa njim. Vreme je za veliki izlazak... I ti ideš, Rič...

Rič ljutito zavitla bumerang daleko u krš:

– Ja? Zašto da idem? Zašto baš ja?

Mungos strpljivo nastavi:

– Zar ne želiš van Grada, Rič?

Dečak je zbunjeno sagao glavu:

– Želim, ali...

– Ali – šta?

– Želim da pomognem, Mungose. Mnogo mojih drugova je tamo zarobljeno... Mala ruka pokazala je ka udaljenom Gradu.

– Vreme ja za izlazak, Rič – Mungos je bio neumoljiv. – Dosta je bilo sa mržnjom. Čekaju na tebe.

»Čekaju?« pomisli Rik. »O čemu govori taj maskirani đavo?« Stajao je kao stub, okružen neprijateljski raspoloženom decom, koja su škrgutala zubima i divlje ga posmatrala. Male ruke stezale su sjajna sečiva i činila mnoštvo pretećih kretnji u njegovom pravcu. Situacija je i dalje bila napeta, Rik je osećao da ga samo Mungosov autoritet kod ovih malih begunaca održava u komadu. Dosad bi bio isečen na parčiće.

»Ti si šinter«, govorio mu je unutrašnji glas, oni te mrze, kao i sam Grad iz koga si i u koji želiš da ih vratiš.

Prokleti šinter.«

Šinter koji im se nalazio u rukama, tako nemoćan i nenaoružan, prvi koga su mogli da ubiju, da čine sa njim sve što su želeli.

Nešto je iskliznulo, Mungos je odjednom naišao na zid, na neočekivani otpor. Rič se ustvrdo glavio, tresao je glavom i preteći pokazivao na Rika.

– Izaći ću, ali ovaj šinter mora da plati za sve. On nije na našoj strani, ja ne znam za

njega. Nikad ga nisam video.

Ostali se skupiše oko Riča. Nastao je žučan razgovor na čudnoj mešavini jezika. Rik ništa nije razumeo, govorili su brzo i Mungos i begunci, gestikulirali su, pokazivali u njegovom pravcu, pretili, kezili zube, pljuvali, stezali oružje. Koliko je razumeo iz pokreta i sve te galame, Mungos je bio na njegovoj strani? Zašto? Odgovor je dobio neočekivano.

Mungos se okrete k njemu. Sjajne zenice upiše se u Rikove otvorene oči:

– Oni žele da vas vode u svoje skrovište. Ne mogu nikako da ih sprečim u tome.

»Kakav glup način za umiranje«, pomisli Rik.

– Zašto? – upita.

Mungos odmahnu rukom:

– Zašto? Zašto? Toliko je mržnje u tim malim srcima i glavama... Razumete li to, Muni? Oduvek su gledali u vaše velike mobile, suočavali se s mržnjom i lovom, kao da su divlje zveri; bili su prebijani i zloupotrebljavani, gonjeni i vraćani u Grad... Šta očekujete od njih? Da poveruju da ste vi, šinter, drukčiji od ostalih? Imate mrežu, radite sve što i ostali... Ne, ne žele da u to poveruju...

– Šta nameravaju sa mnom?

– Pretpostavljam da žele da vas podvrgnu nekoj vrsti mučenja...

Rik se naježi:

– Mučenja?

Iza prореza za usta, blješnuše beli zubi. Ne u osmehu, više u saosećanju: – Čudan način za iskazivanje njihovog shvatanje hrabrosti. Test slobode ili

ropstva. Proba života. Uzmite kako želite.

– Zašto?

– Zbog toga što ste šinter.

Rik umuknu. Prišli su mu, dirivali ga, štipali, pljuvali, gurili, pretili.

– Ne uzvraćajte – reče Mungos. – Čekaju samo povod da skoče na vas. Ja imam uticaj na njih, ali toliko su dugo među ovim kršem u slagalištima da su na izvestan način podivljali, ako razumete.

Jedan nagli udarac među rebra skoro mu oduze dah. Taj begunac imao je tešku ruku. Izdržao je bez jauka.

– Šta će se dogoditi?

– Jedino što sam uspeo to je da to odložim. Vode vas u sklonište i pružice vam priliku za oslobođenje. Ne mogu da ih ubedim da ste na izvestan način drukčiji. Dok god su ovde, pridržavaju se svojih navika i običaja.

Jedan ga bocnu sečivom i Rik se trže. Okružili su ga sa svih strana i počeli da ga guraju. Mungos mu pokaza rukom.

– Podite za njima, Muni. Najgore vas tek očekuje.

Rik se pokrenu. Bio je okružen malim telima, očima koje su isijavale mržnju, rukama koje su mahale noževima i bumeranzima, sa bezizlaznim izgledima na bekstvo.

Iznenadilo ga je kako se smireno oseća. »Samo se jednom može umreti«, seti se. Ali, znao je da to nije bila istina. On je to mogao najbolje da dokaže.

Prolazili su uskim stazama kroz slagalište. Ponegde bi se

na njihove glave obrušio krš, ali niko od begunaca nije se na to obazirao, kao da su već bili navikli. Komadi prastarog nameštaja, delovi mašina, hrpe beskorisnih i neupotrebljivih stvari prošlosti, sve se to belelo kao kosti izglođane zubom vremena. »Kako su uopšte uspeali da probiju ovakve tunele«, pitao se Rik, savijajući glavu i provlačeći se uzanim prolazima. Nije bilo sumnje, silazili su u nedra slagališta, u dubine gde ih nikakvi šinteri i nikakvi aparati ne bi mogli pronaći. Neprestano su ga bockali u leđa i slabine, požurujući ga. Noge su mu se lomatale a oštre ivice i komadi pravili su nepravilne zareze na njegovom kombinezonu i čizmama.

— Brže, šinteru, brže! — podbadao ga je Rič. — Mnogi žele da te vide. Mnoge si i sam udesio, matori đavole!

Nije vredelo da odgovara i da pokuša da ubedi Riča kako sve to nije istina. On je, ipak, **bio šinter** i tu se ništa nije moglo izmeniti. Čutao je i vukao se kroz prolaze, sve dok nisu stupili u veliki ispražnjen prostor. Ta šupljina bila je očišćena od nepotrebnog krša i predstavljala je nešto nalik na prostoriju za okupljanje. Odjednom je bio okružen beguncima koji su pohrlili sa svih strana. Izlazili su iz hodnika i rupa, kao vižljavi, mali, uplašeni miševi, skupljali se oko njega i neprestano brbljali na njemu nepoznatom jeziku.

— To je baraklu — reče glas iza njega.

Rik se okrete i susrete Mungosov pogled. Kako se tu stvorio?

Mungos kao da je čitao njegove misli.

— Svi oni govore baraklu, novi jezik koji su usvojili i prihvatili od stanovnika dolina izvan Grada.

— Stanovnici dolina? Kakva je to sad izmišljotina? — upita Rik.

— Još uvek razmišljate na način Grada, Muni — odgovori Mungos. — Stanovnici dolina postoje. Druga je stvar što mozak šintera ne prihvata mogućnost da išta živo egzistira izvan Grada. Vremenom ćete se u to uveriti. Znam to.

— Moguće — progunda Rik.

— Samo što mi to neće ništa pomoći protiv horde malih begunaca. Šta nameravaju? Da me izlože, razapnu, muče?

— Oni će odlučiti. Vaš čovek vas je napustio, zar ne? Sami ste i prepušteni sebi. Šinter ste, vešti i spremni za iznenađenja ovakve vrste. Ispit će biti verovatno najteži, ali i to će značiti mogućnost za spas. Ako uspete, neće vas dirati.

— Utešno — promrmlja Rik.

— Govorite kao da sam već mrtav.

— Možda — odgovori tajanstveno Mungos. Rik se naježi od hladnoće u tom glasu. U stvari, šta je trebalo da očekuje od dece koju je i sam lovio?

— Stanovnici dolina bi drukčije postupili, ali begunci ne.

— Oh — uzviknu Rik. — Zašto jednom ne prestanete da me kljukate tim besmislicama. Napolju je smrt, kaos uništene i ozračene zemlje, mutanti...

— Ignorišete život izvan Grada i stanovnike dolina. — reče Mungos. Stajali su i posma-

trali kako se mnoštvo okuplja na većanje o Rikovoj daljoj sudbini.

Rik oseti nervozno podrhtavanje mišića u rukama. Trebalo je da govori i zaboravi na ono što je tek dolazilo.

— Ja ih ne ignorišem. Jednostavno, ne verujem u njih.

— Svodi se na isto — reče Mungos. — I da ih vidite, ne biste poverovali.

— Ne, ne bih.

— Pa, šinter ste, zar ne? — podsmehnu se Mungos.

— Da, šinter sam! — uzviknu Rik gnevno. — Ali ne svojevoljno. Prezirem posao kojim se bavim, ali to je jednostavno jedini način na koji mogu da doprem do Manuelita.

— I dalje želite da svog brata vratite u Grad?

— Pa, svakako. Svrha mog ulaska među šintere upravo je ta zamisao.

— Jeste li se ikad upitali da li **on želi** da se vrati u Grad? — upita Mungos.

— Manuelito? Pa on je još uvek dete.

Mungos se nasmeja. Nije to bio veseo smeh:

— Nema više dece u Gradu, Muni. Koliko vam treba da to shvatite? Grad želi apsolutnu kontrolu nad svakim svojim žiteljom! Nad vama ju je i ostvario, ali nad ovim beguncima nije. Svi oni radije bi zauvek ostali u ovim rupama u slagalištu nego da se vrate nazad. Oni znaju šta ih tamo očekuje.

Rik planu:

— Šta ih očekuje? Disciplina i rad, svakako. Na kraju, ne interesuje me druga derlad, ja želim samo da vratim Manuelita. Ne

mogu dopustiti da izgubi život negde u ovom kršu.

— Vaša sebičnost je poražavajuća, Muni. Da biste sproveli svoju zamisao do kraja, u stanju ste da uradite mnogo grublje stvari. Rešili ste da vratite Manuelita. U redu. Ali, u međuvremenu, ulovićete desetine i desetine drugih begunaca i naneti im neuporedivi bol usled gubitaka poslednje nade, da će izaći izvan kupola i Grada. Šta ćete s tim? To vas ne interesuje, vi moćni šinteru?

Rik zastade, zbunjen. Nešto ga je kočilo u razgovoru sa Mungosom, nešto neopipljivo i neodređeno. Nije mogao da u ponorima svoje svesti pronađe traku koja se gubila. Odbaci takve misli, koje nisu vodile nikuda. Maskirana prilika bila je i dalje nedokučiva i tajanstvena. Ko je bio Mungos? Zašto je pomagao begunce? Nije imao odgovor.

— Izgleda, doneli su odluku — reče Rik.

Grupe su se raširile i tek tada je ugledao još nekog među njima. To je bio čovek koji se dosta razlikovao od ljudi u gradu. Nije imao bledilo lica i kože, svojstveno stanovnicima Grada. Bio je preplanuo u licu kao svako ko ide po vazduhu i izložen je zračenju zvezde. Imao je pljosnato teme, sa kojeg je nekoliko pramenova crne kose padalo preko gustih obrva, dopirući do njegovog orlovskog nosa. Bio je nasmešen, oči su mu se širile, nije bilo sumnje na čijoj je strani.

— To je pravi stanovnik dolina — čuo je glas Mungosa. — Kao što vidite, Muni, **mi** smo uz

begunce. Nije ni čudovište, ni mutant, ni zver.

– Mi? – ponovi Rik.

– Da. I ja sam iz spoljnog sveta – odgovori Mungos. – Grad je monstruozno telo koje odumire. Grad to zna i zato uporno pokušava da sve svoje stanovnike povuče u vrtlog sopstvene smrti.

Rik besno odmahnu rukom:

– Grad, Grad, Grad! Dosta mi je tih proizvoljnih priča! Da jednom završimo sa svim tim! Šta ovaj mutant hoće od mene?

– Polako, Muni, polako – smirivao ga je podsmešljivo Mungos. – Simus se u ovo ne meša. On je inženjer-konstruktor. Njegovo delo su dvotočkaši i oružje begunaca. Nije samo on ovde: ima još nekih. Mi smo uz ovu decu, kad to već niste vi. Odluku o vama doneće sami begunci. Za njih ne postoje zli i manje zli šinteri. Svi su podjednako zli. Šinter je zauvek šinter.

Onda Rič uze reč.

14

– Slušajte! Slušajte svi!

Rik se ukoči na mestu. Gledao je u Simusa koji se podrugljivo smeškao, osećajući iza svojih leđa prisustvo Mungosa. Nije bilo mogućnosti za bekstvo, bilo je suviše begunaca. Bio je opkoljen, motrili su na svaki njegov pokret. Nije sumnjao da bi bio proboden desetinama noževa samo ako bi učinio kakav nepromišljeni pokret. Morao je da čeka.

Begunci su se razmestili u polukrug, a u sredini je stajao Rič. Dečak je bio ozbiljan. Podigao

je desnu ruku i uperio prst u pravcu Rika.

– Zarobili smo šintera, prvi put! Svi znate šta je taj čovek i šta je on i njemu slični uradio svima nama! On je iz Grada!

Pri spomenu Grada, začu se ljutito mrmoljenje među beguncima. Oči pune mržnje sevale su u pravcu Rika. Simus, sedeći pored vatre, neprestano je piljio u Rika, proučavajući njegov stav i reakcije. Riku se glava pušila od užasa, bio je u groznoj situaciji. Njegova nedoumica i rastur u mislima sada su šibani nemom histerijom. Oslanjao se na varljivu nadu. Šta je kao šinter, prezreni šinter, mogao da očekuje među ovom podivljalom decom? Bilo kakvu sudbinu da su mu dodelili, moraće da im se suprotstavi da udari na njih ili bar na nekolicinu, da čini sve ono što je i sam mrzeo. Bol ga obuže, u sivilu situacije bio je ostavljen sam sebi. Događaji što su se odigrali bili su više u njemu nego negde izvan njega. Naslućivao je, žele da ga isprobaju u surovoj igri života i smrti. Šinter, on je bio šinter! Biće, stvor, omrznut instrument Grada, prvi put je bio njihov plen, njihov lov. Do tada je bio nedodirljiv, lovac koji je jurio za njima i sekao im sve puteve ka prostorima kojima su leteli. A sada... bio je tu, zarobljen.

„Želeće moj poraz“, pomisli.

„Želeće moju kožu. Pokušaće da me nateraju da gubim, da patim, da klizim i padam.“

Simus im je dao primer – šinteri nisu neranjivi, nedodirljivi, superiorni. Simus im otvara oči.

Nagonski je zamrzio Simusa. Prvi put ga je video, ali sve je odstupalo od Mungosovih reči.

Ako je Simus bio stanovnik spoljnjih dolina, zašto je sve ovo činio? Zašto je gurao begunce u ovakve igre krvi i smrti? Šta je time želeo?

»Budalo«, pomisli, Rik, »ti prokleta budalo!«

Simus je želeo igru! Zabavljalo ga je da se on, Rik, prži u sopstvenom strahu i nedoumici, suprotstavio je Riča i ostale njemu, šinteru. Šta je to donosilo?

»Ako izgubim, ma šta ova sviropa igra ili test bila, ako izgubim, niko neće dobiti. Begunci će osetiti moć, više im glavna preokupacija neće biti bekstvo izvan Grada. Osetiće da su snažniji, okrenuće se direktnom sučeljavanju sa šinterima, a to će im doneti pokoru.

Moram da pobedim. Moram da pobedim, na bilo koji način! Moram!

— Sada ćemo isprobati šintera — nastavio je Rič. — Zaslužio je da bude stavljen na veliku probu!

Žagor poklika, vriskova i uzvika odobravanja ispuni prostor. Rik je netremice fiksirao Simusa u oči — da li on vidi trijumf, podrugivanje, zlobu?

— Šinter će biti sam — čuo je Riča. — Imaće malo vremena za bekstvo. Ako uspe da pobegne nama trojici, obezbedio je sebi život! Idemo u tunele smrti!

Priskočili su mu i zgrabili ga odasvud. Pogurali su ga napred, ka jednom mračnom prolazu. Bilo ih je mnogo, vrveli su oko njega kao šišmiši, kričali i pljeskali ga dlanovima.

Prostor u koji su upali bio je manji od prethodnog i manje osvetljen. Pravo napred prostirala su se tri tunela, jedva dovoljna da prođe a da o nešto ne udari glavu. To su bili tuneli smrti. Šta ga je čekalo u njima?

Mungos se opeš stvorio uz njega. Ostali begunci uzmakoshe, ostavivši ih zajedno. Udaljili su se nekoliko metara, ne ispuštajući Rika iz vida.

— Šta je ovo? — upita Rik, osmehujući se, mada mu nije bilo nimalo smešno.

— Možda je bolje da ovo niste doživeli. Ne verujem u mogućnost da se izvučete. Tuneli smrti su prava poslastica za Riča, Sena i Robija. Njih trojica su najbolji u gonjenju.

— Ne razumem — odvrati Rik. — Može li to malo jasnije. Najzad, imam neko pravo na to, kad mi se već pruža prilika. Radi se o mojoj koži.

Maskirano lice sakrilo je svaki osećaj. Ruka se ispruži k tunelima. — Tamo, — reče — tamo vam je spas i smrt. Sva tri tunela vode u jednom smeru, ka izlazu. Ali, dalek je put do izlaza. Rič, Sen i Robi kreću ubrzo za vama. Odaberite jedan tunel i krenite njim. Nećete imati ništa sem svoje mudre glave, Muni.

— O, pa to je dovoljno — osmehnu se Rik. — Bio sam među najboljima na testovima. Ima toga u mojoj glavudži.

Da li je to pokretanje maske značilo osmeh? Nije mogao da zna, ali glas Mungosa sada je bio znatno topliji.

— Snalažljivost i brza reakcija mogu da vam otvore kapije života. Sva trojica su hitri, imaju brzinu i njuh. Ići će za

vama, poznaju prečice i zamke. Postoji još nešto.

– Zar ovo nije dosta?

– Na žalost, oni će imati i svoje oružje.

– Preki sud mališana je neumoljiv. Ali, ja sam šinter i ne želim da ostavim kosti u ovoj rupi. Jedno me teši, – reče Rik – mogao je i Manuelito da bude među tom trojicom.

Glas Mungosa bio je preplavljen oštrinom.

– Greška, Muni. Manuelito je želeo da bude među trojicom. Ali, nisu ga prihvatili. Sumnjali su da bi vas suviše brzo ubio...

Rik podiže glavu i pogleda ih u oči.

Sva trojica su na osobit način bili specifični. Naročito Sen. Lice mu je bilo mršavo, izvošteno boravkom u ovakvim prostorima, sa zategnutom kožom preko ispupčenih jagodica i isturene donje vilice. Nosio je na glavi, nešto slično šeširu koji je bio velik i nije mu davao ozbiljan izraz, a on je pošto-poto želeo da ga ima. Oči su mu bile širom otvorene i merile su Rika s mržnjom. U ruci je stezao dugo sečivo, mrmljajući kletve na račun šintera.

Robi je bio bucmast, obučen u čudnu kombinaciju nabacanih komada odeće, obavijen lancem oko pasa. Vrteo je bumerang u šakama, stalno pokrećući svoje obrve i mljackajući usnama.

– Dakle, Rič – reče Sen – mi čekamo da se šinter uvuče u jedan tunel a zatim idemo za njim.

Podvlačio je svaku reč, kao da je hteo da doda još jednu dozu

svireposti, koje nije bilo u njegovim pokretima.

– Kao što sam rekao – odvрати Rič suvo.

– Ovom pajtašu je do tuče – reče Robi, pokazujući na Riča.

– Znaš, šinteru, mi smo uništivači takvih kao što si ti.

– To nije vaša krivica – odgovori mirno Rik. – Niste imali vremena. Krenimo, deco.

Ta reč ih popali u još većoj meri nego što je očekivao. Gnevni bljesak mržnje jurnu im u obraze. Polagali su pravo na muškost koja ih još nije doticala. On je bio velik, snažan i jak. Nisu mu dopirali ni do ramena, ali smatrali su se ravnim njemu. Rič odgurnu dvojicu koji su se preteći usmerili ka Riku.

– Ne sada! Neka uđe u jedan tunel. Imaćemo dovoljno vremena da ga nateramo da proguta svoje reči.

– Ja idem tamo – reče Rik suvo pokazujući na srednji tunel. – Čekaću vas tamo, dečaci!

Rik se saže i jurnu u tamu.

15

Udario je u nešto ramenom i zapara ga oštar bol. Sve ovo nije bilo ni najmanje veselo. Teturao se niz zamračen hodnik i zamakao za ugao. Ako se dobro sećao, ovi tuneli su izbijali na površinu slagališta. Tamo je još i postojala šansa da se snađe i izmakne. Osvrnuo se iza sebe. Rasekao je dlan, pokušavajući da se odupre i nađe oslonac za veranje. Nije želeo da i dalje juri u mrak, ne poznajući predeo kojim se kretao. Osećao je da ovi mali jazavci odlično vide u mraku. Bili su mnogo sitniji od

njega i vešto su se kretali kroz sve ovo. Stotinama puta prolazili su ovuda i znali su tunele napamet. Njemu je ovo bilo prvi put. Nije želeo da bude i poslednji.

Sa svoje desne strane iznenada začu šum. Nazreo je figuru sa šeširom. Sen!

Išao je za njegovim tragom, prateći potmule šumove koje je Rik pravio. Gde su ostala dvojica? Kakvu su mu zamku pripremili? I uopšte, kakvu je šansu imao da se iz svega ovoga izvuče u komadu?

»Nikakve«, pomisli, »ako ne isplivam na površinu.«

Prilepio se uz krš, grčevito se držeći za masu koja ga upi u sebe. Sen mu je prilazio, šunjavući se. Bilo je dovoljno tamno, taman da ga ne primeti ako nešto ne pođe loše. Ovoga puta imao je sreću. Sen je prošao i iščezao dalje. Opasnost je trenutno prošla i Rik lagano skliznu do tla.

Išao je prilično dugo, osluškujući, zategnutih čula i mišića. Svakog časa iz mraka je mogao da fjučne bodež i zarije mu se u telo. Negde sa strane začu kretanje. Ukočio se u nadi da nije primećen. Male divlje mačke bile su svuda okolo, u svakom predmetu koji bi mu zaparao meso, u komadima koji bi se odronili i bubnuli o njega, kao da je čuo njihov podrugljivi smeh u ušima, keženje sitnih zuba i grebanje bodeža. Svud oko njega vladala je tišina. Pipao je put i osećao da se bliži površini.

Prostor u kome se našao govorio mu je da je na pravom putu. Tu je već bio. Naišao je na

mnoge otpatke koji su govorili da su tu bivali begunci. Ako je tako, izlaz ne bi mogao biti daleko, a onda...

Robi je izleteo iz jednog prolaza i zavitlao svoj projektil ka Rikovoj glavi. Instiktivno, ovaj izmaknu u stranu, sagnuvši se. Za dlaku, i to je bio promašaj. Rik se pri tome okliznu i tresnu na tle.

– Ubiću te, ubiću te! – vrištao je Robi, izvlačeći novo sečivo iz dubokog džepa na butini. Rik se otkotrlja u stranu i odbaulja u prvi prolaz. Bio je mrak i on se prilepi za zid. Bolo ga je sa svih strana, ali nije se usuđivao da se pomeri. Čuo je disanje Robija koji se približavao. Ušao je u prolaz, oprezno njušeći vazduh i osmatrajući. Bilo je mračno, čak i za njegove priviknute oči. Mahao je sečivom ispred sebe, hrabreći se rečima.

– Gde si, šinteru? Promoli svoj nos, da ga odsečem... Hajde, ako si nešto... hajde ako te nije prpa... Šinteru...

Rikova ruka pogodi ga u zglavak i Robi bolno jeknu. Sečivo mu ispade i ruka mu se bespomoćno obesila niz telo. Rik se pojavi iz mraka i raširivši ruke krete ka njemu. Robi odskoči i otutnja nazad. Nestao je u poprečnom tunelu. Rik opusti ruke i zastade. Robi je u suštini još uvek bio plašljivi dečak. Šinter je opet u njemu izazvao strah i užas.

Nije bilo vremena za razmišljanje. Ostala su još dvojica, verovatno daleko opasnija. Ovo sa Robijem srećno je prošlo, ali mu nije davalo garanciju da će i nadalje biti tako. Pošao je du-

gim hodnikom ka površini, obazrivo osluškujući. Ili su se izmakli pred njim i čekaju ga napolju, ili ga vrebaju na nekom mestu pogodnom za zasedu.

Vazduh je postajao svežiji i čistiji, približavao se površini. Tišina ga je zaokupila. Znao je da će ga Rič i Sen nemilosrdno napasti. Koliko li je vremena prošlo?

Pokuša da se priseti šta je sve bilo do sada, ali nagli događaj isprečio se između prošlosti i sadašnjosti. Projektil je zaparao ustajali vazduh i sečivo mu zakači mišicu a bol se sudari sa njim kao čekić. Bumerang je bio strelovito odaslan, a da ga on nije ni osetio. Da je bio bolje naciľjan, zario bi mu se u potiljak i svemu bi bio kraj. Nisu želeli da mu prilaze blizu, gadali su ga iz daljine, jednostavno računajući da će ga jedan od desetak hitaca ipak pogoditi. Ovaj je uspeo.

»Kao da je bol u snu«, mislio je, sve dok iz zabačenog kutka njegove svesti ne poče da izbija strah, najpre u maloj količini, a onda sve brže i brže rastući i kotrljajući silu koja udari u njega. Preplavi ga.

»Šta mi je«, pomisli, pokušavajući da nastavi dalje. Sluh ga nije služio, šumova je bilo odasvud, kako je mogao da razlikuje približavanje bumeranga od kotrljanja otpada? Rukama se odupre o hladne izlomljene zidove i jurnu napred. Bio je blizu izlaza, površina je bila tu: postojala je šansa. On napregnu volju do krajnjih granica. Bol ga opeče u ranjenoj ruci i prostruja celim telom. I kad je poku-

šao da prstima druge ruke doirne ranu, oseti lepljivu tečnost. Krv. Krvario je. Učinio je još nekoliko koraka ka izlazu, teturajući je u pravcu strujanja vazduha koji je probijao u prolaz. Zanese se i telom udari o zid, glava mu se sudari sa nečim strašno tvrdim i bolnim, što ga prilično ošamuti. Oči mu se za trenutak zatvoriše, ali se brzo trgnu. U telu mu je bio jedan jedini zahtev: napolje, napolje! Morao je da se izvuče iz tunela smrti, da se izgubi ispred ove izludele dece, koja su želela njegovu šintersku kožu. Njegovo telo i izranjavljene ruke izvedoše ga najzad izvan prolaza.

Bio je opet na površini. Osvrtao se oko sebe buljeći širom otvorenih očiju. Gde li su Rič i Sen? Trljajući oči rukom provlačio se duž zidova slagališta. Tanki mlazevi svetlosti koja se odbijala od kupola stavljali su mu do znanja da se mora pouzdati u svoje istrenirane reflekske.

Bio je begunac bio je ranjen i progonjen. Začu šum. Neko je išao za njim. Sklonio se u stranu, čučnuvši. Kada je Sen izleteo napolje, bacio se, pokušavajući da dohvati malu ruku koja je držala bumerang. Sen kriknu i odskoči u stranu, ali ne dovoljno hitro da izbegne masu koja ga poklopi. Udario je glavom o tle i onesvestio se.

— Žao mi je, malac — promrmljao je Rik, ali to tvoje oružje smrtonosno je čak i za jednog šintera.

— Ne mrdaj — glas na mestu ga ukoči.

Rič! Sve vreme je bio ovde

napolju! Poslužio se zdravom logikom. Jednostavno je prvi izašao i rešio da čeka. Ako ga neko od njegovih drugova ukoka, ništa zato. Ako šinter uspe da se probije, tu je bio on sa svojim bumerangom. Imao je samo da se udobno smesti i da čeka.

— Baci to iz ruke — naredi Rič. Glas je bio pun oštine. Rik je razmišljao samo jedan trenutak. Mogao je da rizikuje i da pokuša da se baci u stranu, čak i da se okrene i baci svoj bumerang. Ali, ko zna gde se Rič nalazio? Nevoljno je ispustio bumerang kraj svojih nogu.

— Šutni ga dalje — čuo je naređenje.

Rik zakači nogom oružje i ono odleti u krš.

Čuo je šum kao kad neko silazi i ubrzo je Ričov glas odjeknuo mnogo bliže. — Okreni se — sledila je naredba.

Okrenuo se lagano, osećajući jezu niz kičmu. Rič je stajao desetak metara od njega sa dva spremna sečiva u rukama. Bio je predaleko za bilo kakav pokušaj, a ujedno je imao dovoljno vremena da baci oba noža. Rikove šanse bile su jednake nuli.

— Lukav si, šinteru — reče Rič. — Ali, ovo ti je kraj. Simus je bio u pravu kada nam je govorio da niste neranjivi. Uvek ćemo moći da vas pobedimo. Osvojićemo i Grad...

»Ludi dečake«, pomisli Rik. To jedva i čekaju, da se pojavite i nešto pokušate. Upali biste u gvozdeni zagrljaj Grada iz kojeg se nikada ne biste izvukli.

— Ti si želeo napolje, Rič — rekao je mirno Rik. — Zašto sada menjaš odluku? Zar izvan Grada ne postoji ništa?

Rič odmahnu glavom:

— Nećeš me zbuniti, šinteru. Ja znam šta je napolju a šta je u Gradu. Mnoge stvari sam ovde naučio. Grad me se nikad neće dočepati. Nikad!

— Zašto mrziš Grad? — pokušao je da nastavi Rik, pažljivo posmatrajući kako Rič drži oružje. I najmanje opuštanje omogućavalo mu je da pokuša skokom. Samo kada bi se sečiva spustila niže, samo malo niže...

— Zašto ga mrzim? A zašto da ga volim? Želim među stanovnike dolina, i to je dovoljno. Ja sam begunac, a ti si šinter. Sad moram da te sredim...

Pre nego što je mogao da hitne sečivo, jedna vitka prilika u crnom stovrila se kraj njega.

— Ne, Rič — Mungos mu zadrža ruku. — To ne bi bilo u redu.

Rič pljunu:

— Opet me zadržavaš, Mungose. On je šinter, pas koji nas je lovio. Ako ga pustim, loviće nas i dalje.

— Ne smeš da se izjednačiš sa šinterima, Rič — nastavio je Mungos. — Obećali ste mu slobodu ako izađe iz tunela smrti. Izašao je. Zašto ga nisi napao dole, nego si čekao ovde? On je izborio slobodu.

»Kakav obrt«, pomisli Rik, morao bih da se vrlo ljubazno zahvalim Mungosu.

Rič ga je streljao očima, još ne ispuštajući oružje. To je trajalo nekoliko sekundi a zatim je popustio:

— Kopilane! — pljunuo je u pravcu Rika i otrgnuo se od Mungosa. Ubrzao je sitne korake i nestao u prolazu.

– Slobodni ste, Muni – reče Mungos.

– Da nije bilo vas, bio bih u prašini.

– Ovo nisam smeo da dozvolim. Oni su deca, ali prerano odrasla deca.

– Shvatili ste kud bi ih odvela pobeda i ovakav način igranja? – upita Rik.

Mungos klimnu:

– Da, u pravu ste. Simus je preterao.

Rik se uhvati za ranjeno rame – Odlazim – reče. – Iskrvariću ako ne odem do baze.

Mungos ne odgovori. Okrete se i iščeze u kršu.

Rik ostade da stoji, nem i nepokretan. Osećao je bol, ali se nije micao. Čvor se razmrsio pred njegovim očima.

»Živ sam«, pomisli.

»Sve je gotovo, izašao sam iz tunela smrti i zahvaljujući Mungosu sačuvao svoju prljavu, šintersku kožu. Živ.«

Morao je da dopre do puta i pouzda se u nadu da će ga neka od patrola pokupiti.

A onda ćemo se videti, Bad.

16

Patrola ga je pokupila kad je bio na ivici snage. Tu dvojicu tipova nije poznavao, ali oni njega jesu. Izgledalo mu je kao da nisu naročito veseli što su ga pronašli živog. Nacerio im se u brk.

– Šta je? Iznenadeni ste? E, stari Rik Vilica nije još za otpisivanje, tako mi svega!

Trpeo je bol sve dok nije stigao do baze. Vest o povratku Rika Vilice prostrujala je munje-

vito bazom. Vilica je opet tu. Glasine su kružile i imale često neverovatne dimenzije. Činjenica je da je tu, ranjen ali u komadu. Zakrpili su ga i odmah poslali kod Flipsa. Rik se nasmeši. Predstojao je baš lep razgovor. On i Flips bili su stari protivnici.

Prostorija u kojoj je Flips, izdavao naredjenja bila je obavijena bledoplavkastom izmaglicom. »Parang«, pomisli Rik, »Flips se od njega ne odvaja. Šta debela svinja želi od mene? Izveštaj o iznenadnom vaskrsavanju iz mrtvih, svakako«. Flips je sedeo duboko zavaljen u svoj naslonjač. Lice mu je bilo zaklonjeno šakama, samo su sitne oči ispitivački piljile u Rikove.

– Šta se desilo, Muni? Kako je moguće da si živ, kada je Krank podneo izveštaj da si mrtav i odvučen ko zna gde? Češljali smo okolinu, ali nije ti bilo traga.

– Zahvaljujem na brizi – odgovori podsmešljivo Rik. Ozračeno i slepljeno mesto na rani još uvek ga je bolelo. – Ali, nije bilo tako kako je Krank predstavio. Pokušali su da me zarobe, ali sam neutralisao nekoliko i uspeo da se izvučem. Krio sam se od njih po tunelima i uspeo da izađem na naš put. Tu su me i našli.

– Bio si ranjen – promrsi Flips.

– Ah, to? Da, jedan je zavitlao svoj bumerang u moju glavu, ali je promašio. Srećom!

– Možeš li se setiti mesta gde se to dogodilo? Odavno tražimo za njihovim skloništima. Udarac u takvo mesto dobro bi uzdrmao tu malu kopilad.

Rik zavrte glavom:

– Ne bih mogao, zaista ne bih. Bilo mi je najpreče da se izvučem iz gužve.

Flips zabubnja prstima po stolu:

– Tako? Neka prođe ovoga puta, Muni. Čekaj... pre nego što odeš, jedna vest za tebe. Koliko mi je poznato, ti si bio u jezgru sa Katerom, Makfrajem i Lačongom. Bili ste prilično bliski, ako se ne varam.

– Da – reče Rik hladno. – I šta s tim?

– Ladonga je mrtav – reče Flips mirno.

Nešto prostruja kroz Rikovo telo: grč bola, iznenađenja i neverice. Vik! Vik je mrtav! – Kako... – promućao je.

– Zato što je bio budala, Muni! – svirepo preseče Flips. – Bio je sentimentalna budala koja je njuškala više za svojim prokletim derletom što je pobeglo malim renegatima! Zaboravljao je dužnosti šintera, bulazio je koještarije i podstrekivao nezadovoljstvo i kod ostalih. On nije bio mudar kao ti, Muni. Nije pazio na leđa i begunac je to iskoristio.

– Još jedna neopreznost, zar ne? – odvrati Rik.

– Šta želiš time da kažeš, Muni? Na šta ciljaš?

– Ni na šta, Flips. Samo mnogo je nesrećnih slučajeva i neopreznosti. Sve kod starih šintera. Suviše mnogo.

– Od šintera se traži efikasnost a ne sentimentalnost. Ulovljeno je mnogo više begunaca, a to pokazuje na izvesne stvari.

»Prokletniče«, pomisli Rik, »prljavi prokletniče!« – Jesam li slobodan? – upita.

Flips se naceri. – Nestrpljiv? Imaš tri slobodna dana dok se ne oporaviš, Muni. Onda ponovo u ekipu.

Rik se okrete ka vratima. Flipsov glas ga zaustavi:

– Još jedno, Muni...

Rik se s gađenjem okrete:

– Još jedno upozorenje, ako se ne varam?

Flips zaklima glavom:

– Volim pametne glave u mojim ekipama. Mudar si, Muni... Da, ovo je upozorenje i postaraj se da ostane na snazi. Ne želim još jedan onakav razgovor kakav si vodio sa Barkom, shvataš? Ostavi Kranka na miru, to je bio veliki šok za njega i postupio je pravilno. Svako iz ekipe stara se o sebi i o vozilu. A ti si sam bio neoprezan. Ostao si ceo, i na tome se sve završava. Jasno?

– Ti si ovde gazda, Flips – reče mu Rik. – Sa mnom i Krankom je u redu. Strah je velika stvar, razumem ga.

Rik izade. Flips je još dugo buljio u zatvorena vrata a zatim povuče fioku od svog stola. Kliznula je bešumno u stranu otkrivajući parang. Udahnuo je punim plućima i čekao lagano dejstvo. Pritisnuo je dugme i na stonom terminalu se osvetli ekran. Otipkao je kod i četiri imena se pojaviše. Kraj tri je stajalo kratko – **uklonjen**. Preostalo je još poslednje.

Rik Muni.

Flips povuče dim i otipka još nešto. Kraj Rikovog imena pojavi se isti znak. – Tako – promrmlja. – Da završimo i sa tim.

– Pozovite mi Kranka i onog drugog – razdrao se u mikro-

fon. Dolazilo je vreme za energičnu eliminaciju. Kratku i bolnu.

17.

Rik se brzo oporavio. Njegovo snažno telo podnelo je posledice ranjavanja i napora koje je imao u tunelima smrti i već posle tri dana bio je spreman za izlazak iz baze. Na velikom ekranu pročitao je svoje ime kraj starog mobila – broj 12.

Ugledao je Kranka kako stoji pored mobila i krv mu je jur-nula u lice. Dubre se još i kezilo. Došlo mu je da mu saspe zube u grlo, ali se uzdržao. Bilo je vremena za sve. A zatim je usledilo iznenađenje.

Još neko je bio u kolima.

U lice mu se cerio stari poznanik – Trejpmen!

– Opet smo zajedno, Vilice!
– razdrao se Trejpmen izveštačenim osmehom. – Begunci će zadržati u svojim rupama, zar ne?

– Ne delim tvoje oduševljenje
– preseče ga Rik, otvarajući vrata i smeštajući se na sedište vozača. – Kako si, Krank?

Iznenadno bledilo povuče svu krv iz Badovih obraza.

– V... Vilice – zamučao je – ono je bilo... bilo je slučajno... Obuzela me je panika... Mun... Mungos... ja...

Rik se nasmeja. To je bio osmeh risa:

– Zaboravimo to, Bad. Svakome se može desiti da napuni gaće! Mungos je gadan protivnik, zar nije tako, Trejpmene?

Truplo zareža. Mada su lekari plastičari učinili sve što su mogli, jasno se videlo da je Trejp-

menov nos veštački i da je iskrpljen u najvećoj meri. Bio je još groznije čudovište, napunjeno mržnjom i željom za osvetom. – Tako je, Vilice – reče. – Svako može da oseti uzmak...

»Odlično«, pomisli Rik. Niko ne krije da mrzi drugog. Bez opuštanja, bez verovanja. Zašto su vratili Trejpmena i ubacili ga kod njega i Kranka? Mirisalo mu je na podlost i do kraja dežurstva nije progovorio ni reč sa njima. Žvakao je plastiku i buljio kroz prozor, zanet svojim mislima. Trejpmen i Krank su izlazili i nešto se domundavali, ali on na to nije mnogo obraćao pažnju. Brinuo ga je Manuelito i reči Mungosa: ... sumnjali su da bi vas on suviše brzo ubio...

Zašto? Zašto? Zar ga je Manuelito toliko omrznuo zbog uniforme šintera. A zašto **on** nije hteo da pogleda istini u oči? Nije imao hrabrosti; jednostavno, bio je ukopan u prljavi Grad, zatvarao oči pred onim što su pokušavali da urade sa beguncima. Šta se nalazilo izvan kupola? Šta?

Pauzu između dežurstva iskoristio je da zbrise u Grad. To je bilo zabranjeno, strogo zabranjeno šinterima, ali Rik je odlučio da rizikuje. Morao je da sazna istinu o smrti prijatelja. Povećao je brzinu sve dok u daljini nije ugledao kupole Grada. Umešao se u gradsku vrevu i gužvu i strpljivo se provlačio kroz metež. Kako se približavao centru, gužva je bila sve manja, tako da je mogao mirno da se kreće. Pred visokom zgradom,

svom od sjajne plastike, u kojoj je bio smešten kompletan Centralni kompjuterski sistem Grada, parkirao je mobil. Na lice je navukao hladnu masku poslovnosti. Uzdao se u sreću, drskost i uniformu šintera. Pred uniformisanim licima androidi su zazirali. I onako je premnogo rizikovao, da bi sad odustao.

Hol je bio ogroman, ali prazan. Poneki manipulant prošao bi ne zagledajući ga. Prišao je liftu i pritisnuo tipku. Vrata su se bešumno otvorila i Rik uđe. Na poslednjem spratu izašao je. Ugledao je gipsano lice koje je netremice gledalo u njega.

Android!

Bio je očigledno zadužen da kontroliše ko ulazi u odaje sa kompjuterima i ko iz njih izlazi. Rik izvadi svoju identifikacionu karticu i pruži je gipsanom licu.

— Muni — reče. — Posao sa specijalnim ovlašćenjima i zadacima. Klasa A — 5, prim. Registruj.

Gipsano lice ništa ne odgovori. Uzelo je karticu i prišao zidnom kompjuterskom terminalu. Ubacilo ju je u prorez i otipkalo nekoliko puta po tastaturi. Ubrzo izadoše podaci identični onima koje je i Rik naveo. Svaka laž odmah bi bila registrovana, u slučaju da je odlučio da se drugačije predstavi. Ovako je prošao pored androida. Njega nije interesovalo zašto je Rik ovde i šta mu je potrebno. Niko nikada nije ulazio a da u prostorijama nije imao neposredno posla. Rikov blef je sasvim uspeo.

Uzeo je svoju karticu od androida i produžio hodnikom.

Kod velike prostorije, iz koje je dopirao lagan šum mašina, zastao je. Nije bilo sumnje — tu je bio mozak Grada.

Milioni bita informacija nalazili su se pohranjeni na ovom mestu. Tu je sve moralo da se nađe. Hoće li isti štos uspeti još jednom? Nije imao mogućnosti izbora.

Prešao je preko prostorije, ne obazirući se na dvojicu manipulanata koji su u dubini bili zauključeni svojim poslom. Radoznalost je ovde bila isključena i Rik je tome moga da zahvali što ga niko nije ometao.

Svetiljke su se neprestano palile i gasile kad je Rik prišao terminalu. Lagano je otkucao podatke iz svoje identifikacione kartice i naredio:

— Daj mi sve podatke o lecarskim nalazima i uzrocima smrti patroldžija Katera, Makfraja i Ladonge. Prioritet. Odmah. Izvrši.

Nekoliko sekundi je prošlo a da se ništa nije desilo. Rik je proklinjao sporost kompjutera koji je prekopavao po svojoj čudovišnoj memoriji. Mogao je naići neko ko će u njemu prepoznati uljeza, a onda? Moglo je svašta da se dogodi, moglo je...

Odgovor je iznenada blesnuo:

ODGOVOR ODGOVOR ODGOVOR
ODGOVOR
SVI PODACI O SMRTI USKLADIŠTENI
U CENTRALNOM KOMPJUTERSKOM
SISTEMU

POTREBNA ŠIFRA

PODACI SE NE DAJU BEZ DIREK-
NOG
ODOBRENJA UPRAVLJAČA
KRAJ KRAJ KRAJ KRAJ KRAJ KRAJ

To je, znači, predstavljalo sve što je mogao da sazna o smrti svojih prijatelja. Beni je dobio nož u leđa, ubica je bio kažnjen, ali time nije uspeo da zaustavi dalji tok događaja. Makfraj je izašao van mobila i bio ubijen. Rik nikada nije poverovao u priču o obrušavanju. Lekarski nalaz je sigurno pokazivao pravi uzrok smrti. Viktor je bio stari šinter i poznavao je pravilo: Nikad ne okreći leđa beguncu! A ipak je bio usmrćen s leđa!

Nije sumnjao da su nešto slično spremili i njemu. Ali, on se neće dati. Napašće prvi i znaće da udari.

Samo u jednom Flips je imao pravo: ovde su sentimentalni završavali svoj put.

18

U bazi je bilo mirno. Izgledalo mu je da niko nije primetio njegov odlazak. Parkirao je u garaži mobil i mirno se vratio u svoju sobu. Dežurstvo je počinjalo sutra sa onim tvorovima – Badom i Trejpmenom.

Ležao je u mraku i razmišljao. Gde se on sada nalazio? Cilj koji ga je privukao i ubacio među šintere bio je daleko od ostvarenja. Manuelito je bio među beguncima i on je to sada znao. Ali, Manuelito nije osećao ni najmanju želju za povratkom. Čak je želeo da učestvuje u lovu na Rika u tunelima smrti. To su bile Mungosove reče i nije imao razloga da u njih sumnja. Značilo je to da je s njegovim boravkom među šinterima svršeno. Bila mu je muka od svega, od ovih podlih i izopače-

nih faca, podmetanje i laži, surove igre lova na decu koja su bežala iz omrznutog Grada.

Grad...

Danas je ponovo bio u njemu. Vreme je prošlo, ali u njemu se isto tako uvrežila odvratnost. Pretrpane ulice, gužva i metež, život pod kupolama, norme koje su sve držale u snažnom stisku, bez mogućnosti za išta drugo.

Buljio je u mrak i pokušavao da dopre do sopstvene suštine, da ogoli poslednje delove svog otpora. Ne bi li sam sebi morao da prizna kako je sve oko njega laž, da život napolju ipak postoji, da stanovnici dolina jesu izvesnost? A šta je on radio? Pokušavao da svog polubrata vrati u okove iz kojih je pobe-gao. Zašto? Šta je on, Rik Muni, nosio u sebi, u telu i mozgu, šta ga je teralo na potčinjavanje Gradu?

Postojao je odgovor.

Morao je da se lično uveri. Da izade.

Ili su begunci zaludeni masovnom histerijom, ili...

Prvom prilikom. Prvom prilikom napustiće poslednje kupole putem kojim su i nestajali begunci. I znaće.

Jednom zauvek.

Debela ruka, s kratkim, mesnatim prstima na kojima su nokti bili urasli u meso, isključujući direktnu vezu sa Gradom. Izveštaj je bio uskladišten u kompjuter u bazi.

*Tako, Muni... Njuškaš...

... Nije ti bila dovoljna opomena smrt Katera, Makfraja i Ladonge. Ništa nisi shvatio, Muni. Ništa...«

Ruka otvori fioku i dohvati nargile sa parangom. Dim, Flips je osećao potrebu za dimom. Jedan dubok, opijajući, dim, koji će napuniti sve alveole u njegovim plućima, razbiti sumnje i strahovanja. Dim koji donosi slast, boje, lebdenje i poniranje... Dubok dim. Debele usne se obaviše oko tanke cevi i dim poteče. Tako... Tako...

•Muni... Suviše si se uobrazio. Nisi me poslušao. Sada si išao i u Grad, njuškao si, upao u kompjuterski Centar. Zašto si toliko glup, Muni? Zar si pomislio da možeš pročitati Grad? Jadni Muni...

... Misava želi tvoju glavu, i imaće je...

... Tako je to, Muni. Bio si, najzad, upozoren. Mislio sam da si mudriji od ostalih klipana koji su pokušavali da ometaju planove Grada i pomažu onim malim kobraima. Zarazili su te, Muni, i to je tvoj kraj. Ni ti nisi mogao dalje od toga...

... Šteta, Muni. Bio si mi simpatičan. Ali, moram da te... eh, sklonim... Dug, lep san. Zauvek. Biće bolno za tebe, Muni, ali svi se rađamo s bolom, živimo sa njim i bez njega ne možemo da odemo. Takav je zakon Grada, čoveče. I ti si to znao...

Dim, tako prijatan. Tako neopisivo opojan.

•Moram da se opustim, Muni. Počeo si da me zamaraš. Ali, sada je kraj. Jednom za svagda...

...Zbogom, Muni...*

Debela ruka pritisnu tipku na svom stonom terminalu. U jednoj sobi lampa se upali iznad vrata i mikrofona se oglasi.

Flips se naže nad mikrofona:

– Sutra – reče.

Onda povratak uz parang i duboko uzdisanje.

Rik Muni je već bio izbrisan iz Flipsovog pamćenja i sećanja. Rasplinuo se u maglovitom, opojnom dimu.

Trejpmen se podiže sa svog kreveta i izađe u hodnik. Kraj jednih vrata zastao je i prislonio uvo. Bio je zadovoljan onim što je čuo. Zloban osmeh zaškri mu na licu i on nastavi dalje.

Pred Badovim vratima zaustavio se i kratko pokucao. Vrata se otvoriše i Trejpmen iščeze unutra. Niko ga nije primetio.

Bad Krank je sedeo na ležaju i radoznalo gledao u njega.

– Pa? – reče. – Izgledaš zadovoljan. Je li Flips javio?

Trejpmen protrlja svoj namešteni, veštači nos.

– Sutra – reče promuklo – sutra.

19

U mobilu je vladalo ćutanje, dok je Rik vozio ka njihovoj poziciji. Primećivao je poglede koje su razmenjivali Trejpmen i Krank, ali je to pripisivao njihovom domundavanju. Obojica su imala kolu-umrtvljivače nerava, koje su držali u rukama.

– Osećam da ćemo danas imati dobar lov – reče Trejpmen. – Šta misliš ti, Vilice?

– Divno, – naceri se Rik. – Tada ćemo bar znati zašto radimo.

– Kud žuriš, Vilice – upade Bad. – Sve su mi se kosti razmeštale od ove vožnje! Lakše malo...

– A lova? – upita Rik sarkastično. – Ko pre na lice mesta, zgrabece više love. Male zmiје sigurno pripremaju izlazak.

Trejpmen ga je pogledao ispod oka.

– Bio si juče u Gradu, Vilice? – upita iznenada.

– Moj problem, Trejpmene.

– Mnogo njuškaš, Vilice – nastavio je Trejpmen, praveći se da nije čuo Rikovu opasku. – A to jednom šinteru može da škodi. Bila bi šteta da...

– Da mi se desi isto što i ostaloj trojici, jesi li to hteo da kažeš?

Truplo se nakezi:

– Upravo to, Vilice. Čitaš mi misli.

– To i nije naročito teško – reče Rik. – Ali, kad te već interesuje, reći ću ti. Bio sam u mrtvačnici.

– O? To je baš interesantno. Nisam znao da to još postoji.

– Ali ne u onoj na koju ti misliš. Ova, u kojoj sam ja bio druge je vrste. Lepo te klasifikuju, naprave ti kod i uskladište te pod određenim brojem. Postaješ broj taj i taj. Lepo i jednostavno. Postaješ jedan od bitova informacija u kompjuteru.

Znao je da je njegov odlazak bio registrovan i da to sigurno i Flips zna. Zato i nije imao razloga da bilo šta taji pred Trejpmenom i Krankom. Bilo mu je sasvim svedjedno.

Trejpmenov ispitivački izraz lica se promeni, kao da je iznenada odlučio da mu poveruje:

– Baš ti hvala za informacije, Vilice. Pa, kako su tvoji stari ortaci?

– Neću više o tome, Trejpmene – odsečno ga prekide Rik.

Bad Krank je našao za shodno da se uplete:

– U čemu je stvar, Vilice? Nisu se pazili u dovoljnoj meri, to je sve.

– Kako bi bilo da svima učiniš uslugu, Bad, i da umukneš – reče Rik. – Tvoj prijatelj je to već učinio. Ako je mogao on, možeš i ti. Treba samo i da pokušaš.

Ćutanje se produžilo do određenog mesta. Rik parkira mobil i uključi sonar. Bili su spremni.

– Tu su, – promrmlja Bad, bušeći pogledom Rikova leđa. Nije opažao da je Rik u retrovizoru dobro pratio njegove pokrete lica i ruku. Te male zmiје osećam po mirisu.

Nervozno je stezao kolu, pogledajući kroz prozore. Rik mu uhvati pogled. Zavukao je ruku u džep i izvadio paketić žvakaće plastike. Pružio ju je Badu i sa puno ironije rekao:

– Evo ti ovo, pa uživaj. To pali protiv ujeda kobre.

Sonar je zapištao i Trejpmen poskoči. Gadno lice iskrivi mu se u pohotnu grimasu. – Kreći, Vilice! – zaurlao je. – Ovo je veliko kretanje! Bad, budalo! Ne spavaj otvorenih očiju, budi spreman! Šta je, Vilice, hoćeš li već jednom?

Rik bi ga rado razvukao po vilici, ali nije želeo da komplikuje. Hteo je da se nekako izvuče od ove dvojice i da prati begunce, samo mu ništa pametno nije padalo na pamet. Pokrenuo je mobil. Izbiti su na

drum i ugledali veliki oblak prašine.

— Oni su! — zakreštao je Bad.

— Oni su, Trejpmene! Lova, ispred nas vidim lov!

Bila je to zaista velika migracija. Dvadesetak dvotočkaša grabilo je otvorenim drumom ka poslednjim kupolama, pokušavajući da što pre pobegnu od mobila koji ih je pratio. Rik je znao da je na otvorenom mobil brži i snažniji: mogli su da ih skidaju na miru. Zašto su izleteli, i da li su samo ovde? Verovatno su krenuli sa svih mesta i iz svih skloništa: negde će i uspeti da se probiju.

Upali su među njih silovito. Trejpmen je urlao kroz otvoreni prozor mobila i ispaljivao naboje iz svog kolua, Bad Krank, s druge strane, činio je isto, dok je Rik želeo da sačuva glavu od projektila koji su bubnjali o mobil. Bičevi energije obarali su begunce, koji su odskakali kao sitne lutke i padali na tle. Nekoliko njih udarilo je u punoj brzini o mobil koji je krivudao levo-desno. Leteli su kroz vazduh i dočekivali se na noge ili ostajali da nepokretno leže. Kolu-umrtvljivač sejao je pravu pustoš i videlo se da begunci ništa ne mogu svojim bumeranzima. Uskoro, nijedan dvotočkaš nije bio u pokretu. Dva urlajuća ludaka poskidala su ih udarima energije. Trejpmen se iskezi:

— To je sve, Vilice! Video si kako to radi pravi šinter! Nijedan nam nije umako! Bad! Hajde da ih pokupimo...

— Ali... — zamuca Bad.

Trejpmen ga ošinu pogledom:

— Bedna kukavice! Zar ne vi-

diš da su totalno razbijeni! Kolu ih je sasvim umrtvio! Čega se plašiš, kućkin sine? Ne mogu, onesposobljeni da te ujedu, budalo!

— Da ih ispitamo? — nakezi se Bad. — Možda znaju gde im je maskirani predvodnik, a?

— Umukni, huljo! — viknu Rik, zgrabivši ga za vrat. — Nećeš ti nikoga ispitivati, jesi li razumeo?

Badove oči iskočiše iz duplji dok je pokušavao da Rikove ruke skloni sa svog vrata. To je bio trenutak koji je Trejpmen čekao. Uperio je kolu u Rika i dreknuo:

— Dosta, Vilice! Pusti ga i izlazi napolje!

Rik gurnu Bada, koji udari glavom o sedište i jeknu. Bio ga je gotovo ugušio snažnim stiskom. Krkljao je i trljao pritisnuto mesto.

— Ubij ga, ubij ga! — pljuvao je i pretio — umalo me nije ugušio, prokletnik!

Trejpmen se isceri:

— Polako, Bad, polako... Ovo je trenutak koji sam dugo čekao. Znaš li to, Vilice?

Rik je stajao kraj mobila posmatrajući Trejpmena. Bio je bez svog kolua, i to je bila neoprostiva glupost. Opreznost mu je popustila i dozvolio je da ga iznervira Badova idiotska upadica. Tako je izgubio iz vida ovo mesište, koje sada drži oružje upereno u njega. Flips! On je stajao iza svega i sigurno je naredio da ga likvidiraju. Time se zatvara krug — Beni, Džoe, Viktor, i sada, on. Kako je mogao da bude tako glup i neoprezan?

Trejpmenov novi nos je podrhtavao a lice u salu treslo se od smeha:

– O, Vilice... pa šta si mislio? Da si pokupio svu mudrost Grada? Vidiš, sada mogu sve da ti kažem...

– Ne mnogo više od onoga što i sam znam – prekide ga Rik.

Ali, Trejpmen nije želeo da prekine svoju predstavu.

– Uplašio si se – reče. – Osuđen si, Vilice, i ja ću to da izvršim. Igrao si protiv Grada, a to je zločin za koji postoji samo jedna kazna. Smrt!

– Nemam pojma o čemu govoriš – reče hladno Rik.

– Govorim o tvojim pokušajima da miniraš šintere. Zato si se i uvukao među nas, Vilice, ali ti nije uspelo. Flips te je odmah pročitao...

Rika je ovo počelo i da zabavlja. Budala se trsila svojom prizemnom mudrošću. Možda je tako postojala mogućnost da se izvuče. Bad je još uvek bio u mobilu, prilično neupotrebljiv, a ovo truplo brbljalo je gluposti.

Samo kad bi se približio još neki korak, onda skok i...

– ... Ali, sada si uplašen. Razumem te, Vilice, i treba da te plaši. Najzad, radi se o smrti. I kako se ti ponašaš: umesto da bežiš, ti stojiš. Šta čekaš, Vilice? Milost?

– O, prekini već jednom!

– Polako, Vilice, polako. Trejpmen prekida kad on to želi, jasno? Da li ti tako više odgovara? A sad pogledaj oko sebe... Svi tvoji mali prijatelji su onespособljeni, leže i čekaju da ih Bad i ja pokupimo. A ti, Vilice? Jesi li **ikada** uhvatio jed-

nog begunca? O, ne, ne! Muni Vilica to ne radi. A neko se upitao: zašto?

– Zbilja, zašto? – Rik se ironično nasmeja.

– Zato što si ih puštao, otvarao im mogućnost da beže izvan Grada. Ti si bio veza onih spolja i ovih malih zmija! Toliko šintera a tako mali učinak! I nije uspelo, Vilice. Ovo je kraj, budi u to siguran!

Bad Krank se iskobelja iz mobila:

– Daj da ga ja sredim, Trejpmene... Gotovo da mi je iščupao grkljan... Ubiću ga...

– Rekao sam, polako... – prekide ga Trejpmen. – Sve u svoje vreme, Bad. Danas nam je bio naporan dan i imamo pravo na malu zabavu, uz dodatnu premiju za odstranjivanje izdajnika.

– Hej, Trejpmene! – zaurla Bad. – Pogledaj ovamo! Vidi ko leži ovde!

Rik pogleda u tom pravcu i sledi se. Među ostalim beguncima, u prašini i kršu, ležalo je i telo u crnom. Mungos!

Trejpmen se naceri:

– Tamo leži tvoj stari drugar, Vilice. Ne treba više od jednog pogleda da ga identifikujemo, ili ti možda misliš drukčije?

– Ti si manijak, Trejpmene. Sa takvima kao što ste ti i Krank Grad može samo da propadne. To je jasno.

– Mnogo laješ, Vilice. Vidim da te je dotuklo to što je Mungos sa nama. Nadam se da nije mrtav. Dugo, **dugo** ću da ga ispitujem...

– Učinio bi mi najveću uslugu, Trejpmene, kad bi zavezao taj tvoj prljavi jezik. Vрати se u

svoju rupu, kojoj kao pacov, i pripadaš.

Trejpmen riknu i ispali naboj. Udar kolua pogodi Rika iznad kolena i on se zatetura. Strašan bol udari u nogu kao spoj vatre i leda, kao grč koji ga umrtvi. Pokleknuo je i pao na drugo koleno. Užasni bol obuzeo mu je mozak.

– Moli, Vilice, moli, i možda ću brzo da te ubijem... – drao se Trejpmen.

– Čekaj, čekaj! – viknuo je Bad. Pritrčao je palom Riku i počeo da ga šutira nogama. Usta su mu bila otvorena, vilica opuštena, a niz bradu mu je curila slina.

– Ovo, i ovo, i ovo... – govorio je i udarao. – Zar si mislio da ću zaboraviti one batine, a?

– Bad! – uzviknu Trejpmen. – Postaraj se da ga ne ubiješ. Želim da lično uživam u tome...

Rik napreže volju i zahvati Kranka za petu, i izvrnu je u stranu. Badovi udarci nisu mu mnogo naudili, tako da je snažno povukao Badovu nogu. Bad izgubi ravnotežu i zaljulja se. Rik snažno povuče i Krank tresnu na tle. Pokušao je da udari Rika u glavu, ali ovaj ga okrenu i strašno tresnu njegovom glavom o branik mobila. Krank se mlitavo opusti. Bio je mrtav, sa slomljenom lobanjom.

Trejpmen se zlorado nasmeja:

– Glupi Bad! Znao sam da ćeš ga srediti, Vilice, ali ovako je ponajbolje! Trejpmen neće ni sa kim da deli lov! Sad smo sami nas dvojica, Muni... Oduzimaću ti deo po deo, vrlo polako i vrlo bolno... Na kraju, ostaćeš

kao riba na suvom. Vazduh je svuda oko tebe, a tvoja pluća neće moći da se pokrenu... Šta kažeš, Vilice?

– Nosi se, Trejpmene!

Trejpmen zaškruta zubima i prinese kolu njegovom obrazu.

»Glup kraj«, pomisli Rik, »Vrlo glup kraj«.

20

Ali, taj kraj nije došao. Pre nego što je Trejpmen mogao da ispali naboj iz kolua, nešto zazvižda kroz vazduh. Bumerang pogodi vrh kolua i naboj, koji bi ispaljen, udari desno od Rika. Kolos zaurla i odskoči u stranu. Rik brzo potraži zaklon iza mobila. Bumerang! Još neko od begunaca posmatrao je događaje. Ko?

Odgovor su bile tri male prilike koje iskočiše iz okolnog krša. Rik ih odmah prepoznao – Rič, Sen i Robi, njegovi goniči iz tunela smrti!

Trejpmen nacijsa i opali, ali tri mala tela nisu bila na malopredšnjem mestu. Odskočili su hitro i izbegli mlaz energije. Razbili su se po kršu, smejući se i podvriskujući. Rik je ležao iza mobila i grozničavo razmišljao. Koliko toga su videli? Jesu li sve posmatrali iz početka ili ih je vodio trenutni impuls? Ili je sve ovo deo njihove igre?

»Do vraga«, pomisli, možda te male kobre žele da isprobaju na obojici svoj ujed i zato su intervenisale. Možda Rič još nije zaboravio svoj poraz, a ni ostala dvojica. Mungos je bio onesposobljen i u Ričovoj osveti više nije postojala prepreka. A sada

je dobio na poklon još jednog šintera.

Bio je bez oružja, u nepovoljnom položaju, ukočenog kolena, izubijan i ranjen. Šta je mogao da očekuje?

— Vilice! — čuo je promukli Trejpmenov glas. — Hej, Vilice!

— Šta hoćeš, Trejpmene? — odgovorio je motreći okolinu. Gde su se izgubila ona trojica? Kako da uđe u mobil a da ne bude pogoden? Bilo je to gotovo nemoguće. Morao je da ustane, i, ovako polupokretan, da se ugura unutra. Do tada, mogli su nekoliko puta da ga izgube. Ne, morao je da ostane da leži i očekuje svoju šansu.

— Da se udružimo, Vilice. Šta kažeš, a? Ja imam kolu i u prednosti sam, ali i ti si šinter... Zašto da ti ne pomognem, bolje je da smo zajedno... Šta kažeš?

»Samo pričaj, budalo«, mislio je Rik, »time vrlo lepo odaješ svoj položaj«.

Osmotrio je okolinu i bio je prilično zadovoljan. Mobil ga je štitio спреда, a krš mu je koliko-toliko štitio leđa. Jedino bi neko, ako bi se popeo na vrh, mogao da ga gađa i pogodi. Sve dotle bio je u relativnoj sigurnosti.

— Možeš da se nosiš, Trejpmene, u svoj lepi Grad! Pre bih se udružio sa zmijom nego s tobom!

— Ubiću te, Vilice! — čuo je urlanje Trejpmenovo. — Grada mi, ubiću te! I tvoja prokleta sreća ima kraj!

Rik ga nije slušao. Pipao je lagano rukom ivicu mobila. Grč u nozi je prolazio, ali je i dalje davoljski bolelo. Vrata! Napipao je vrata i podigao pogled. Do vraga, opsovao je nemo, kvaka

je bila još suviše visoko. Vрати pogled ispod mobila i nastavi da osmatra.

Trejpmen je osećao kako mu hladna jeza silazi niz kičmu. Prvi put našao se u podređenom položaju. Prokleti Muni! Prozreo ga je i sada je bio sam protiv četvorice! Gde li su one male zmiје? Prostudirao je svoj položaj — nije bio baš utešan! Bad je bio mrtav, Muni Vilica bio je okrenut na drugu stranu, sigurno u dosluhu sa beguncima... Jedino su mu leđa bila zaklonjena ovim kršem. U rukama je držao kolu-umrtvljivač kojim je mogao sve lepo da ih naslaže na gomilu, samo da... Onda se ukoči od iznenadne misli.

Dejstvo udara kolua ne traje večito!

Šta ako uskoro svi koji leže počnu da se podižu i da se osvešćuju? Šta je mogao sam protiv dvadesetak begunaca i Mungosa? Zatrese ogromnom glavom da se razbistri. To nije valjalo, morao je brzo da donosi zaključke i da hitro reaguje. Nije mogao stalno da čuči u zaklonu dok mu se tri zmiје šunjaju oko glave.

Polako i oprezno je izvirio napolje. Muk.

To je moglo da predstavlja i dobar i loš znak. Šunjao se leđima pribijen uz krš, šarajući očima levo-desno. »Gde li su, do vraga«?

Začuo je kotrljanje s svoje desne strane. S mukom se zastavio da ne ispali naboj u tom pravcu. Prsti su mu se zgrčili nad obaračem.

»Polako, Trejpmene«, pomislio je, »ne izleći. Stari trik. Sače-

kaj da miševi izlete iz rupa, onda su tvoji. Ti si još uvek najbolji».

Nešto se strelovito pokrenu u njegovom vidnom polju i on se saže. Bumerang udari o krš iznad njega. Refleksi su mu još jednom spasli život. Ispalio je naboj u pravcu odakle je doleteo bumerang i začu bolni krik!

»Ha! Jedan manje«!

Robi istetura i sruši se na tle. Grč ga je obuzeo i nije mogao da se pokrene. Nalazio se u dubokoj nesvestici. Trejpmenov hitac pogodio ga je u leđa.

»Tako, stari, tako. Ne postoji begunac koji je dorastao Trejpmenu, starom šinteru! A kasnije...«

Osetio je prijatnu nadražnost pri pomisli da će biti svi njegovi, bespomoćni i slomljeni. »Kasnije...«

Na maloj čistini gotovo se spotakao o rastureni krš. Nije mogao da osmatra na sve strane. Nešto fijuknu kraj njega i on odskoči. Sada ih je spazio. Dvojica su izronila ispred njega, držeći u rukama svoje oružje.

Otkrili su se. Nije bilo sumnje da su to ostala dvojica iz grupe. Jedan je ležao iza njega. Ovo je bila i prednost za njega, ali i nepovoljnost. Mogao je odmah da nišani u jednog, ali je poznao njihovu brzinu i pokretljivost. Prozreo je njihov plan. Kad bude nišanio na jednog, drugi će baciti svoje projekte. Jedan se žrtvovao za drugog. Lukavo, ali Trejpmen je kralj šintera. Još uvek!

Kleknuo je na jedno koleno, tako da bi predstavljao što manji cilj. Namerno je izabrao levog, sa gustom i kovrdžavom

kosom, praveći spore pokrete. Drugi se zaletio i zamahnuo. Trejpmen hitro okrete kolu i ispali naboj u malo telo koje se približavalo. Pogodio ga je u skoku, pre nego što je uspeo da baci svoj nož. Sen se trznu u vazduhu i prući se po tlu.

Ali, Rič više nije oklevao. Monstruozi šinter ih je pročitao i Sen je ležao u prašini. Zamahnuo je i iz ruke izbacio bumerang, a zatim strelovito izbacio i nož, znatno niže. Okrenuo se i potrčao.

Nije išlo. Trejpmen izmače pred nožem i ispali naboj koji sustiže Riča i baci ga na krš. Ovaj muklo jeknu i umiri se.

Bumerang ipak pronađe svoj cilj. Udario je u Trejpmenovo rame i duboko se zario. Džin jauknu i ispusti kolu iz ruke. Urlikao je od bolova, pokušavajući da iščupa sečivo. Cimnuo je, i najzad uspeo. Krv šikne u mlazu i bol preplavi Trejpmena. Išcupao je iz džepa komad lepljive plastike i pritisnuo ga na ranu. To nije moglo da smanji bolove, ali je zaustavljalo krv.

Osetio je silan gnev. Neko je morao da plati za sve ovo. Zmije, te male zmije krive su za sve! Sa bumerangom počeo je da se približava onesvešćenim beguncima.

Rik se kretao u cik-cak pognutom položaju, pažljivo osmatrajući. Ta čudna tišina najviše ga je zabrinjavala. Nelagodnost bi mu prostrujala kroz celo telo sa svakim otkucajem srca. Rik nije bio uplašen, ali nije mogao dugo da podnese ovakvu neizvesnost. Nedaleko od njega vi-

rio je iz krša jedan stub sa žicama koje su se tresle. Taj zvuk ga je smirivao, tako da je nelaagodnost polako izlazila iz njega. Trudio se da maksimalno vlada svojim čulima, kako bi u prvom trenutku mogao primetiti svakog ko se približava ili naslutiti opasnost. Ali, posredstvom tih napetih čula putovao je i strah, iznenada se javio, tako da se sad provlačio kroz njega kao kakav živi stvor.

Strah... strah od malih, divljih otpadnika kojima je on uskraćivao slobodu kojoj su težili. Bio je još uvek šinter, znao je da Rič i Sen žele njegovu kožu, njihovi bumeranzi mogli su u svakom trenutku da odnekud izlete kao smrtonosni ujadi kobre. Strah ponovo učini nekoliko snažnih naleta na njegovu volju, pobrka mu nesredene misli i unezveriga. Onda se smiri neko vreme. Izgledalo je kao da se za trenutak povukao ili izgubio u jačini. Rik duboko odahnu.

Bacao je široke i brze poglede oko sebe. Sad je kompletno shvatio svoj položaj. Bio je bez oružja, golih ruku i još uvek neoporavljene noge. Odmakao se dosta od mobila i njegove zaštitničke kutije, ali smatrao je da bi mobil isto tako mogao postati i smrtonosna klopka.

Osećao se usamljenim i slomljenim. Stomak mu se stezao a grudi su se brzo nadimale. Celo telo mu se treslo i on se pitao hoće li u odsutnom trenutku moći da se kreće, da podigne ruke u odbranu. Rik stisnu zube, pokuša da savlada jezu koja ga je podilazila i koju su izazivali nedoumica i strah.

Ostala je još jedna krivina i on oprezno počeo da joj se približava. Ugleda odbačeni begunčev nož i saže se. Sa oružjem u ruci dobio je sigurnost koja mu je nedostajala. Opresno virnu i sledi se nad prizorom koji je ugledao. Zatim jurnu.

– Trejpmene!

Rikov urlik zaustavio je kolosa u pokretu. Naglo je odskočio u stranu i divlje se obazreo. Onda je ugledao svog najvećeg neprijatelja. Rik Vilica stajao je desetak metara dalje, ispružene ruke u kojoj je čvrsto stezao begunčev nož.

– Ti! – Živ si, dakle! – reče Trejpmen.

– Šta si nameravao, podlače!

– odvrati Rik. Masa sala i mišića pognu se i krete k njemu. Džin se kezio a iz razrogačenih očiju izbijao je čudan sjaj:

– Ubiću te, Vilice, razneću te po čitavom slagalištu, Grada mi!

– Lud si! – reče Rik. – Hteo si da ih masakriraš.

Obigravali su jedan oko drugoga kao divlje životinje. Medved protiv vuka, sirova snaga mišića protiv brzine i okretnosti, ludilo protiv lucidnosti.

– Ubiću te... ubiću te... – mrmljao je izludeli Trejpmen. Zamahivao je ošt看 sečivom ka Riku koji se povlačio, želeći da ludaka oduvče što dalje od palih begunaca. Video je da su se osvestili, ali da su još uvek nemoćni da se pokrenu. Bili bi potpuno bespomoćni pred razjarenim ubicom.

„Lud je“, pomisli Rik, „neko od begunaca ga je ranio i po-

gled na sopstvenu krv izazvao je ludačko besnilo u njemu. Setio se ranijeg ranjavanja od strane Mungosa i strašne rane koju je imao na licu. Svest je iščezla ko zna kud i ustupila mesto ludilu«. Trejpmen nasrnu, ali Rik ustuknu i izbeže napad. Osetio je da ga peče noga, bolelo je, ali njegov snažni organizam odolevao je naletima bola. Bio je sam, predstavljao je jedinu prepreku i živu branu između svih begunaca i manijaka. Srećna okolnost bila je što nisu aktivirali svoj poziv, tako da iz baze nisu mogli znati šta se ovde dešava. Inače...

Bumerang mu zapara nadlakticu i zaseče meso. Ovo je bio Trejpmenov brz napad. Umalo se sve nije završilo.

Rik je znao da u frontalnoj borbi nema šansi. Trejpmen je upravo išao na to, da se dohvate u koštac i da ga savlada sirovom snagom i svojom telesnom masom. Tražio je rupu u Trejpmenovoj taktici borbe, eskivirao i izbegavao sudare, makar i po cenu lakših ranjavanja. Uporno je skakutao i dražio kolosa mahanjem noža ispred njegovog lica. Trejpmen je režao, psovao i divljački sekao vazduh svojim bumerangom. Skakutalo ispred njega kezilo mu se u lice i izluđivalo ga. Kroz zamagljeni, izludeli mozak sevale su izbezumljene naredbe: napadni! Zaseci! Ubij!

Pred Rikom se nalazila zver koja je želela da ga proburazi. Trupkanje njihovih čizama dizalo je prašinu i stvaralo buku. Zašto se Mungos ne osvesti? Prokleti kolu! Rik pomisli kako u ovoj demonskoj igri najmanja

neopreznost može zveri dati šansu da ga smoždi. On se reši da skupi dah, da napregne svu snagu i da umakne zveri. Ali, Trejpmen ga je pratio u korak, u njemu je video objekata mržnje, sve svoje neuspehe i poraze. Rik je gotovo mogao osetiti kako se neopisiva težina umora svaljuje na njega, kako mu pokreti postaju sporiji a dah sve teži. Sećao se ranije doživljenih stvari, pokušavao je da uspostavi kontrolu nad pokretima koji su bili manje-više refleksi, nad vidom, sluhom i mislima. A onda se seti kako se on ne napreže da pobegne od ove jezive zveri u ljudskom obliku, već i da brani nešto što je od sebe dugo potiskivao. Sve se to stopi u jednu celinu i Rik Muni, zvani Vilica, ponovo postade mehanizam veštih pokreta, brz i ubistven.

Trejpmen je jednom rukom držao bumerang a drugom je čupao iz krša različite predmete i bacao ih na Rika. Pravio je čudne pokrete, kezio se, mumlao i neprestano se približavao. Rik proceni šanse koje su mu ostajale ako bi bacio nož. Postojala je mogućnost da ne pogodi vitalno mesto, nego da samo rani Trejpmena i time ga još više razjari. Dalje uzmicanje postajalo je nemoguće: morao je da stupi u akciju. Sve je zavisilo od jednog jedinog hica.

Kao da je pročitao njegovu nameru, Trejpmen urliknu i baci se napred. Rik izbaci nož koji polete ka truplu i zari se u ruku koja je držala bumerang. Džin vrisnu i ispusti bumerang. Jednim pokretom iščupao je sečivo i daleko ga odbacio.

— A sada, Vilice... — promrm-ljao je besno — sada ostajemo samo ti i ja...

21

Zver je zarila svoje kandže u njega.

Valjali su se po tlu, po prašini prošlosti, znajući da mrze jedan drugoga celim bićem. Bol je uba-dao Rika prodirući sve dublje u njegovo telo. Između njega i na-pasti koja se trudila da ga šćepa za grlo stanje je postalo nepodnošljivo. Primaio je udarce i zadavao ih, ali to je bilo isto kao da je golim šakama udarao po kršu oko sebe. Trejp-men je bio neosetljiv na Rikove udarce, pokušavao je da ga zgrabi za grlo i stegne svojim ručerdama. Da nije izmakao glavu, Trejpmenov udarac bi mu je smrskao. Izmigoljio se nekako i džin se svali na tle. Rik mu posla par udaraca, ali ga nije ni uzdrmao. Ludilo je gonilo Trejpmena da nasrće naslepo, da se nada u svoju ogromnu snagu i čelični stisak.

Teturali su se, padali, udarali jedan drugog i nastavljali dalje. Neosetno, vratili su se odakle su i pošli. Našli su se na mestu gde su ležali begunci i sam Mungos. Niko od njih dvojice nije gledao oko sebe, gledali su da jedan drugoga pogode u neko vitalno mesto i okončaju borbu.

Trejpmen zamahnu i Rik se izmaće, ali oseti bol u nozi i nezgodno posrnu. Izgubio je drago-ceni sekund-dva u povraćaju ravnoteže, što njegov protivnik iskoristi. Masivno telo poklopi ga i Rik tresnu o tle. Kotrljali su se sve dok se ne zaustaviše.

Ovoga puta Trejpmenove ruke se sklopiše oko Rikovog vrata. Zver je bila na njemu, osećao je kako njeni nokti uranjaju u nje-gov vrat. Rik prikupi svu snagu i zakopa prste u Trejpmenove očne duplje. Džin urliknu i za trenutak popusti pritisak. Ri-kovo koleno se savi i brzo ispravi i kolos bi odbačen u stranu. Riknuo je i išćupao ve-liku šipku iz krša, zamahnuvši njom ka Rikovoj glavi. Udarac promaši, ali ipak pogodi Rikovo rame. Mišići su delimično amor-tizovali udarac, ali jak bol go-tovo paralisa Rikovu ruku. Trejpmen iskoristi momenat i baci se na njega. Zver je svoje prste kao oštre kandže zarila u njegovo grlo i one su sada zadi-rale duboko, u samu srž života.

Rik oseti kako ga obuzima očajanje. Srce mu je lupalo od straha, učinilo mu se da i zver oseća kako njegov otpor slabi i da još bešnje navaljuje na njega. Dah je izlazio iz njegovih pluća, otimao se, ali Trejpmen je pose-dovao čudovišnu snagu. Rikovi prsti napipaše nešto duguljasto i oštro. Ruka mu dohvati sečivo i povuče ga naviše.

Udarac pogodi Trejpmena di-rektno u vitalno mesto i njegove oči se napuniše nevericom, bo-lom i smrtnom maglom. Jeknuo je i svalio se sa Rika. Iz grudi mu je virio nož nekog od begu-naca. Rik je samo tome mogao da zahvali za svoje spasenje. Zvez ga je bila gotovo ugušila.

Polako je ustao, iscepan, iskr-vavljen i pretučen. Oteturaio je nekoliko koraka u pravcu mo-bila, ali nije uspeo da dode do njega. Svalio se u prašinu, oseća-

jući kako mu svest bleedi i nestaje pred ništavilom.

Mislio je da je pao u san. U stvari, to je bilo bunilo. Kad je dva-tri minuta kasnije ponovo došao sebi, on otvori oči. Zatrepta ukočenim očima i pokuša da razazna gde se nalazi. Ležao je na boku, među beguncima na razbojištu. Video je kako se mnogi pokreću, ustaju, ispomažu druge. Na svaki pokret koji bi učinio, bolovi bi još više porasli, ubadajući ga besno i prodirući još dublje u njegovo telo. Da bi ih otklonio, on ostade nepomičan.

»Sve je gotovo«, pomisli. »Rik Muni ne postoji više kao šinter. Okrenuo se protiv njih, zauvek. Sve je to samo san... Jedan ružan, bunovan san«.

Ali, mala tela su se dizala, gledala, promicala okolo. Sakupljali su se, pipali nepokretna tela Kranka i Trejpmena, okretali se k njemu, pokazivali prstima, došaptavali se...

San je postajao stvarnost. Vatra i plamen sagorevali su u njegovom telu, prepuštajući mesto hladnoj jezi. Prilazili su mu sve bliže. On je bio svestan, otvorenih očiju, gledao je u njih. On, šinter u prašini, do njihovih nogu... Nem i bespomoćan.

Vide nekakvo bledo i malo lice koje se unese u njegovo. Gotovo istovremeno iskrsnu još jedno sa stisnutim usnama koje su skrivale prave namere. Usne su se stezale da iz njih ne izađu reči optužbe. Mrke oči sijale su kao u groznici, dok plamen Rikovih zenica ne proguta celo to lice. Bio je svestan udaraca ko-

jim ga obasipaju a opet skoro nije osećao bol: novi bol jednostavno nije mogao u njegovo telo. Uskrsnuše i druga privide-nja: mala lica puna bola i strave, lica izgubljene nade, lica osvete, lica koja su nagoni mrzela šintere. Sva ta lica begunaca gledala su u njega i govorila mu rečima bezglasnim, pokretima i udarcima kojima su ga obasipali.

Neko od begunaca saže se i dohvati pali bumerang. Za njegovum primerom podoše i drugi. Počeli su da se preteći primiču telu koje je još uvek nosilo šintersku uniformu, telu koje je bilo obamrlo i uvijeno u bol.

Pre nego što je iko od njih mogao da upotrebi svoje oružje, jedna crna prilika osujeti njihov nameru. Mungos je pravovremeno reagovao. Pri tome maska spade sa glave i duga, vatrena kosa prosu se po Mungosovim ledima.

Rik je stajao nasuprot Mungosu. Ovoga puta maske nije bilo. Činjenica da je Mungos bio devojka Rika je prilično iznenađila. Posmatrao je njenu glavu i telo, njene ruke, dugačke prste, kojima je tako vešto baratala bumerangom. Polako je podigao pogled i sreo se sa njenim očima. Njen pogled kao da mu je govorio da ona zna kako je on ne samo kritički posmatra nego i šta pri tome misli. Osmehnula se, i to je sada bio praznik za Rika.

— Čudite se da Mungos nije ono šta ste zamišljali? Vidim vam iznenađenje i nevericu na licu.

– Priznajem, – reče Rik – nisam na to pomišljao. Zar su svi stanovnici dolina tako lepi?

Rumenilo prelete njenim obrazima:

– Ima i lepših, to i nije najbitnije.

– Da, – uzdahnu Rik – to i nije najbitnije. Uvek i iza svega ostaje Grad. – Pokazao je rukom u daljinu.

– Nas ne interesuje Grad – nastavi devojka. – Uzgred... ime mi je Satea.

– Satea... – promrmlja Rik – zapamtiću.

– Kao što sam rekla, stanovnike dolina ne interesuje Grad, ni njegovi žitelji. Mi smo vas uvek ostavljali na miru.

– Vi nas?

– Da. Poznato nam je da je Grad slao pojedine ekspedicije, sastavljene od robota ili androida, s ciljem da ispituju sve okolnosti i mogućnosti života napolju.

– Koji je nemoguć – progunda Rik prekinuvši je.

Satea ništa ne reče. Zagone-tan osmeh prelete njenim licem:

– Pokušali su i da zarobe nekog od stanovnika dolina, ali to smo uvek sprečavali. Nismo dozvoljavali da Grad pruži svoje pipke dalje od svojih kupola. Šta se dešavalo unutra, to nas nije interesovalo. Imali smo dosta svojih problema, jednostavno smo ga ignorisali.

– Zašto? – upita Rik. – Zar nije bolje da ste saradivali?

– S kim? Videli ste i sami šta Grad čini od svojih stanovnika. U njemu je utkano prokletstvo prošlosti, koje je i dovelo do ranijih kataklizmi. Grad je zao i tu

zlobu želi da nametne okolnoj prirodi. Mi smo se odupirali i uporno vas ostavljali na miru.

– A begunci?

Satea se zamisli. Njeno lice je postalo ozbiljno i zategnuto:

– To je nešto drugo. Deca, ili begunci, kako ste ih vi nazvali, počela su da dolaze. Pronalazila su pukotine u kupolama, skrivala se u slagalištima, kretala se k nama. Šta smo mogli da učinimo? Deca su želela život na koji su naišla, morali smo da im pomognemo. Mada je i među nama došlo do sukoba mišljenja. Mnogi nisu želeli da se pletu u gradske probleme.

– Vi ste ih snabdevali svim što im je bilo potrebno?

– Svakako – odgovori Satea. Pred Rikom više nije bio osvetnički Mungos, već žena koja je osećala ono što on nikad nije osetio kod Manuelita. Zurio je u tu razotkrivenu istinu, u svoju glupu beznadežnost, razočaranje i promašaje. Šta je on želeo sa Manuelitom? Zar je očekivao da bi Grad poštedeo njegovog polubrata i da je uspeo da ga vrati? Kako je mogao da bude toliko lud u nerealnim očekivanjima?

– Mi smo im pomogli... Organizovali smo prihvatilišta u slagalištima, izrađivali im potrebne dvotačkaše, obučavali ih u veštini rukovanja odbranbenim sredstvima, u svemu što je moglo da im pomogne. Decu nismo mogli da vratimo nazad. Nijedno nije želelo da se vrati u Grad.

– Ali, kako su ostala znala za to?

– U gradu postoje ljudi koji delom razumeju ono što su prvo

deca shvatila. I bili su voljni da pomognu. Kao što vidite, mi se nimalo ne razlikujemo od stanovnika Grada. Ulazili smo i stupali i kontakte. Deca su nam davala adrese, imena. Išli smo na sigurno. Viktor Ladonga bio je jedan od takvih... krug se proširivao, bilo je sve više pristalica. Ali, istina je za starije bila bolna...

– Istina? Kakva istina? – upita Rik.

Da li je u Sateinom pogledu video bol, tugu, saučešće?

– To... to ćete morati sami da spoznate – rekla je tiho Satea. – Ja... ja vas razumem, Muni... Rođeni ste u Gradu, odrasli u njemu, prihvatili sve ono čime su vas kljukali i radili sve ono što su vam određivali. Postojao je za vas samo Grad i spržena zemlja napolju, bič radijacije koji još uvek pretil. Zašto bi vam se javila pomisao da to, možda, nije istina? Gledali ste filmove, slušali... Vi dišete dahom Grada, razmišljate načinom Grada, volite i mrzite načinom Grada, sve na način Grada. Zauvek.

– Ne! – uzviknu Rik. – Ne! Ja... možda... možda je sve tako... ali, da, istina je da sam u početku hteo da vratim Manuelita. Vaše reči su me otreznile, tamo dole pred tunelima smrti. Manuelito me je mrzeo i želeo je da učestvuje u lovu. Razmišljao sam – zašto? I zaključio da je u meni video uvek i samo Grad. Bolelo je, ali to mi je otvorilo oči. Shvatio sam da Manuelita pokreće nešto jače, mnogo jače nego što je labava veza sa Gradom. Mi, stariji, bili smo ispunjeni tim.

– Svi – reče Satea. – Kasnije su sagledavane činjenice, kao Ladonga, kao Kater, kao još mnogi drugi.

– Na žalost, – odgovori Rik – svi su oni mrtvi. I meni je isto to bilo pripremljeno.

– Trejpmen... – reče Satea.

– Da. On i Krank – Rikovi prsti su žestoko trljali uboje i zasekotine. – Ali, nije im uspeo. Ostao sam u komadu.

Satea se osvrte:

– Svi su otišli. Budite mirni, Muni. Manuelito je izašao i, verujem, više ne misli na Grad. Možda... možda se i vas ne seća, ali ne zamerite mu to. Kada vas je video među šinterima, i ono malo što vas je vezivalo puklo je. To se dešava.

Rik se umorno osmehnu:

– Ja sam stari gubitnik. Glavno je da je na sigurnom. Još samo jedno... – Rik se zagleda u njene široko otvorene oči. – Šta je napolju?

– To svako mora sam da zahvati i spozna – odgovori Satea.

– Odlazim kao Satea, vratiću se kao Mungos, Muni.

Rik ispruži ruku:

– Možeš me zvati Rik.

Prihvatila je ruku sa osmehom:

– U redu... Rik.

Skočila je na dvotočkaš i izgubila se na horizontu. Rik je stajao i gledao za njom.

»Pokreni se, glupane«, pomislio je, »šta si očekivao – poljubac?« Dlan mu je još goreo prijatnom toplinom.

Bio je sam na poprištu. Vratio se mobilu i sa mukom u njega ubacio Krankovo i Trejpmenovo telo. Progutao je tri kapsule kalnina i sačekao prvo

dejstvo. Time će donekle povratiti snagu koja mu je bila potrebna.

»Gde sada? Šta sada?«

Pitanja, pitanja... Uključio je starter i mobil se pokrenu. Usmerio ga je u pravcu kojim su nestali svi begunci. Ka krajnjim kupolama. Ka izlazu. Ka spoljnjem svetu.

Do laži ili istine.

22

Mobil je stao.

Uzalud je pokušavao da ga pokrene, sve dok najzad nije ustanovio da je to nemoguće. Shvatio je prirodu kvara ovo je bila krajnja granica za kretanje mobilom. Grad se dobro obezbeđivao od preterane radoznalosti onih koji su se vozili mobilima. Verovatno je negde u Gradu, u nekom od Centara, postojao sistem za isključivanje energije mobila u ovom predelu. Rik izade i zalupi vrata za sobom. Na kraju, noge su ga još uvek dobro služile. Preostali put preći će pešice.

Rastojanje se smanjivalo, slagališta su ostala iza njega. Pred njim su se nalazile samo blede i za svetlost spolja nepropusne ploče kupola. Kuda li su izlazili begunci? Verovatno je radijacija uspela da nagrize omotač i negde su nastale pukotine. Tuda su prošla prva deca, provirila u spoljni svet i doživela prvo suočenje sa istinom. Zatim su se vratila, prenela to dalje i sve je krenulo. Ili... ili je to sve laž, opsena, halucinacija? Duboki koreni Grada u njemu vikali su mu da stane, da se

okrene i vrati nazad. Rik stisnu zube i nastavi dalje. Nije imao ništa da izgubi, morao je da se suoči sa istinom, ma kakva ona bila.

Tragao je kraj same ivice kupola, ali materijal mu se činio čvrst i bez oštećenja. Sve dok nije primetio procep i uvideo da se našao pred jednim od izlaza koje su koristili begunci. Zbog svoje grandioznosti Grad nije mogao da prati sitne pukotine u svom ogromnom telu.

Osećao je nervozu i uznemirenje. Nešto čudno uvlačilo se u njega: strah od onoga što bi mogao videti.

»Ne... ne!« mislio je. »Grad, Grad je ono što je realno, mi u njemu izraz smo volje koja nas je izgradila i stvorila. To je istina o Gradu, o meni, o svemu. Nema ničeg izvan kupola, do smrti, radijacije i mutanata. Deca su izbezumljena i zaražena besnilom, sve je to laž i opsena. **Moram** da u to verujem!«

Ali, išao je dalje, provlačio se, prolazio, kidao i čupao korenje iz sebe, raskidao sa Gradom u sebi i izvan sebe. Rik Muni, ceo i slobodan zakorači po prvi put izvan kupola.

Predeo s kojim se sudariše njegove zenice bio je kao iz noćne more. Stene i pesak, senke i jarko, crveno sunce. U svemu tome osećao se nekakav naročiti mir. Vrhovi stena bili su obojeni svetlošću koja je bola njegove oči. Put se gubio ka dalekom vrhu. Do njega mu je sigurno trebalo petnaest minuta.

Osećao je vetar u kosi i sitna peščana zrna koja su padala na njegove otkrivene šake i lice. Ali, ovo nije bilo ono za čim su žudeli begunci. Svuda gde mu je dopro pogled video je krševite stene, oštre i izlomljene, čudnih i stravičnih oblika. Grad je u njemu likovao, ali strah je opet ulazio kroz njegove prste, oči i pluća. Nebo je bilo popunjeno okruglastim oblacima ridaste boje. Morao je do vrha, do suštine svog straha.

U slepoočnicama mu je bubnjalo, disanje mu je postajalo otežano, bio je nenaviknut na ovaj zrak, krv mu je sporo tekla kroz vene. Ipak je išao, vukući noge i razmahujući rukama, pokušavajući da dohvati nešto što je neprekidno bežalo od njega.

Koliko je vremena prošlo? Deset, petnaest minuta? Pritisak u grudima bio je strašan, vrtelo mu se u glavi i činilo da usponu nema kraja. Gornje stene bile su odmah pred njim, put je tuda prolazio, pesak i oštro kamenje povređivali su njegovo telo, ali Rik nije odustajao.

Bio je na vrhu. Trebalo je samo da ustane i pogleda dole. Klečeći, sa vetrom koji mu je uplitao kosu i šamarao ga peskom, osetio je za trenutak strah pojačan kolebanjem. Kao da je neka nepoznata zver vrebala iza, čekala na njegovo radoznalo lice.

Ustao je i pogledom obuhvatio prostor pod sobom. Video je pustoš, ali do izvesne granice. Tamo... tamo se u plitkoj izmaglici, pojavljivalo zelenilo, video je odsjaj nečega što se gubilo

daleko na horizontu i što je moglo da predstavlja reku.

Šume, zelenilo, reke, oblaci, nebo vazduh... Sve je tu bilo pred njegovim otvorenim umom i Rik se sav sledi.

Stajao je i upijao sve u sebe, sa Gradom iza svojih leđa, konačno oslobođen. Begunci su bili u pravu. Život je postajao, život je bujao, priroda je odnela pobedu nad kataklizmom, još jednom.

„Zašto“, pomisli, „zašto nikad ne možemo da se odrekemo zla, zašto ne želimo da obuzdamo zlo koje klija u čoveku i guši ga neprestano? Deca su to otkrila i ništa ih više nije moglo zadržati od tog cilja. Bekstvom su ostvarivala svoje pravo da postanu novi stanovnici dolina.“

Šok je imao dejstvo na Rika, kao da je bio ošinut energijom kolu-umrtvljivača nerava. Bio je između starog i novog, kao uramljen u taj predeo, sam i izgubljen. Znao je da će biti izbrisan iz Grada a predosećao je da stanovnici dolina ne bi blagonaklono gledali na njega. Šta mu je preostajalo? Ipak je morao napred, ka Manuelitu, kidajući usput svoj strah i sve gradsko u sebi.

Usijani bič bola ošinu ga po levoj strani. Pao je na kolena i svalio se u prah. Usne mu se zgrčiše, vazduh nije mogao u njegova pluća a iskolačene oči greble su po suviše dalekom nebu. Bol, bol...

Kriknuo je i zapleo prste u stene, pokušavajući da se pridigne. Nazad, nazad ka Gradu, gotovo nagoniski osećao je da je tamo jedini spas za njega. Na-

pravio je par koraka i onda osetio da lebdi, pada bez težine. Tresnuo je i počeo da se kotrlja, sudarajući se s kamenjem, peskom, prašinom koja mu je punila usta i nos. Podnožje je bilo daleko i ispunjeno bolom. Grad, kupole, sve je igralo pred očima, udaljavalo se i približavalo. Još malo, ustani, padni, puzi... Ukus peska u ustima, i kidanje utrobe.

Prsti napipaše pukotinu i veliki otvor. Prevalio se unutra i otpuzao nekoliko metara. A onda izgubi svest.

23

Sve se umirilo i stalo. Ležao je otvorenih očiju, a bola je nestalo. Ponovo u svom Gradu. Rik lagano ustade i osvrte se oko sebe. U daljini je ugledao mobil, koji je čekao kao prazna ljuštura.

Mala prilika iskoči iz mobila u trenutku kad se Rik približi. U ruci je stezala bumerang.

– Čekao sam te, šinteru – reče Rič.

Rik se umorno nasmeši. Nakostrešeni malac nije voleo da gubi. – Čudi me da si još ovde – reče. – Zar tvoji odavno nisu napolju?

– Ne možeš me obrlatiti pričom, šinteru. Ovoga puta nema ni Mungosa niti bilo koga drugog. Ubiću te!

– Ja ti nisam neprijatelj, Rič – pokuša da ga umiri Rik. Ujed kobre u Ričovoj ruci bio je spreman da palacne jezikom.

– Lažeš, šinteru. Trebalo je da te ubijem u tunelima smrti, ali su me sprečili. Bori se, hajde, šta čekaš?

Rik se zagleda u malo telo pred sobom. Grad je i na Riča ostavio duboke ožiljke.

– Postoji nešto što se zove odricanje, Rič – rekao je umorno. – Pogrešio sam u prošlosti, došavši među šintere. Bila je to greška, ali mi je pomogla da se vidim u pravom svetlu. Ne, neću se boriti s tobom. Moraćeš hladno da me ubiješ, dečko. Imaš malo vremena, sve dok ne uđem u mobil. Moja leđa su široka, Rič... Pokušaj.

Rik ga sporo zaobide i lagano krete ka mobilu. Iza sebe čuo je krik, pa vrištanje, na kraju jecanje:

– Okreni se, prokleti šinteru! Izazivam te! Bori se, prljavi starče! Bori se, bori se!

– Zbogom, dečko – promrmlja Rik, sedajući za volan. – Zbogom prerano odrasli dečake... Zaboravi što pre šintere i ovaj prljavi Grad...

Pokrenuo je mobil i jurnuo unazad. Rič je ostao u daljini kao mala, nepokretna tačka, izgubljena u prostoru. Rizikovao je da mu ujed kobre probije potiljak, ali je pravilno pročitao Riča. Ovaj poslednji poraz zauvek će izbrisati iz njegovih misli osvetu, oružje i Grad. I sa svim tim šinteru.

Kretao se poznatim putem ka bazi. Znao je šta mu je još potrebno pre konačnog kraja. Morao je da se u to uveri, da slutnju pretvori u činjenice.

Izbacio je Krankovo i Trejpmenovo telo u garaži i odmah krenuo put Grada. Nije se obazirao na proteste čuvara na kapiji, projurio je kraj njega i izgu-

bio se ka gradskim kupolama. Umešao se u gužvu i uzeo kurs ka Centralnom kompjuterskom sistemu. Izgledao je odrpano i neuredno, ali to ga nije zabrinjavalo. Sada je znao kako da dode do podatka koji mu je bio potreban.

Niko ga nije zaustavio, niko mu nije prišao, niko ga nije oslovio. Do poslednjeg sprata trebalo je osam sekundi kretanja liftom.

Nije bilo androida, Rik Muni nije očekivan.

Ubacio je svoju karticu u terminal i naredio:

– Daj mi snimak skenera mog grudnog koša.

Za nekoliko trenutaka na obližnjem ekranu blesnuo je titravi snimak. Rik oseti ledenu jezu kako mu se penje uz kičmu. Sumnja se pretvorila u izvesnost. Začudo, bilo mu je lakše bez tereta nedoumice na plećima.

– Šta se nalazi u mom srcu?

– upitao je mirno.

Kompjuter je brzo izbacio:

ODGOVOR ODGOVOR ODGOVOR
ODGOVOR

U SRCE OSOBE UGRAĐENA INFARKTIVNA
KAPSULA NEPOSREDNOG OBEZBEDENJA
AKTIVIRA SE TRIDESET PET MINUTA
NAKON IZLASKA IZVAN GRADSKIH KUPOLA
PRVI UDAR OPOMINJUĆI
SLEDEĆI UDAR PREDSTAVLJA PRESTANAK
SVIH ŽIVOTNIH FUNKCIJA OBJEKTA
KRAJ KRAJ KRAJ KRAJ KRAJ KRAJ
KRAJ

Rik lupi stegnutim pesnicama o terminal, pa još jednom i još jednom. Prokleti, prokleti

Grad! To je predstavljalo obezbeđenje, garanciju. Niko, **niko** nije mogao bezbedno da napusti gradske kupole. Hidra je svojim lepljivim pipcima čvrsto držala svakog svog stanovnika.

Kad su mu je ugradili? Kada?

U liftu se opustio. Kada? Bilo kad. Bio je u hipno stanju prilikom prijema, kod testiranja. Za svakog je upriličena jedna priлика, Grad nije dopuštao mogućnost propusta.

Zato su decu želeli nazad. Begunci su bili van svake kontrole, verovatno je nedovoljan broj godina sprečavao upravljače da preduzmu operativne zahvate. Na starijima je moglo. Sve je postalo kristalno jasno.

Nije bilo mogućnosti da bilo ko, osim dece, pobegne iz Grada. Jurio je ulicama, ne obazirući se na promet, udarao u druge, izazivao sudare i probijao se ka izlazu. Morao je u bazu. Znao je da ga Flips očekuje. I taj razgovor je morao da obavi.

Razgovor pre kraja.

Drski Muni...

Flips odmahnu glavom. Izveštaji su pristizali na njegov sto. Krank i Trejpmen mrtvi... Muni sa mobilom pobegao u Grad... Neovlašćeno upao u Centar i tražio nekakve podatke... Kakve podatke? Zašto ga ona dva nesposobnjakovića nisu eliminisala? Oni su sad u mrtvačnici, a Muni je napravio saobraćajni kaos u gradskim kupolama.

Misava je lično naredio egzekuciju...

Ali, ne pre nego što **ja** porazgovaram sa ludim Munijem...

– O, umri već jednom, Muni!
Glupi, blesavi idiote koji juri-
šaš glavom na Grad! Zašto ne
ispariš; gubi se, gubi se iz mog
života!

Ne, ne parang. Onda bih mo-
gao da ga ubijem... Misava je
tražio da ga ne diram... Zašto?
Šta je rekao – smrt će već
sama doći? Šta je to značilo?

Prokleti Muni! Zašto već ne
dolazi?

Ali, bićeš hladan, hladan kao i
ostala trojica iz tvog klana,
Muni, hladan i zamrznut, zabo-
ravljnjen i izbrisan. O, kako te
mrzim, Muni... Odsekao si mi
mogućnost napredovanja, raz-
bio sve mogućnosti ulaska
među upravljače... proklet bio!

Gde si, Muni? Čekam te... ja,
Flips...

24

Rikove oči bole su Flipsove
zenice i ovaj saže pogled. Nakaš-
ljao se i rukom potražio fioku.
Sreo je podsmešljiv izraz Riko-
vog lica i odustao.

– Zahtevam objašnjenje.
Muni – reče promuklo. – Zas-
lužio si najveću kaznu. Kršenje
discipline, dva smrtna slučaja u
patroli, neovlašćeno bekstvo u
Grad, upadanje u kompjuterski
centar, i šta ja znam... Dovoljno
da truneš dugi niz godina u po-
dzemnim rudnicima.

– Zaveži, Flips! – preseče ga
Rik sa odvratnošću. – Ovo je
kraj igre. Ja više nisam šinter,
niti sam to ikada stvarno bio.
Znam šta me očekuje i zato
svoje gluposti zadrži za sebe.

– Ti si ubio Kranka i Trejp-
mena – procedi Flips s

mržnjom. Graške znoja izbiše
mu po čelu.

Rik se svirepo nasmeja.

– Ko im je dao naređenje da
me eliminišu? Ti? Neko iz
Grada? Kater, Makfraj i La-
donga su delimično nazreli su-
štinu i morali su biti uklonjeni.
Nesrećnim slučajem, naravno.
Uvek sam razmišljao šta je za
mene pripremljeno – nož u
leđa, obrušavanje lavine... Ne,
trebalo je da me Trejpmen i
Krank uklone. Postao sam i su-
više radoznao, njuškao sam, za-
virivao u stvari koje niko nije
trebalo da zna.

– Opomenuo sam te, Muni.

– Zaslužuješ da te išamaram,
Flips, ali dubre kao što si ti zas-
lužuje i veću kaznu. Ja sam bio
napolju i video sam istinu. Be-
gunci su bili oduvek u pravu,
debeli. Napolju je novi život, kao
što je bio i nekad u prošlosti.

– To je prokleta laž! -- kri-
knuo je gnevno Flips.

– Možeš da psuješ i pljuješ,
Flipse, ali ja govorim istinu. Ne,
nisam lud ni sumanut. Riziko-
vao sam život, ali sam se uverio.
Uostalom zašto ne zatražiš po-
datke od upravljača? Kod njih
se nalazi sve. Sve, Flips.

Debeli prsti drhtavo otvoriše
fioku i cev se izgubi među mes-
natim usnama. Dim je ulazio u
Flipsova pluća, parang je neu-
tralisao paniku i izbezumlje-
nost. Nekoliko trenutaka kas-
nije, povratio je smirenost.

– Izmišljaš, Muni. Nalaziš se
u škripcu i sad pokušavaš da
loviš u mutnom. Ne pali to kod
mene, Muni. Napolju je samo
radioaktivni pakao u koji
sričaju one poludele male zmije.

– Onda je taj pakao neo-

bične zelene boje — nasmeja se Rik. — Sa dosta trave i vode. Na žalost, za nas je taj pakao zauvek zatvoren. Nisam video veću budalu od tebe, Flips — zaključio Rik.

— Ubio bih te na licu mesta, — zaurla Flips — ali Upravljač Misava želi tu privilegiju za sebe. Ne znam zašto, ali slobodan si da odeš. Užasno te mrzim, Muni!

Rik ga prezirivo odmeri:

— Parang ti je oduzeo sposobnost rezonovanja, glupa mešino! Verujem ti za mržnju, ona je uvek u tebi, i ne samo u tebi već u svima u ovom Gradu. Ljudi su te mrzeli i ti mrziš njih. Od toga ćeš i umreti, Flips.

— Odlazi — promumla Flips.
— Gubi se, nestani, odlazi...

Na vratima Rik se okreće. Susreo je dve tačke koje su označavale Flipsove zenice:

— Još samo nešto, Flipse. Kada si poslednji put kontrolisao svoje srce? Mislim, kad si išao na pregled grudnog koša? Videćeš mnoge zanimljive stvari. Ne zaboravi to, Flipse. Nikad nemoj da to zaboraviš.

Otišao je i ostavio Flipsa da bulji u zatvorena vrata za njim, otvorenih ustiju — kojima je uzalud pokušavao da proguta iznenadnu slutnju.

Poslednja vrata zatvoriše se za Rikom Munijem. Nemo i bez šuma.

*

»Zašto ga nisam ubio? Smejao mi se u lice i vređao, prokletnik... Dim, potreban mi je dim.«

Pluća uvlače smirujući dim paranga, Flips se opušta i kotr-

lja sludene misli. Debeli prsti grče se nad tastaturom terminala.

»Zašto je imao onaj nadmoćni osmeh? Znao je da je osuđen, da je izbrisan, da je pitanje trenutka kad će ga androidi dohvatiti... Zašto, zašto se smejao?«

Dim.

Glava se ljulja, misli kolutaju, usta izdaju naređenja u mikrofone, prsti tipkaju po tastaturi, sve ide kao i do sada, šinteri izlaze, Grad, Grad postoji, sve ide... Vreme se pretvaralo u dim, sve ide, sve ide...

»Muni«.

Koliko je vremena prošlo dok ga se opet nije prisetio? Da li je već noć, ili sledeći dan? Muni više ne postoji, ali zašto ga se on seća?

Zašto više ne pomaže dim? Parang mu ne donosi razrešenje i zaborav... Šta je prokletnik rekao?

»Kad si **poslednji** put kontrolisao svoje srce?

Nikad nemoj da to zaboraviš...

Šta si time mislio, prokletniče?«

25

On je sam.

Hoda kroz ogromni Grad, među stotine hiljada odsutnih lica koja kao svetle trake promiču pored njega. Ne obaziru se. On gleda, promiče, smiren, potpuno prepušten sebi u ludilu Grada koji ga je okruživao.

Posmatra ih dok koračaju, nesvesni šta nose u sebi i koliko malo utiču na sled događaja. Neko, negde drži prst nad brojevima koji označavaju biće koje

korača, misli i radi. I dolazi udar, i svega nestaje. Kratko i bezbolno, sasvim prirodno.

Korača i dalje, oslobođen tog haosa, ne pokušava da više i da skrene pažnju na sebe. Zna da je uzalud, da mu niko ne bi verovao. Ni on sam nije verovao.

Manuelito je sada bio srećan, bio je slobodan van ovog Grada i to ga je ispunjavalo zadovoljstvom. I svi drugi, koji su uspeli, bili su slobodni.

Video je lice iznad svih ostalih koja su promicala pored njega, koje je bilo poznato njegovim čulima, ali čije ime nije želeo naglas da izgovori. Satea je ostala u njemu, ukopana, kao nešto što će odneti u ništavilo.

Jedan mobil zaustavio se pored njega i neko ga je pozvao.

– Hej, Rik!

Okrenuo se.

– Satea!

– Hajde, Rik! Požurimo!

Upao je i Satea je odmah ponovo pokrenula vozilo.

– Glavu gore, Rik! – rekla je, kad je pogledala njegovo prebledelo lice i čvrsto stisnute usnice.

– Znam da u grudima imaš ugrađenu minu. Mi sve znamo!

Pokušao je da se osmehne, ali nije mu uspelo.

– Osuđen sam na smrt – tiho je rekao. – Viktor Ladonga, Džoe Mekfraj i Beni Kater su mrtvi. Sve je bilo uzalud!

– Ne! – rekla je. – Ne, Rik! Nekim stanovnicima Grada koji su želeli da nam se pridruže, operativnim putem odstranili smo te proklete mine. Isto ćemo učiniti i s tobom.

Gledao je, ne verujući.

– Želiš da me utešiš, zar ne? Da mi olakšaš poslednje trenutke.

Odmahnula je glavom.

– Ne, Rik. Govorim ozbiljno. Potreban si nam. Uz tvoju pomoć unišćemo upravljače i srušiti zidove oko Grada. Svi će postati slobodni. Više neće biti šintera i kapsula u grudima... Manuelito te čeka!

Odjednom se smirio.

Verovao joj je.

Bio je siguran da i Misava zna da je tajna provaljena, da će i Flips otkriti istinu, da će i mnogi drugi shvatiti šta nose u sebi.

A onda će se sve ubrzati.

U Flipslovom mozgu ostavio je klicu koja će ovoga naterati da razmišlja. Razmišljanje će pokrenuti radoznalost, kamen će početi da se kotrlja dok se ne pretvori u lavinu.

Grad će se zatresti u korenu.

Iskosa je gledao Satein profil i bio je srećan što je sa njom. Upravila je mobil ka izlasku iz grada.

Pomislio je na Manuelita i osmehnuo se.

Bio je savršeno miran.

KRAJ

OBELISK

Kul se promeškolji, otvori sanjive oči i pogleda kroz prozor. Padala je kiša. Kapi su se slivale niz staklo i zamagljivale pogled. Kul se protegnu, skloni pokrivač i ustade.

Danas je praznik, jedan od onih u nebrojenom nizu, kada masa vernika odlazi na Geusovo polje da se pokloni Svetinji. Morao je sebi da prizna kako ga to dovodi do ivice ludila.

Naravno, na Geusovo polje doći će i Isa a to je bio jedini razlog da on ode tamo.

Nadao se da će kiša prestati do večeri. Ah, samo kada bi ti sumorni, teški oblaci koji su natkrilili nebo otišli dalje odavde i ustupili mesto ospokojavajućem plavetnilu.

Na brzinu se umio i obukao svoju odoru a onda otvorio vrata sobe i kročio u kuhinju.

Za stolom su sedeli svi ukućani: njegova majka Rida, otac Pitel i sestra Knu. Poželeo im je dobrojutro i priključio se obedu.

— Poranio si nešto, Kul — reče mu otac blago se osmehujući.

— Verovatno je sinoć legao ranije nego obično — dodade Rida, pogledavši na trenutak Knu kao da očekuje mišljenje svoje kćeri.

Kul sleže ramenima.

— Pa, recimo da je tako — složi se on. — Danas je praznik, oče — reče Kul između dva zalo-

gaja. — Hoćete li i vi na Geusovo polje?

— Zavisi — mirno odgovori Pitel. — Zavisi od vremena. Ukoliko se oblaci razidu do večeras, a ova prokleta kiša prestane da pada, svakako ćemo otići. Uostalom, i sam znaš da smo do sada gotovo redovno odlazili da se poklonimo Svetinji... Izostajali smo jedino kada smo imali valjan razlog za to.

Kul klimnu glavom.

Pitel je važio za mudrog čoveka. Bio je veoma cenjen u narodu zbog velikih ratnih zasluga. Ratni vihor odavno je minuo a istorija Kliseida, planete koju je obasjavalo malo sunce udaljeno sto pedeset miliona milja, krenula je drugim tokom, putevima mira i napretka. No, zasluge njegovog oca ostale su u svesti Sui naroda kome je i Kul pripadao.

Kul se zagleda u oca. Njegova duga bela brasa sezala je do ramena a nemirne krupne plave oči počivale su ispod gustih obrva i izboranog čela. Imao je duguljasto, gotovo isposničko lice, male usne i orlovski nos. Kul možda to ranije nije primećivao, ali sada jeste. Njegovom ocu videle su se godine.

Rida je izgledala znatno svežije. Možda je tome doprinosilo njeno puno hce i usne koje su se često razvlačile u osmeh. Pitel se, za razliku od nje, zaista retko osmehivao.

Knu je bila isti otac. Ozbiljna, zvanična i ćutljiva. Osim toga, i fizička sličnost bila je gotovo zaprepašćujuća. Jedino što je ona imala još dužu kosu boje meda, koja joj je sezala do struka. Oči, nos i usne, te duguljasto lice bili su očevi.

— Knu nam je spomenula neku devojkicu — Pitel pogleda Kula ispitivački. Ćelo mu se još više nabora a oči zasjaše nekim naročitim sjajem. — Je li to tačno?

Nije znao šta da mu odgovori. Bilo mu je neprijatno... Užasno mu je smetalo to što su svi pogledi usmereni u njega. Odgovor su očekivali sa podjednakom znatiželjom i Pitel i Rida... Ni Knu nije bila ravnodušna, premda je nastojala da prikrije ono što je u tom trenutku osećala.

Kul ispod oka osmotri sestru. Izgledala je tako ozbiljno i strogo ta mala brbljivica. Nije postojala nikakva sumnja. Ona je roditeljima ispričala ono što je videla sinoć, da je Kul šetao sa Isom zagrlivši je.

— Nešto sam te pitao Kul — ponovo će Pitel namrštivši se i upiljivši još više u njega.

— Ne razumem — promuća Kul.

— Ne razumeš?

Otac razvuče usne u osmeh.

— Koja je to devojkica — insistirao je.

Kul nije imao kud. Morao je da odgovori. Pa, u redu. Reći će, a kasnije će sve raspraviti sa Knu.

— Isa — tiho je progovorio.

— Isa? Isa Jal?

Otac ga upitno pogleda. Kul oseti kako ga obuzima bes po-

mešan sa blagom nelagodnošću. Nije voleo ovakve situacije. Nije podnosio da ga neko ispituje, da izvlači od njega ono što je pripadalo samo njemu, što se ticalo njegovih osećanja, njega i njegove ličnosti. Pitel izgleda nije tako mislio. Zaboga, Kul je njegovo dete, valjda ima pravo da zna šta se dešava u životu njegovog sina.

Kul se isceri.

— Da, Isa Jal — rekao je odlučno, oslobodivši se nelagodnosti koja ga je maločas obuzela.

— Znači Knu je govorila istinu — setno konstatova Rida kružeći viljuškom po obodu tanjira.

— Šta treba da znače te reči, majko — Kul se najednom uzbilji a rumenilo mu navre u obraze.

— Nije ti dobar izbor, brate — oglasi se Knu, koja je do tada samo ćutala.

Kul se namrgodi.

— Šta reče?! Još jednom kaži tako nešto — povika Kul besno — pa ću ti...

Knu obori pogled. Ćutala je. Njeni nervozni prsti šetali su ivicom stola dok su joj na oči navirale suze.

Bestraga, ništa mi nije jasno. Šta se ovde uopšte događa? Kao da je ovo sumorno, kišno jutro uticalo na raspoloženje, kao da je odnelo svu vedrinu sa lica njegovih roditelja i njegove sestre Knu. I šta oni uopšte imaju protiv Ise?

Sada mu je sve jasno. Kako se ranije nije setio? Pa da. On je za njih još uvek bio dete. Njihovo malo dete. Ranije su mu branili da se zabavlja sa devojkama. Govorili su mu kako su one pod-

mukle, zle, kako idu od jednog do drugog muškarca...

Naravno, oni su uvek imali najlepše mišljenje o Knu, što je bilo i razumljivo. I pored toga što je uveliko zašla u dvadeset prvu, ona još uvek nije imala mladića. Dozvolu za izlazak dobijala je samo tri puta nedeljno i to na svega jedan sat. Redovno je izlazila u pratnji Eoke, Pitelovog rođenog brata. A on? Njemu nije bilo zabranjeno da izlazi. Kul je, uostalom, to činio kad god je hteo. Ranije zabrane zabavljanja sa devojkama vremenom su prestale. Kao da su Pitel i Rida napokon shvatili da mu je već dvadeset i peta.

Zavaravao se. Tek sada je to shvatio. Zavaravao se. Izvesno vreme živeo je u zabludi kako su njegovi roditelji postali popustljivi, kako se ne protive njegovim željama i htenjima. Uvideo je da nije tako.

– Ja odoh u sobu – Knu prekide napetu tišinu drhtavim glasom. Brzo je otvorila vrata i izašla.

Rida uzdahnu odloživši vijlušku u tanjir.

– Idem i ja – rekla je, naslonivši ruku na Kulovo rame. – Razgovaraj s ocem, molim te.

Primetio je iskrice suza u njenim smaragdanim očima. Klimnuo je glavom i rekao:

– Ali, majko, ja zaista ne razumem...

– Sve će ti otac objasniti – prekide ga Rida u po glasa. Pitel je sačekao da njegova supruga napusti prostoriju, a onda se obrati Kulu dubokim glasom.

– Koliko si dugo sa Isom?

– Oko dva meseca.

– Dva meseca – ponovi Pitel zabrinuto klimnuvši glavom. – Mnogo je to Kul, mnogo...

Kul raširi ruke.

– Čemu tolika tajanstvenost, oče? Hoćeš li mi već jednom objasniti?

– Naravno Kul. Isa Jal je kćer Fose Jala. Jesi li to znao?

– Ne, nisam. Niti me to imalo interesuje. Kada sam upoznao Isu, nisam se raspitivao ko joj je otac. Ti to moraš da razumeš...

– Razumem Kul – reče Pitel blagonaklono. – Da li ti je Isa Jal govorila o svom ocu?

– Ne.

– A o Svetinji? Jeste li ikada razgovarali o Obelisku na Geusovom polju?

Kul se zamisli. Kakve li to sada ima veze sa Isom Jal. Naravno da su bezbroj puta razgovarali o toj tamnoj ploči koja se uzdizala poput najveličanstvenijeg spomenika ka nebu Kli-seida. Ali, Isa mu nikada nije spominjala svog oca. Istina, pokatkad je u tim razgovorima bilo reči o majci, ali o ocu nikada. No, Kulu to i nije bilo važno. Voleo je Isu Jal. – Dakle?

– Da. Razgovarali smo o Svetinji, oče.

– A-ha. A da li ti je Isa ikad predložila da otkrijete tajnu Obeliska?

Kul se uzvrpolji. Uistinu neprijatno pitanje.

– Ne – rekao je mirno.

– Nikada?

Kul zavrte glavom.

– Ne verujem! – odbrusi mu otac. – Ona je to svakako učinila, samo što ti nećeš da kažeš.

– A zašto bih krio? Reci mi oče, zašto bih krio? – Kul počeo

da lupka prstima po stolu. – Kunem ti se da me nikada nije nagovarala da otkrijemo tajnu Svetinje. A sada mi objasni kakva je to tajna.

Pitel se nakašlja, pogleda u sina krupnim očima punim sete i reče drhtavim glasom:

– Njen otac je prvi čovek koji se usudio da oskrnavi sveto mesto na Geusovom polju. Ranije nikada nikome nije palo na pamet da zaviri u unutrašnjost Obeliska.

Pitel uzdahnu.

– Fose Jal prvi je to učinio.

Kul se najednom zainteresova za to o čemu mu je otac govorio. Bio je iznenađen i uzbuđen, ali je nastojao da prikrije emocije i govori smireno.

– I šta je bilo sa Isinim ocem?

Pitel zavrte glavom kao da nastoji da odagna neku zlu slutnju koja zaposeda njegov um, dok mu u očima zaiskriše suze.

– Nestao je – tiho je rekao.

– Iščezao... Od onog trenutka kada je ušao u Obelisk u nastojanju da odgonetne tajnu drevne građevine, nije se pojavio, niti je ikada iko saznao za sudbinu koja ga je zadesila.

Pitel zastade za trenutak. Okrenuo je glavu ustranu nastojeći da od Kula sakrije ono što se nikako nije moglo sakriti. Suze su mu se slivale niz obraze, a glas mu je podrhtavao.

– On je jedini koji je upoznao tajnu Obeliska i narušio vekovni mir i spokojstvo unutrašnjosti Svetinje.

– Jesi li ga poznavao oče?

– Da, poznavao sam ga Kul... Dobro sam poznavao Isinog oca.

Uzdahnuo je i šakom sklonio suze sa obraza.

– Bili smo nerazdvojni sve do njegove odluke da poseti unutrašnjost Obeliska. Od tada do danas proteklo je dvadeset godina.

– Dvadeset godina! Ma je li moguće? – iznenađeno će Kul.

– Da, sine, dvadeset godina... Neposredno po Isinom rođenju, na dan Velikog Praznika, dogovorili smo se da odemo na Geusovo polje. Sećam se tog dana. Bilo je toplo, letnje vreme. Fose je bio srećan, raspoložen. Šalio se sve vreme dok smo išli ka Geusovom polju. Ti si bio još mali, Kul. Ako je Fose Jal ipak ostao u tvom sećanju, ta slika je toliko mutna da ne možeš da razabereš konture njegovog lica. Kada se svetkovina završila, Fose Jal me je zamolio da još ostanemo na Geusovom polju. I tako, mrak je natkrilio okolinu, a Fose Jal me je prvi put upoznao sa svojim razmišljanjima i planovima. U početku mu nisam verovao. Mislio sam da se šali. Ali, on je bio uporan. Toliko uporan i ubedljiv... Kada sam shvatio na šta cilja i uverio se u ozbiljnost njegovih reči, nastojao sam da ga odvratim od namere. Ali, nisam uspeo. Bio je neumoljiv. Predlagao mi je da pođem s njim. Ne, nisam to želeo... Zapravo, bojao sam se da to učinim. Bojao sam se da ne oskrnavim sveto mesto. I, tako smo se razišli. On je ostao na Geusovom polju neprestano posmatrajući Obelisk, a ja sam se vratio kući. Narednog dana nisam ga video. Nakon tri dana odlučio sam da posetim njegovu suprugu Ekvineo i saznam raz-

log Foseovog nedolaska. Znaš Kul, Fose Jal bio je čest gost u našoj kući. Ah – uzdahnu Pitel glasnije no maločas. Možeš da zamisliš kako sam se osećao kada mi je njegova supruga rekla da se od one noći uopšte nije pojavio. A možeš li da zamisliš u kakvom je stanju Ekvineo bila. Kako je samo izgledala izbezumljeno i izgubljeno. Nije znala gde da ga traži, šta da čini. Isa je tada imala svega dva meseca. Bio sam jedini koji je mogao bar da pretpostavi šta se dogodilo Fose Jalu...

Sumorno, kišno prepodne zamenio je period sunčanog razdoblja u ranim popodnevničkim časovima. Onda se ponovo naoblachilo i ponovo je počela kiša. Sipalo je kao iz kabla sve do šest. Pola sata pred početak Svetkovine kiša je stala, a kroz guste crne i teške oblake ukazalo se Sunce. Kul se na brzinu spremio i pošao u susret još jednoj ceremoniji »celivanja« Obeliska.

Tog poslepodneva nije video nijednog od ukućana. Nije znao kada i kuda su otišli. Nisu mu ništa govorili o tome. Ponajviše ga je iznenadilo što ni Knu nije bila tu. Pretpostavljao je da su je Pitel i Rida povelili sa sobom.

Ma kuda da su otišli, verovatno je da neće propustiti priliku da dođu na svetkovinu – razmišljao je Kul dok je prolazio kroz šumu uređenom stazom koja je vodila od njihove kuće do Geusovog polja.

Posle deset minuta hoda izašao je iz šume i ugledao masu sveta ispred Obeliska. Zastao je kraj jednog stabla čekajući da se Isa pojavi.

Došla je. Obećala je da će doći i ispunila obećanje. Dok se kretala ka njemu, veselo poskakujući i neprestano se osmehujući, vetar se poigravao njenom dugom crnom kosom, mrseći je i sklanjajući je sa čela. Na sebi je imala košulju boje meda i široku suknju. Približila mu se toliko da je osetio njen dah na svojim obrazima i poljubila ga punim, vlažnim usnama.

– Hajde da se pridružimo ostalima, hoćeš li? – upitala ga je melodičnim glasom.

Kul se zaljubljeno upilji u nju.

– Ti to stvarno želiš?

– Aha – rekla je povukavši ga za ruku. Kul se odvoji od stabla i pođe za njom.

Išli su kroz travu koja se povijala pod njihovim koracima. Kul je zagrljao oko struka i privuče k sebi. Ovlaš joj poljubi obraz, pa usne...

– Volim te, ludo. – rekao je tiho, gotovo šapatom.

Samo se nasmejala i pogledala ga veselim očima boje abonosa.

Svetina se sjatila na istom mestu na koje je dolazila nebrojeno puta do sada da se pokloni velikom crnom monolitu, pravougaonoj ploči koja se pri vrhu sužavala tvoreći trougao. Svetkovina bi uvek započinjala misom koju je otvarao časni otac Reino, visok i koščat starac, duge sede brade i zboranog lica. Misa bi trajala pola sata, a onda bi se narod okupljao oko Obeliska, mrmljao reči koje su nalikovale molitvi i celivao stub, klanjajući se njegovoj veličini i moći.

Kada je otac Reino završio govor, masa sveta stade da pri-

lazi Svetinji. Otpočelo je klanjanje, celivanje Obeliska i molitve. Kul je čekao da dođe na red. Isu je čvrsto držao za ruku, kao da se bojavao da je ne izgubi u ovoj gužvi.

– Posle ovoga idemo u Egel, važi? – šapnu mu ona na uvo.

– U Egel?

Ona se nasmeši nekako detinje, nevino i blago.

– Aha – rekla je. – Odavno nisam bila tamo.

Kul sleže ramenima.

– U redu – rekao je. – Ako baš hoćeš...

– Da, da...

Stegla ga je za ruku.

Završili su molitvu i pošli u Egel. Kul je neprestano pred očima imao sliku kako Isa celiva abonosnu ploču. Nije bilo nikakve sumnje. Ona je prstima pretraživala površinu Obeliska. Dugo je trajala njena molitva. Znatno duže nego ikada do sada. Neke događaje već je mogao da nasluti.

Smračilo se, a svetla počеше da trepere neobično živim bojama: narandžastom, žutom, crvenom, zelenom, ljubičastom... Ušli su u Egel.

Egel je bio nešto poput velikog ZOO vrta. Bilo je tu životinja različitih vrsta sa cele planete, velikih i snažnih četvoronožaca duguljaste glave i snažnih čeljusti, džinovskih zmija, krokodila, slonova... Isa je naslonila glavu na Kulova rame. Kul je zagrli i poljubi u kosu.

– Jesi li sada zadovoljna? – upitao je osmehujući se.

– Da, veoma sam zadovoljna.

Prišli su jednoj zastakljenoj kućici. Nešto se kretalo unutra, vijugalo na purpurnoj svetlosti

koja se probijala kroz debelo staklo, Kul se upilji.

– Šta je ovo? – upitao je iznenađeno.

– Nikada ranije nisi video?

Kul odmahnu glavom.

– Humanotrop – reče Isa uzdahnuvši. – Kažu da je veoma inteligentan. A osim toga sisar je baš kao i mi.

Isa Jal se zagonento osmehnu.

– A šta misliš da je kojim slučajem evolucija krenula drugim tokom? Zamisli samo Humanotropa kao uspravno stvorenje. Kako bi samo čudovišan bio svet Humanotropa. – rekla je više za sebe. – Vidiš, – nastavi ona glasnije, pokazujući prstom prema neobičnom stvorenju – Vidiš kako nas posmatra... Kao da nas proučava.

Kul se strese. Stvorenje se naslonilo pred njim udovima na glatku površinu stakla i piljilo u njih. Imalo je crne nemirne oči koje su se neprestano kretale, telo zmije i dva para udova. Na trouglastoj zmijskoj glavi nalazio se izražaj crvene boje nalik na krestu. Bilo je teško odrediti njegovu pravu veličinu ali, moglo je biti dugačko između pola metra i metar.

– Svida ti se? – upita ga Isa ne odvajajući pogled od stvorenja.

– Šta misliš?! Gotovo da sam se zaljubio u tog tvoj Humanotropa.

Isa ga uhvati pod ruku.

– Šta misliš o Svetinji? – odjednom ga upita. – Šta li je u njenoj unutrašnjosti? Šta misliš, kako se otvara?

Nije čekala njegov odgovor. Zasula ga je bujicom pitanja, a

on je samo zurio u nju. Bio je zaprepašćen naglom promenom situacije. Osetio je kako ga obuzima nelagodnost, zbunjenost, a onda i strah. Neće valjda... Ne, to nikako. Mora da je spreči. Njen otac nestao je u unutrašnjosti Svetinje. Jednom za svagda. Nije želeo da ona pođe stopama svog oca.

Uhvatio je obema rukama za ramena i snažno prodrmao.

— Smiri se Isa, šta ti je odjednom!? — viknuo je na nju.

— Ne mogu više da izdržim!
— histerisala je. — Ne mogu — oborila je pogled i zajecala.

Kul se osvrte oko sebe, pa kad vide da niko ne obraća pažnju na njih dvoje, zagrlili Isu i reče joj:

— Hajdemo odavde. Hajde da te otpratim do kuće. Potreban ti je odmor Isa — govorio joj je smirujućim glasom.

Ona klimnu.

— U redu, otprati me do kuće.

*

Kul se prenu iz sna. Osvrte se oko sebe kao da nastoji da sazna gde se nalazi. U sobi je vladao potpun mrak. Lagano je ustao iz kreveta i uključio lampu. Svetlost ga obasja.

Seo je na krevet i prineo ogledalo licu. Kako samo jadno izgleda. Kao čovek koji noćima ne spava. Njegovo lepo lice poprimilo je neki izmučen izgled. Razmišljao je o tome šta mu nadalje valja činiti. Nema šta, preostaje mu samo jedna mogućnost. Mogućnost koje se najviše bojao i koju je prezirao.

Sa Isom je poslednji put bio preksinoć. Da, poslednji put. Na rastanku, kada je otpratio do kuće, dogovorili su se da se

nađu sutradan... Ali, Isa se nije pojavila. Zle slutnje najednom zaokupiše njegov um. Isa se nije pojavila ni sledećeg dana i on se reši da ode do nje. Na vratima ga sačeka njena majka. Iznenadio se kada ju je video. Iznenadila se i ona.

Izgledala je tako zapušteno i zborano, kao starica. Plakala je dugo i tiho. Stvarnost se poklapala sa njegovim slutnjama. Isa Jal od one noći nije dolazila kući...

Kul se osećao prevarenim i odbačenim. Rastali su se u šumici, pedesetak stopa od njene kuće. Tom rastanku prethodio je mali, prijateljski razgovor. Rekao joj je da odbaci sve misli koje su je vodile ka crnom Obelisku i odgonetanju njegove tajne. Tada mu je, po prvi put, ispričala sve o nestanku svog oca. Sve što je čula od rodaka i prijatelja.

Želja da sazna šta se dogodilo njenom ocu godinama ju je progonila, a u poslednjih nekoliko meseci postala je tako intenzivna da ona to više nije mogla da izdrži.

— Ali, sada je sve u redu — rekla mu je uz osmeh. — Ne brini za mene, sve će biti u redu.

Poljubila ga je i zamolila ga da ode.

— Vidimo se sutra — rekla je veselo. — Hajde sad' Kul... Vreme je za spavanje.

A on, budala, okrenuo se i otišao. Kako je bio glup i naivan. Verovao joj je, a nije znao da je želja koja je tinjala u dubinama Isinog bića bila jača od nje.

Kul zavrte glavom. Ipak će morati da ode... i to odmah. Nije više mogao da čeka. Morao

je da ode na Geusovao polje, morao je...

Njegovi su svakako zaspali do sada. Uskoro će ponoć. Sačekajte ipak još malo, a onda će izaći.

Na brzinu se obukao, otvorio vrata kuhinje i uzeo sa stola mali nožić. Bio je ubeden da mu nikakvo oružje neće biti potrebno, ali ga je ipak poneo sa sobom. Ovako se osećao sigurnijim. Tiho je zatvorio vrata kuhinje za sobom i izašao kroz sporedna vrata kuće.

Bilo je vedro i toplo. Zvezde su menjale mesto prelazeći lagano duž nebeskog svoda planete. Kul se udalji malo od kuće te duboko udahnu vazduh nekoliko puta.

Nekoliko minuta kasnije stigao je na Geusovo polje. Pri svetlosti zvezda Obelisk je izgledao mističnije nego ikada ranije. Kul oseti strahopoštovanje. Polako je prišao Svetinji i počeo prstima da prelazi po njenoj glatkoj površini. Osećao je hladnoću pod prstima dok je jeza nadolazila poput plime. Bujica sećanja navre u trenutku...

... I već sledećeg časa on se obre unutar Obeliska.

Sve mu se okretalo u glavi. Video je zvezde na nebeskom svodu premda nije uspevao da shvati kako je tako nešto uopšte moguće. Ako ga sećanja ne varaju, maločas je ušao u unutrašnjost zdanja.

Ali, zvezde je jasno mogao da vidi. Ritam njegovog disanja, rad njegovog srca postali su brži, a okretanje se neprestano pojačavalo. Uporedo s tim raslo je i osećanje izdvajanja. Izgle-

dalo je to kao rastakanje, čupanje iz normalnog stanja.

Nebeska vrata se otvoriše i jedna stvarnost ustupi mesto drugoj.

Sve se zbilo u deliću sekunde. Njegov časovnik zaustavio se onog trenutka kada je ušao u Svetinju. Kazaljke su sada ponovo otpočele sa radom. Kretale su se...

Kul zažmuri. Učinio je to još jednom, a onda protrlja oči. Nije mogao da poveruje. Kazaljke su se kretale unazad.

Kada se povratio iz šoka osvrnuo se oko sebe. Nalazio se na livadi okruženoj šumom. Sunce je upravo zalazilo za okolna uzvišenja. Osećao je kako mu srce snažno udara u grudima. Neverovatno! Kada je ulazio u Obelisk bila je noć. Kako je onda moguće da Sunce tek zalazi kada je bio siguran da se u unutrašnjosti Svetinje nije zadržao duže od nekoliko sekundi, a možda ni toliko? Njegov razum kao da je sasvim zakazao. Njegova logika takode. Nije bio kadar da odgovori. Pitanja su se nametala sama po sebi, ali odgovori... Uzdržao se da ne opsuje.

Pa ipak, u svoj toj situaciji koja mu je izgledala nedokučiva, najvažnije je bilo da je živ. A ako je tako onda postoje šanse da pronade Isu. Ostalo mu je jedino da se nada da se i ona obrela na ovom istom mestu. Preostalo mu je da je potraži.

Pre nego što je krenuo, još jednom se osvrnuo oko sebe i pogledao u Obelisk. Bogovi, je li moguće?! Ili on to možda sanja? Ubrzo je odagnao sumnju da sve što vidi predstavlja san. Na-

lazio se u središtu jedne nove realnosti.

A Obelisk više nije bio crn. Bila je to sada bela, glatka pravougaona plača.

Osmotrio ju je. Van svake sumnje dimenzije su mu ostale nepromenjene, oblik takode. Pretpostavljao je da je i dejstvo Svetinje ostalo neizmenjeno. U to je lako mogao da se uveri, ali, nije to želeo. Kada se već obreo na ovom čudnom mestu potražiće Isu Jal. A, kada je pronade, vratiće se ovamo.

Kuda bi sada mogao da krene? Nigde nije video put, nije bilo nijedne nastambe. Sve je izgledalo pusto, beživotno. Odlučio je da krene prema šumi. Ni sam nije znao zašto je doneo takvu odluku. Da li mu je možda intuicija govorila da krene u tom pravcu?

Prepustio se svom nevidljivom vodiču. Kada je zašao dublje u šumu video je kako je protrčalo nešto malo i belo. Zastao je i oslušnuo. Nešto je šušnulo u obližnjem grmu. Mahinalno je izvadio nožić iz džepa svojih iznošenih pantalona, kada iz grma istrča ono stvorenje i brzo nestade u šumi.

Kul odahnu s olakšanjem. Zec – pomisli. Uplašio se običnog, bezopasnog zeca. Nastavio je kroz šumu i posle izvesnog vremena začuo neki čudan zvuk. Napregao je sva čula dok mu je u svesti neprestano bilo prisutno isto pitanje: Šta bi to sada moglo biti? Zvuk je bio jednoličan i nalikovao žuborenju. Pa da – shvati Kul – to potok žubori!

Izašao je na čistinu i ugledao potok. Osećao je nesnosnu žeđ

od zapare koja je ovde vladala. Čučnuo je i zahvatio malo vode u dlan. Prineo je šaku usnama. U deliću sekunde, odviše kratkom pa ipak pojmljivom, on uoči ono što do tada ni u snu nije mogao da sanja. Voda je bila bistra, ali crvena poput krvi. Najednom oseti mučninu.

Prosuo je vodu i krenuo dalje. Išao je sve dok nije osetio da su mu noge teške kao olovo. Više nije mogao da izdrži. Seo je na jedan kamen da se malo odmori.

Znao je da je krenuo u pogrešnom pravcu. Dokle god je dosezao njegov pogled pružala se pustoš. Samo kamen i pesak. Nigde ni traga od nekakve civilizacije. A i životinje su ovde, izgleda, bile prava retkost.

Pa ipak, od svega je najčudnije bilo to to što je još uvek dan. Po njegovoj proceni mrak je trebalo odavno da se spusti... da natkrili ovaj bezvezni i zamarajući svet. Ali tama kao da nije želela da se spusti. Čak ni sumrak.

Kul zavrte glavom iscrpen neobičnostima i apsurdnostima ovog sveta. Nastojao je da odbaci ono što mu je ovog trenutka zaposedalo um. Ali, to mu nikako nije polazilo za rukom. Bio je siguran da se ne smrkava već da svanjava. Ma kako mu to izgledalo bezvezno i nemoguće, Sunce se uskoro ponovo pojavi iza udaljenih planinskih masiva...

... A onda koprena počne da se razilazi i nešto stade da se pomalja pred njim. Najpre je to bila senka, malo kasnije počele su da se naziru konture, da bi se

napokon pred njegovim očima punim neverice pojavio Tunel.

Materijalizacija nevidljivog. Materijalizacija ni iz čega, ili gotovo ni iz čega. Kul zažmirka i pride otvoru neobičnog zdanja. Ko je njegov tvorac? Kako se najednom pojavio? Kuda vodi ovaj put? Njegov um nije bio kadar da shvati ustrojstvo ovog sveta, baš kao ni ustrojstvo samog univerzuma.

Ali, ma šta predstavljao ovaj Tunel, on je morao nekuda da vodi. Lagano i neodlučno načinio je nekoliko koraka, baš kao dete koje uči da hoda.

... A potom je počeo da se kreće sve brže i brže. Neobična svetlost koja je dopirala sa svoda obasjavala mu je put. Kretao se brzo, ali mu se činilo da ovaj Tunel zapravo i nema kraja.

Svetlost najednom zgasnu, kao zvezda u kosmičkoj tmini.

Nešto ga je šćepalo oko vrata. U magnovenju je izvadio bodež i zaparao nevidljivog napadača. Jeziv krik prolomio se Tunelom, ali pritisak oko njegovog vrata nije popuštao. Osećao je kako se guši, kako mu ponestaje daha, kako snaga kopni iz njegovog tela. Trenutak pre no što ga je svest napustila shvatio je da napadača ima mnogo... znatno više nego što bi ikada mogao da pomisli.

Kul se prenu i pogleda oko sebe. Nalazio se u nekoj zastakljenoj prostoriji koja je imala dimenzije sobe. Ležao je na nekom krevetu, dovoljno prostranom da se smeste dve osobe. Sa leve strane kreveta nalazio se

regal od njemu nepoznatog, svetlucavog materijala, a sa desne, mali televizijski prijemnik i video-rikorder.

Kul obazrivo ustade iz kreveta i uputi se prema uglu sobe. Ispružio je ruku i dodirnuo zastakljenu površinu. Istog trenutka pojavi se otvor u staklu i on kroči u skrivenu prostoriju.

Bio je to WC sa kupatilom, tako dobro načinjen da mu se na trenutak učini da se nalazi u nekom luksuznom hotelu. Prišao je umivaoniku i odvrnuo slavinu. Voda je potekla. Stavio je šake pod mlaz bezbojne tečnosti i zahvatio vodu. Nekoliko sekundi neodlučnosti, a onda prinese šake žednim usnama.

Halapljivo je gutao vodu, vlažeći osušeno grlo; pljuskao se po licu, vratu. Voda mu se slivala niz bradu, kvasila mu grudi ali mu to ni najmanje nije smetalo.

A sada da vidi gde se zapravo nalazi? Postoji li ovde možda još neka prostorija? Ponovo je dodirnuo staklo rukom i našao se pred otvorom. Kročio je unutra.

Kuhinja! Bestraga, ovako nešto nije mogao ni da sanja! Frižider je bio pun hrane i pića. Tek sada je shvatio da ga mori nesnosna glad. Uzeo je komad mesa u ruke i zubima otkinuo pozamašan zalogaj. Stao je da žvaće. Nema šta, morao je da prizna da je meso ukusno, a osim toga, već nakon nekoliko zalogaja bio je sit. Vratio je ostatak mesa u frižider.

Sve prostorije bile su od stakla: i pod i tavanica i zidovi. Ali nije to bilo obično, prozirno staklo na koje je on navikao. Ovo

je bilo nepojmljivo drukčije: debelo i neprozirno. Od te neprozirnosti vrtelo mu se u glavi.

Nakon izvesnog vremena provedenog u pomnom pretraživanju zaključio je da više ne postoji nijedna prostorija. Sve je bilo savršeno zaptiveno. Ali, gde su izlazna vrata? Gde su prozori. Najednom je počeo da shvata svu bezizlaznost svog položaja. Izgledalo je kao da je uhaćen u stupicu iz koje nema izlaza.

Sav očajan vratio se u prostoriju koja je trebalo da predstavlja sobu i legao na postelju.

Istog časa začuo je nekakav piskav zvuk i okrenuo se u tom pravcu. Staklo najednom postade providno i on ugleda nešto od čega mu se zaustavi dah, a krv poče da se ledi u žilama. Na njegovu sobu nadovezivala se druga zastakljena prostorija u kojoj je video Isu Jal! Skočio je i dotrčao do uglačane providnosti, ali je tu naišao na nevidljivu barijeru. Mahnito je stao da udara pesnicama po staklu. Nije se čuo nikakav zvuk. Počeo je da viče ali je glas ostajao negde u njegovoj glavi. Pokušao je ponovo bez rezultata.

Njegova sećanja se aktivi-

raše. Setio se onog trenutka kada je sa Isom otišao u Egel i kada je po prvi put u svom životu ugledao Humonotrope. Setio se njenih reči koje su mu sada izgledale tako jezivo, utvarno...

Traka razumevanja najednom poče da se odmotava. Njegov um stade da pojmi ono što je za njega oduvek predstavljalo najveću nepoznanicu. Svetinja! Taj abonosni crni Obelisk sa Geusovog polja bio je neka vrsta mosta između dva sveta. Beli Obelisk sa kojim se sučelio na ovom svetu trebalo je da ga vrati natrag — planeti kojoj je pripadao... vremenu kome je pripadao. Ali, on je sada bio odviše daleko od belog Obeliska spasa.

Isa Jal iščile pred njegovim očima, kao mehur od sapunice pred naletom vetra. Izvesno vreme ništa se ne dogodi a onda se pred njim ukazaše dve uspravne prilike sa telom i glavom zmije, Humonotropi.

Kezili su se i upirali svoje patrljke u njegovom pravcu, dok su reči Ise Jal, reči koje više nisu predstavljale samo nagadanje već stravičnu istinu, proticale njegovim umom.

PISMA ČITALACA

Na osnovu brojnih pisama koja su stigla u našu Redakciju posle poziva da iznesete svoje mišljenje o Marku Silardu, junaku naučno-fantastičnog serijala Ch. A. Bella, zaključili smo da je nova edicija naše popularne Roto-biblioteke X-100 naišla na odobravanje kod velikog broja čitalaca. Uverili smo se, naime, da ljubitelji savremene bajke imaju rafinovan odnos prema ovoj vrsti literature i da su njihove sugestije, gotovo bez izuzetka, dobronamerne i korisne. Zato: očekujte uskoro nove epizode SF-serije Ch. A. Bella »Putovanja i ratovi Marka Silarda«.

Po našoj oceni, bilo bi šteta da se započeta saradnja između čitalaca i Redakcije SF-izdanja prekine, pa vas pozivamo da nam se i dalje javljate, s pohvalama ali i s primedbama, koje ćemo, koliko to god budemo mogli, uvažavati. Najzanimljivija pisma objavljićemo u rubrici »Pisma čitalaca«, koju ste vi predložili.

Adresu znate:

**NIŠRO »DNEVNIK«, OOUR Izdavačka delatnost
Redakcija SF-romana
21000 NOVI SAD
Bulevar 23. oktobra 31**

Srdačno vas pozdravljam,
GRADIMIR PAŠČANOVIĆ
urednik SF izdanja

PISMA ČITALACA

Poštovana Redakcijo,

Javljam se iz jedne vojne jedinice da bismo izrekli svoje mišljenje o novoj ediciji naučno-fantastičnih romana **naše i vaše** Roto-biblioteke X – 100. Nepodeljenog smo mišljenja da ste samim pokretanjem edicije SF romana napravili izvanredan potez. Isto tako, mišljenja smo da su priče o komandantu Marku Silardu odlične – interesantne, dinamične, uzbudljive, upravo onakve kakve moraju biti moderne akcije SF priče. Zato se svi mi koji potpisujemo ovo pismo nadamo da ćemo se već u četvrtoj svesci ove izuzetne serije sresti sa novim, uzbudljivim dogodovštinama simpatičnog Belova junaka.

Drugarski vas pozdravljamo

Vojnici

**Dragoslav Ristić, Goran
Vasilević, Zoran Dragović i
Dragoslav Živković, VP**
5380/2
96250 KIČEVO

Poštovani uredniče,

Ovakvi romani svidaju mi se zato što su puni akcije i neočekivanih obrta, što veoma ubjedljivo prikazuju maštom dočarani život i pretpostavljene događaje u budućnosti. Zato bih vas molio da nastavite seriju romana o Marku Silardu, uvjeren da izražavam zahtjev mnogih čitalaca. Kako romani nisu previše skupi, računajte da ste dobili redovnog čitaoca svih vaših SF izdanja.

**Željko
VRBOVAC**

PISMA ČITALACA

Draga redakcija,

Pišem vam, ker so me ta dva romana čisto prevzela. Želel bi, da bi jih še nekaj izšlo. Doma jih tudi drugi člani družine radi prelistavajo. Dosti ljudi, ki jih poznam so čisto obsedeni. Želim da bi dobili veliko pošte, in izdali še nekaj romanov o dogodovščinah Marka Silarda.

Veliko uspeha

Vajger

63256 BISTRICA OB SOTLI

Ovim vas obavještavamo da je svemirski junak Mark Silard odlično primljen medu našim prijateljima i zato vas molimo da o njemu objavite nove storije.

Unaprijed vam zahvaljujemo

**Darko, Željko, Dejan,
Marko, Minja i Snežana iz
Zagreba**

Poštovani prijatelju Pašćanoviću,

Evo, javljam se poslije drugog broja naučno-fantastične serije biblioteke X – 100 sa nekim svojim prijedlozima.

Prvo, hvala vam za pokretanje biblioteke koja će naučnu fantastiku približiti širem krugu čitalaca, i, što je još važnije, učiniće je dostupnom i ljubiteljima ove literature u provinciji, jer za njom postoji velika glad. Zbog toga je pokretanje ove edicije u još relativno siromašnom SF izdavaštvu zaista dobrodošlo.

A želio bih vam predložiti i slijedeće:

- da nam ukratko saopštite biografiju autora čije romane objavljujete,

- da, po mogućstvu, slično »Siriusu«, objavljujete i SF priče, posebno domaćih autora,

PISMA ČITALACA

- da raspišete konkurs za domaći SF roman, s tim što biste nagrađene romane objavili u vašoj ediciji,

- da povedete malo više računa o ilustraciji na naslovnoj strani, jer je i ona veoma važna.

Želim vam puno uspjeha u daljem radu na popularizovanju naučne fantastike.

Safet Turalić, dipl.
politikolog
Maršala Tita 7/IV
74260 Tešanj

Želeo bih da se serija naučno-fantastičnih romana o Marku Silardu i njegovom simpatičnom prijatelju Malom Oposumu nastavi, jer su mi se priče o njima u dva prva broja veoma svidjele.

Pozdrav iz Apatina
Milan Medić

Poštovana redakcijo,

Cenim vaš stav da se u vašoj odnosno u našoj biblioteci X – 100 SF objavljuju isključivo romani kakve mi tražimo. I kad je već tako – ja glasam da to budu novi romani o Marku Silardu.

Mnogo uspeha u objavljivanju naučno-fantastičnih romana želi vam vaša čitateljka

Biljana
POŽAREVAC

Dragi uredniče,

Vaša edicija naučno-fantastičnih romana veoma mi se svidjela i riješio sam da ih sakupljam. Romani o Marku Silardu i njegovim prijateljima su odlični i trebalo bi objaviti nove epizode o njima. Puni su akcije, borbi, svemirskih putovanja i opisa raznih nevjerovat-

PISMA ČITALACA

nih stvari iz daleke budućnosti. Iz njih se vidi kvalitet pisca Ch. A. Bella, kojega sam i prije rado čitao. Zbog toga apeliram na vas da ih ne prestanete objavljivati.

Vaš vjerni čitalac

Marin Leutić

Trg 8. V 1945.

42223 VARAŽDINSKE TO-
PLICE

Draga redakcijo,

Ja, moj brat i moj otac veliki smo ljubitelji SF romana. Istina, mogu reći da nam se svi romani tog žanra baš ne sviđaju, ali nas je roman o kapetanu Marku Silardu oduševio: akcijom, obimom i lakom čitljivošću.

Novak Kandas

Darinke Radović 13

11420 SMEDEREVSKA PA-
LANKA

Druže Pašćanoviću,

Pozdravljam vašu ediciju i smatram da ste napravili pun pogodak. Imam samo dvije zamjerke:

- šteta je što romani nisu štampani na kvalitetnijoj hartiji

- šteta što ne izlaze bar dvaput mjesečno.

SF knjige su na žalost sve skuplje, a bar 60 odsto tekstova ne samo što nisu SF nego su eventualno samo loša fantastika. Vaši romani su zato pravo osvježanje, i za čitanje i za džep.

Vaš odani

Smiljan Karlović

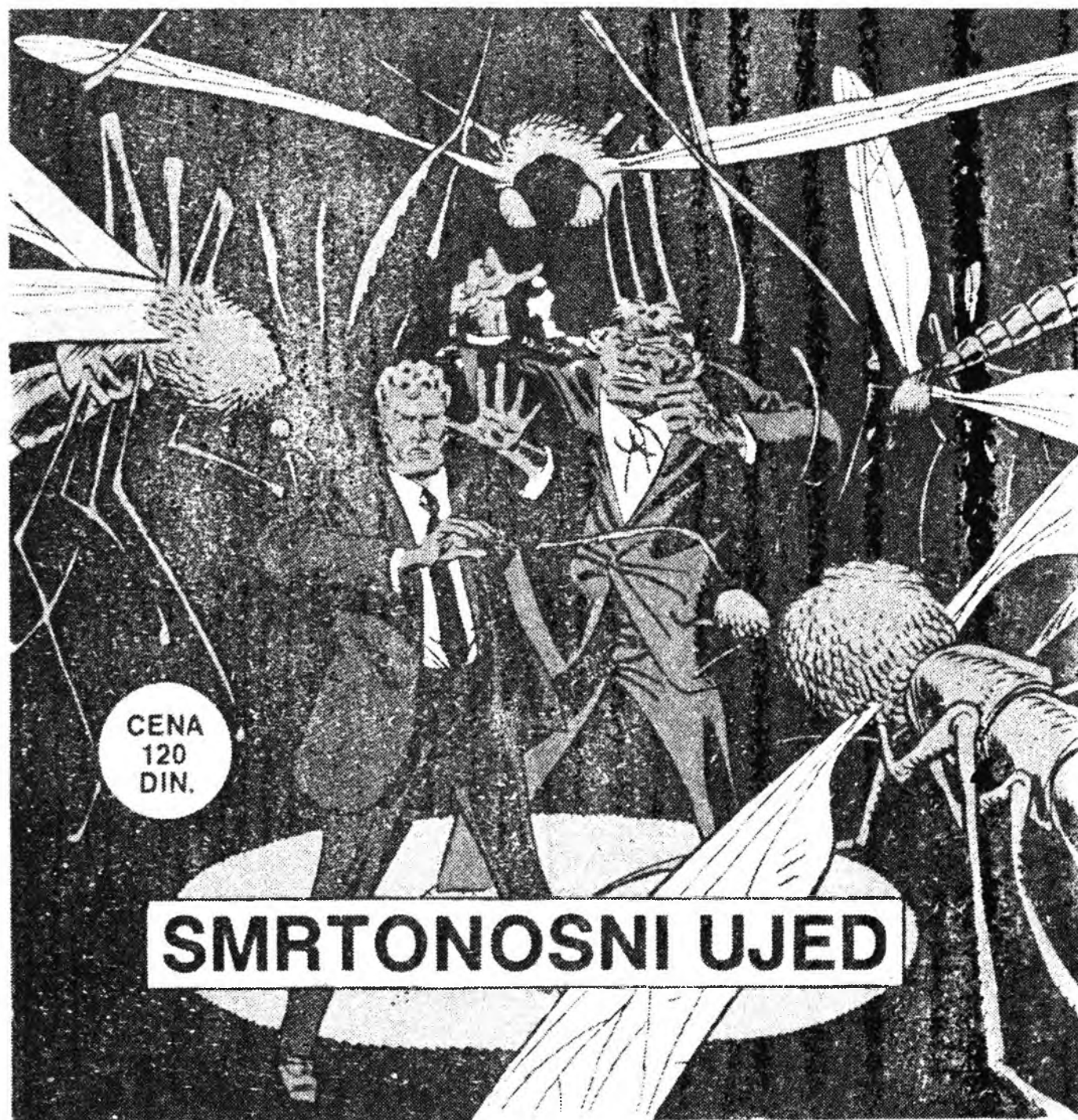
Slavka Kolara 10/VIII

41410 VELIKA GORICA

MARTI MISTERIJA

LUNOV MAGNUS STRIP

VANREDNI BROJ 28

CENA
120
DIN.

SMRTONOSNI UJED

specijalno izdanje

STRIP

LUN
KRALJ PONOĆI

CENA
60
DINARA

broj
14

NOVA SERIJA EDICIJE X – 100

LJUBAVNI ROMAN

SVAKOG 5. I 20. U MESECU

ZA VAŠU RAZONODU

ODABRANI ROMANI • ODABRANE TEME

NAJLEPŠI LJUBAVNI ROMANI

**PONELI
SMO SVE ZA ODMOR!**

TO I NIJE NEOPHODNO JER VAS

LETNJA
ROTO
BIBLIOTEKA
X-100
Panorama

**SPECIJALNO IZDANJE
ROTO-BIBLIOTEKE X-100,
OD 1. JULA, ČEKA NA SVIM
KIOSCIMA U ZEMLJI!**

**OBIŁJE ZABAVNOG MATERIJALA NA 148 STRANA
REVIJALNOG FORMATA I PO CENI OD 200 DINARA**

SLEDEĆA SVESKA 10. SEPTEMBRA

GALAKTIČKA STAZA

Broj **4** • 100 dinara

CH. A. BELL

Da bi ispitao neobičnu astrofizičku pojavu na Sunčevom polu, Mark Sillard okuplja jedan pomalo čudan istraživački tim sastavljen od naučnika i pustolova, tako da njegov »Poluks« više liči na brod izgubljenih nego na pravu naučnu jedinicu.

Oni prisustvuju rađanju novog sunca, prolaze kroz velika vrata paralela i putuju kroz paralelni kontinuum u kome se rađa svetlost.

Iako izloženi različitim opasnostima i bačeni u kovčage energije, putnici nemaju mnogo vremena da obrate pažnju na sve to, jer su zaneseni novom kockarskom igrom nazvanom »Galaktička staza«, u kojoj dobijaju i gube sve što imaju, ali koja im i otkriva pravi tok njihovog putovanja.